

afficior, ut qui scissionem ac separationem vionter factam tolerant. At tu, qui hoc optime calles, quomodo sustinuisti per tantum tempus nos absque ulla consolatione deserere? Siquidem ergo nostri tibi curæ est: et certe est modis omnibus, qui pars et membrum unius animi es: quam celerrime scribito, et animum consolare, cui ipse id idem es, quod ille, absque dubio, corpori.

ὡσπερ ἀνάγκη τοὺς τομὴν βιζίαν καὶ διαφύξειν ὑποστάντας. Ἀλλὰ σὺ ὁ ταῦτα εἰδὼς, πῶς ἠνέτχου τον τοσοῦτον χρόνον ἀπαρακλήτους καταλιπεῖν; Ἐἴ τι οὖν ἡμῶν μέλει σοι, μέλει δὲ παντῶς μέλος ὄντι καὶ μέρος τῆς μιᾶς ψυχῆς, γράψον τὸ τάχος καὶ παραμύθησαι ψυχὴν, ἣ τοῦτο αὐτὸς εἶ, ὅπερ ἀτεχνῶς ἐκείνη τῷ σώματι.

ΣΥΜΕΩΝ ΜΑΓΙΣΤΡΟΥ

ΚΑΙ ΛΟΓΟΘΕΤΟΥ

ΕΠΙΤΟΜΗ ΚΑΝΟΝΩΝ

SYMEONIS MAGISTRI ET LOGOTHETÆ

EPITOME CANONUM

(Ex Christoph. Justelli *Bibliotheca Juris canonici veteris*, tom. II, p. 710. — In Symeonis epitome quatuor priora concilia œcumenica, Nicænum, Constantinopolitanum, Ephesinum et Chalcedonense, primum locum obtinent; sequuntur particulares sen topicæ synodi, eo ordine: Ancyrana, Sardicensis, Neocæsariensis, Gangrensis, Antiochena et Laodicensis, quibus etiam addidit canones apostolicos, sed et Africanos XCIV, et Trullenses, et tres epistolas canonicas Basili.

Sanctorum apostolorum.

1. Duo aut tres episcopi ordinant episcopum.

2. Unus vero presbyterum, vel diaconum.

3. Sacerdos lac, aut mel, aut siceram, aut animalia, aut legumina offerens ad altare, præterquam novas spicas et uvas et oleum, et thymiama, deponatur.

4. Fructus domum mittantur, primitiæ episcopo aut presbyteris, quos primi sequentibus distribuunt.

5. Conjugem sacerdos si ejiciat, excommunicetur: si vero non introducat, gradu dejiciatur.

6. Sæculares curas suscipiens sacerdos, sacerdotio privetur.

7. Qui cum Judæis Pascha celebrat, deponitur.

8. Sacerdos non communicans dicat causam; quod si non dixerit, excommunicetur: suspectum enim reddit offerentem.

9. Excommunicabis eum qui in oratione et communione non perseverat.

10. Qui orat cum excommunicato aut gradu dejecto, snapte sententia condemnatur.

11. Qui aliunde ejectum susceperit, magis ipse ejiciendus est.

12. Qui excommunicationem mentitur, ideo maxime rejiciendus est.

13. Sedem ex sede non invades, nisi qui ibi de-

B

Τῶν ἀποστόλων.

α'. Δύο ἢ τρεῖς ἐπίσκοποι χειροτονοῦσιν ἐπίσκοπον.

β'. Εἰς δὲ, πρεσβύτερον καὶ διάκονον.

γ'. Ἱερεὺς ὁ γάλα, ἢ μέλι, ἢ σίκερα, ἢ ζῶα, ἢ ὄσπρια τῷ θυσιαστηρίῳ προτάγων, πλὴν χιδρῶν καὶ σταφυλῆς [σταφυλῶν] καὶ ἐλαίου, καὶ κηρίου, καὶ θυμιάματος, καθαιρεσθῶ.

δ'. Αἱ ὀπῶραι οἴκοι πεμπέσθωσαν, ἀπαρχὴ τῶ ἐπισκόπῳ ἢ τοῖς πρεσβυτέροις, ἄς οἱ πρῶτοι τοῖς ἐξῆς διανέμοιεν.

ε'. Τὴν βοηθὸν ἱερεὺς ἐκδάλλων ἀφοριζέσθῶ, μὴ εἰσάγων δὲ, καθαιρείσθῶ.

ς'. Κοσμικὰς φροντίδας δεχόμενος ἱερεὺς, ἀνίερος.

ζ'. Καθαρεῖτο ὁ τελῶν μετὰ Ἰουδαίων τὸ Πάσχα.

η'. Ἱερεὺς μὴ μεταλαμβάνων λεγέτω τὸ αἴτιον, ἀφοριζέσθῶ δὲ μὴ λέγων· ὕποπτον γὰρ πεποίηκε τὸν προσάγοντα.

θ'. Ἀφορίσεις τὸν τῇ εὐχῇ, καὶ τε μεταλήψει μὴ παραμένοντα.

ι'. Ὁ συνευχόμενος ἄκοινωνήνῃ, ἢ καθηρημένῳ, αὐτοκατάκριτος.

ια'. Ὁ δεξάμενος τὸν ἄλλοθεν ἄδεκτον, ἀδεκτότερος.

ιβ'. Ὁ τὸν ἀφορισμὸν ψευτάμενος ἀδεκνότατος.

ιγ'. Θρόνον οὐκ ἐκπηδήσεις ἐκ θρόνου, εἰ

μη τοις ἐκεῖ λυσιτελέστερος, ὡς διδασκικώτατος κρίνοιο· καὶ τοῦτο πολλῶν ἐπισκόπων καὶ διακρίσει καὶ πορακλήσει.

ιδ'. Κληρικός ἅπας ὁ τῆς οἰκείας ἐκστας, καὶ τὴν ἀλλοτρίαν οἰκῶν, καὶ πρὸς τοῦ ἐπισκόπου δυσωπούμενος, καὶ οὐ παλινοστών, ἀκοινωνήτος. Καὶ τοῦτον ὁ ἐν γνώσει κατέχων, αὐτοκατάκριτος.

ιε'. Ἄνιερος ἅπας δίγαμος, ἢ παλλακὴν ἐπιτρέφων.

ισ'. Ὁ ἀπολελυμένην, ἢ χήραν, ἢ θεράπαιναν, ἢ μαινάδα λαθῶν ἱερεὺς, ὄντως ἀνιερος.

ις'. Οὐ κεκλήρωται ὁ δύο ἀδελφάς, ἢ ἀνεψιάς ἀγαγόμενος.

ιη'. Ὁ κληρικός ἐγγύας οὐ δίδωσιν.

ιθ'. Εὐνοῦχος ἱεράται.

κ'. Ἐκτομίας δὲ οὐ.

κα'. Ὁ μετὰ κληῖρον ἑαυτὸν ἐκτεμῶν, καθήρηται.

κβ'. Ὁ ἑαυτὸν ἐκτεμῶν λαϊκός, ἐπὶ τριετίαν ἀφορίζεται.

κγ'. Πορνεία συσχεθεὶς ἱερεὺς, ἢ ἐπιτορκία, ἢ κλέμματα, καθήρηται.

κδ'. Ὁ ἱεράσθαι μέλλων, εἰ βούλοιο, προγαμείτω.

κε'. Ἱερεὺς πιστὸν ἢ ἄπιστον τυπτήσας καθαιρεῖται.

κς'. Ὁ καθαιρεθεὶς εὐλογώτατα, εἰ τῶν θεῶν ἄψεται· πάλιν, ἐκκηρυκτότατος.

κζ'. Ὁ ἐπὶ χρήμασιν ἱερεὺς, μετὰ τοῦ χειροτονήσαντος καθαιρούμενος ἔσται, καὶ κατὰ Σίμωνα εἰσχεὶ ἀνοινωνήτος.

κη'. Ὁ δι' ἀρχόντων ἐπίσκοπος γινόμενος, καθαιρούμενος ἀφορίζέσθω.

κθ'. Ὁ ἐξ ἀναίτιου σχισθεὶς ἐπίσκοπος, καὶ πηγνὺς ἄλλο θυσιαστήριον, μετ' αὐτῶν ἔξει τὸ ἔκτωτον [ἴς. ἔκπτωτον].

λ'. Ἄδεκτος ἑτέροις ὁ ἐξ ἑτέρου περιόντος ἀφωρισμένος.

λα'. Ξένος ἱερεὺς δίχα συστατικῶν οὐ προτδέχεται· καὶ ἔχων ἐπανακρίνεται, καὶ εἰ τῶν ὀρθοτοπῶν προσίεται· εἰ δ' οὐκ, ἐφοδιαζόμενος ἀποπέμπεται.

λβ'. Δίχα τοῦ πρώτου ποιεῖ οὐδὲν ὁ ἐπίσκοπος, εἰ μὴ τὰ τῆς παροικίας αὐτοῦ· καὶ ὁ πρῶτος ἄνερ ἐκεῖνοῦ οὐδὲν διὰ τὴν ἐφειλομένην ὁμόνοιαν.

λγ'. Μὴ χειροτονεῖν ὑπερόρια· ὁ δὲ παρὰ γνώμην τῶν ἐγγχωρίων ἐπιτελῶν, μετὰ τοῦ τελουμένου ἀτελέστατος.

λδ'. Ὁ νεοπρόβλητος εἰ δυσανασχετεῖ πρὸς τὸ ἐγγχείρημα, ἀφορίζεται μέχρις ἂν παρπδέξηται· εἰ δὲ παρὰ τοῦ λαοῦ μὴ δεχθεῖη, ὁ κληρικός ἀφορίζεται, ὅτι μὴ τὸν ὄχλον πεπαίδευκεν· ὁ δὲ ἐστὶν ἐπίσκοπος.

Agunt utilior sis, tanquam ad docendum aptissimus judiceris, idque multorum episcoporum iudicio atque obtestatione.

14. Omnis clericus propria relicta ecclesia in aliena degens, si ab episcopo revocatus non redeat, excommunicatur, et qui hunc sciens et prudens delinet, ipsemet condemnatur.

15. Quilibet secundo matrimonio junctus, aut concubinam nutriens, ad sacerdotium non admittitur.

16. Quisquis dimissam aut viduam, aut ancillam, aut bacchantem in uxorem acceperit, vere sacerdotio indignus.

17. Non allegitur in clerum quisquis duas sorores, aut consobrinas in matrimonium duxerit.

18. Clericus fidejussiones non dat.

19. Eunuchus sacerdotio fungi potest.

20. Qui vero seipsum absciderit, nequaquam.

21. Si quis postquam in clerum cooptatus fuerit, seipsum absciderit, deponatur.

22. Laicus qui seipsum exsecuerit, per triennium segregatur.

23. Sacerdos fornicatione, aut perjurio, aut furto obstrictus, deponitur.

24. Qui ad sacros ordines promovendus est, si velit prius uxorem ducat.

25. Sacerdos fidelem aut infidelem si percusserit, deponitur.

26. Depositus justam ob causam, si res divinas rursum attigerit, maxime compellendus est.

27. Qui data pecunia sacerdos factus est, una cum eo qui ipsum ordinavit deponatur, ac Simonis Magi instar in perpetuum excommunicetur.

28. Qui principum, aut magistratum potentia fretus ad episcopatum pervenerit, depositus segregatur.

29. Episcopus qui sine causa se ab aliis segregaverit, atque aliud altare construxerit, cum ipso dejicietur.

30. Ab aliis non recipiatur, quisquis ab alio superstite excommunicatus fuerit.

31. Externus sacerdos absque commendatitiis epistolis non recipitur, et si habeat, diligenter examinatur, num eos qui rectam fidem tenent approbet : sin vero, segregatur atque ablegatur.

32. Absque primate nihil facit episcopus, nisi ea quæ sunt suæ paræciæ : ac primas sine illo nihil facit propter debitam concordiam.

33. Extra proprios fines non est ordinandum : qui autem præter sententiam eorum qui in locis degunt sacros ordines peragit, pro non ordinato habeatur.

34. Qui recens designatus est, si demandatum munus exsequi gravetur, segregatur, donec susceperit : si vero a populo non receptus fuerit, clerus excommunicatur, quod plebem non edocuerit : ipse vero manet episcopus.

35. Singulis annis bis episcopi conveniant, propter dogmata et negotia. Primum quidem quarta Pentecostes hebdomada, secundo vero duodecima Octobris.

36. Episcopus res Ecclesiæ cum potestate administrat.

37. Nihil quidquam consanguineo, nisi tanquam pauperi largiens.

38. Absque episcopo nihil facit presbyter et diaconus. Etenim ipsi populus creditus est.

39. Res ad Ecclesiam et episcopum pertinentes manifestæ exstent, ut et episcopus testetur, atque Ecclesia nullum damnum accipiat.

40. Episcopus potestatem habeat super res ecclesiasticas, cum eam super animas habeat: atque omnia juxta divinam voluntatem administrat.

41. Sacerdos aleator atque ebriosus, si non desinat, deponatur.

42. Clericus et laicus similia faciens excommunicatur.

43. Sacerdos mutui usuras exigens, nisi desinat deturbetur.

44. Qui cum hæreticis orat excommunicatur: qui vero hos clericos existimat, gradu movetur.

45. Sacerdos baptisma et sacrificium hæreticorum recipiens, sacerdotio indignus est.

46. Qui vere baptizatum denuo baptizat, ac eum qui impietate pollutus est non rebaptizat, sacerdos non est habendus.

47. Sæcularis propriam uxorem ejiciens, aliamque aut dimissam ducens, excommunicandus est.

48. Qui non baptizat in Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum, sed transgreditur illud præceptum, sacerdotio fungi non debet.

49. Qui non tribus initial mersionibus: sed una in Domini mortem, quod Dominus non dixerit, sacerdotio movendus est.

50. Omnis clericus a nuptiis et carne et vino abhorrens, si non emendetur, expellendus est.

51. Qui pœnitentibus non ignoscit, ipse venia indignior est.

52. Sacerdos a vino et carnibus abstinens, nisi exercitationis causa, deponitur.

53. Clericus citra itineris necessitatem in caupona manducans, segregandus est.

54. Clericus injuria afficiens episcopum dejicitur.

55. Presbyter vero et diaconus excommunicatur.

56. Similiter autem qui surdum, claudum, et cæcum cavillis insectatur.

57. Episcopus pietatem non docens excommunicatur: deponitur vero si perseveret non docere.

58. In clericum inopia laborantem, si se beneficium non præstet sacerdos, excommunicatur: deponitur vero si immisericors permanet.

59. Qui impii libri mentionem facit in concione, deponitur.

λε'. Δις κατ' ἔτος οἱ ἐπίσκοποι συνιέτωσαν δια τὰ δογματά, καὶ τὰ πράγματα· πρῶτον μὲν, τῇ τετάρτῃ τῆς Πεντηκοστῆς ἑβδομάδι· τῇ δὲ, ὑπερβρεταίῃ, δωδεκατῇ τὸ δεύτερον.

λς'. Διοικεῖτω μετὰ κυρίας τὰ τῆς Ἐκκλησίας ὁ ἐπίσκοπος πράγματα.

λζ'. Μήτι τούτων συγγενεῖ, ἢ ὡς πένητι χαριζόμενος.

λη'. Ἄτερ ἐπισκόπου ποιεῖ πρεσβύτερος οὐδὲν καὶ διάκονος· καὶ γὰρ οἶτος πεπίστευται τὸν λαόν.

λθ'. Τὰ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὰ τοῦ ἐπισκόπου προκείσθω πράγματα φανερά· ἵνα καὶ ὁ ἐπίσκοπος διατίθῃται, καὶ μένη ἡ Ἐκκλησία ἀζημιος.

μ'. Ἐξουσιαζέτω τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁ ἐπίσκοπος πραγμάτων, καὶ τῶν ψυχῶν γάρ· καὶ διοικεῖτω πάντα κατὰ τὴν θεῖαν ἀρέσκειαν.

μα'. Ὁ κωδιστῆς καὶ πάροινος ἱερεὺς, εἰ οὐ παύει, καθήρηται.

μβ'. Κληρικὸς, καὶ λαϊκὸς, τὰ ὅμοια πράττων ἀφορίζεται.

μγ'. Τοκοῦς ἀπαιτῶν δανείου ἱερεὺς, εἰ οὐ παύει, καθήρηται.

μδ'. Ὁ συνευχόμενος αἰρετικοῖς ἀφορίζεται· καθαιρεῖται δὲ ὁ κληρικὸς τούτους ἡγούμενος.

με'. Κάπτισμα καὶ θυσίαν αἰρετικῶν δεξάμενος ἱερεὺς ἀνίερος.

μς'. Ὁ ἀναβαπτίζων τὸν ὄντως βεβαπτισμένον, καὶ μὴ ἀναβαπτίζων τὸν μεμολυσμένον ἀσεβόθεν, ἀνίερος.

μζ'. Τὴν οικεῖαν ἐκβάλλον ὁ κοσμικὸς, καὶ ἄγων ἑτέραν, ἢ ἀποβελυμένην, ἀφοριστέος.

μη'. Ὁ μὴ βαπτίζων εἰς Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα, ἀλλὰ παρεκβαίνων, ἀνίερος.

μθ'. Ὁ μὴ τρισὶ μυστῶν καταδύσσειν, ἀλλὰ μιᾷ εἰς τὸν τοῦ Κυρίου θάνατον, ὃ μὴ ὁ Κύριος εἶπεν, ἀνίερος.

ν'. Κληρικὸς ἅπας γάμον, καὶ κρέα, καὶ οἶνον βδελυσσόμενος, εἰ μὴ διορθοῖτο, ἐκκήρυκτος.

να'. Ὁ τοῖς μετανοοῦσι μὴ συγγινώσκων, ἀσυγνωστότερος.

νβ'. Μὴ μεταλαμβάνων ἱερεὺς οἴνου καὶ κριῶν, εἰ μὴ δι' ἄσκησιν, καθήρηται.

νγ'. Ὁ δίχα τῆς κατὰ τρίθρον ἀνάγκης κληρικὸς εἰς κηπηλεῖον ἐσθίων, ἀφοριστέος,

νδ'. Ὑβρίζων ἐπίσκοπον κληρικὸς καθαιρεῖται.

νε'. Πρεσβύτερος δὲ καὶ διάκονος ἀφορίζεται.

νς'. Ὁ δὲ κωφὸν, καὶ χωλὸν, καὶ τυφλὸν διαχλευάζων ὁμοίως.

νζ'. Τὴν εὐσέβειαν οὐ διδάσκων ἐπίσκοπος ἀφορίζεται, καθαιρεῖται δὲ μένων ἀδίδακτος.

νη'. Ἐπιδεᾷ κληρικὸν ἱερεὺς οὐκ εὐεργετῶν ἀφορίζεται, καθαιρεῖται δὲ μένων ἀνέλεος.

νθ'. Ἀσεβοῦς βίβλον ἐκκλησιαζῶν καθαιρεῖται.

- ξ'. Πιστός ἐλεγχθεὶς ἐπ' ἐγκλήματι, ἄκληρος.
- ξα'. Ὁ ἀρνησίχριστος καὶ ἀπόβλητος· ὁ δὲ τὸν κληρὸν ἀθετῶν, καὶ πεταστρέφων, κατὰ λαϊκὸν προσιτός.
- ξβ'. Γευόμενος θύτης πνικτοῦ, ἢ θηριαλώτου, ἢ θνησιαλοῦ, καθαιρετέος· ὁ δὲ λαϊκὸς ἀφορίζεται.
- ξγ'. Ὁ Ἰουδαίος συνευχόμενος ἀφορίζεται.
- ξδ'. Φονεὺς κληρικὸς καθαιρεῖται· λαϊκὸς δὲ ἀφορίζεται.
- ξε'. Κυριακὴν καὶ Σάββατον ὁ νηστεύων, πλὴν ἐνός, ἀποκίρυκτος.
- ξς'. Ὁ βιασάμενος κόρην, ἀφορίζομενος, κατεχέτω καὶ ἄπορον αὐτὴν ὑπάρχουσαν.
- ξζ'. Ὁ δις χειροτόνητος, μετὰ τοῦ χειροτονοῦντος καθαιρεῖται, εἰ μὴ αἰρετικὴ χεὶρ ἢ πρότερον.
- ξη'. Τὸν οὐκ ἀσιτοῦντα τὴν τεσσαρακοστήν, ἢ τετράδα, καὶ παρασκευὴν, κληρικὸν καθαιρήσεις. τὸν δὲ λαϊκὸν ἀφορίσεις· εἰ μὴ δι' ἀσθένειαν ἐμποδίζωνται.
- ξθ'. Ἀφορίζεται ὁ κηρὸν ἢ ἔλαιον τῆς ἐκκλησίας συλῶν· μετὰ τοῦτο καὶ πενταπλοῦν τοῦτο κατατίθεται.
- ο'. Ὁ ἱερὰ σκεῦη εἰς γρῆσιν σφετεριζόμενος ἀφορίζεται.
- οα'. Κατηγορούμενος ἐπίσκοπος, καὶ καλούμενος, καὶ οὐκ ἀκούων, καὶ δις καλεῖσθω, καὶ τρίς· τοῦ δὲ ἐπιμένοντος, τὸ δόξαν ἢ σύνοδος ἀποφαίνοιτο.
- οβ'. Αἰρετικὸς οὐ κατηγορεῖ ἐπίσκοπον, οὐδὲ πιστὸς εἶς.
- ογ'. Ἐπίσκοπος ἀντ' αὐτοῦ ἐπίσκοπον ἀποβίουσ οὐ καθίστησιν.
- οδ'. Γίνεται χωλὸς καὶ ἑτερόφθαλμος, ἄξιός ὑπάρχων, ἐπίσκοπος.
- οε'. Ὁ μένται τυφλὸς καὶ κωφὸς οὐ γενήσεται.
- ος'. Ὁ δαιμονῶν οὐ κληροῦται, οὐδὲ συνεύχεται· μετὰ δὲ τὸν καθαρμὸν, εἰ ἄξιός ἐστι, γίνεται.
- οζ'. Οὐκ ἐπισκοπεῖ νεοφώτιστος, οὐδὲ ταχέων [ἴς. ταχέος] ἐκ φαύλης διαγωγῆς προΐων.
- οη'. Ἐπίσκοπος ἀνεπίσκοπος ὁ δημόσια μεταχειριζόμενος.
- οθ'. Οἰκέτης ἀκλήρωτος· ὁ δὲ ὢν ἄξιός, ἐλευθερωθεὶς προβιδάζεται.
- π'. Ἱερεὺς ἄρχων ἀνίερος.
- πα'. Ὁ ἄρχοντα καὶ βυσιλέα παρὰ τὸ θέμις ὑβρίζων, τιμωρητέος.
- πβ'. Σεβάσμιος ἢ ἐξηκοντάβιβλος μόνον.

Ἐπιτομὴ κανόνων τῶν ἐν Νικαίᾳ τριακοσίων ἰη ἁγίων Πατέρων.

- α'. Οἱ εὐνοῦχοι εἰς κληρὸν δεχέσθωσαν· οἱ δὲ τέμνοντες ἐαυτοὺς μὴ δεχέσθωσαν.
- β'. Οἱ ἐξ ἐθνικοῦ βίου μὴ ταχέως εἰς πρεσβυτέριον ἀγέσθωσαν· δίχα γὰρ τῆς διὰ χρόνου δοκιμασίας, κακὸς ὁ νεόφυτος. Εἴ τις δὲ καὶ μετὰ τῆς χειροτο-

A 60. Fidelis criminum convictus, in clerum non admittitur.

61. Qui Christum negat, expellendus est : qui vero clerum spernit et subvertit, pro laico habendus est.

62. Sacerdos si suffocatum, aut a fera captum, aut morticinum gustaverit, deponendus est : laicus vero excommunicandus.

63. Qui cum Judæis orat, excommunicatur.

64. Clericus homicida deponitur, laicus vero segregatur.

65. Qui Dominica aut sabbato jejunit, uno excepto, ejiciendus est.

66. Qui puellæ vim attulerit, excommunicatur, ipsam inopem licet sibi habeat.

67. Bis ordinatus cum ordinatore deponitur, nisi hæretici manu primum ordinatus sit.

68. Clericum quadragesima, aut quatuor temporibus, et parasceve non jejunantem depones : laicum vero excommunicabis : nisi infirmitas ipsis impedimento sit.

69. Qui ceram aut oleum ecclesiæ furatur, excommunicatur : ac præterea quintuplum persolvit.

70. Qui sacra vasa in proprios usus transfert, segregatur.

71. Episcopus reus factus, si vocatus non pareat, bis et ter vocetur : si vero perseveret, sententiam synodus proferat.

72. Hæreticus non accusat episcopum, neque fidelis unus.

C 73. Episcopus vita excedens, episcopum in suum locum non subrogat.

74. Claudus et altero oculo privatus, si dignus sit, fit episcopus.

75. Cæcus tamen et surdus non fiet.

76. Dæmoniacus non cooptatur in clerum, neque cum aliis orat ; post purgationem vero, si dignus sit, fit clericus.

77. Recens illuminatus non creatur episcopus, neque qui nuper a malo vitæ genere recessit.

78. Episcopus negotia publica tractans, episcopatu indignus est.

79. Servus in clerum non recipitur, qui vero dignus est, libertate donatus promovetur.

D 80. Sacerdos magistratum obiens, profanus habeatur.

81. Qui magistratum et imperatorem contra jus fasque contumelia afficit, puniendus est.

82. Sexaginta librorum canon tantum veneratione dignus est.

Epitome canonum cccxviii Patrum Nicææ convocatorum.

1. Eunuchi in clerum recipiantur ; qui vero seipsos exsecant, non recipiantur.

2. Qui ex gentili vita prodeunt, ne statim ad presbyteratum promoveantur, nam absque probatione quæ progressu temporis fit rejiciendus est

neophytus. Si quis post ordinationem deliquisse A
compertus fuerit prius aut postea, hic clero ex-
pellatur. οὗτος πεπαύσθω τοῦ κλήρου.

3. Subintroductam ne quis habeat, præter ma-
trem aut sororem, easque personas, quæ omnem
suspicionem effugiunt.

4. Episcopus ab omnibus provincialibus consti-
tuitur: sin vero, saltem a tribus, reliquis per
litteras consentientibus: præcipuam tamen auc-
toritatem metropolitanus habeat.

5. Qui ab aliis excommunicati sunt, ab aliis ne
suscipiantur, præterquam si propter pusillanimi-
tatem, aut contentionem, aut quid ejusmodi ex-
communicatio facta fuerit.

6. Alexandrinus episcopus super Ægyptum,
Libyam, et Pentapolim potestatem habeat: et B
Romanus super eos qui Romæ subditi sunt. Item
Antiochenus, aliique super sibi subjectos.

7. Si quis episcopus citra primi sententiam
creatus fuerit, ne sit episcopus. Multorum suffra-
gio secundum canonem lato si tres aliqui contra-
dicunt, eorum sententia irrita sit.

8. Episcopus Æliæ honoretur, servata metro-
poli dignitate sua.

9. Hæretici Cathari, id est puri dicti acceden-
tes primum profiteantur se Ecclesiæ functionibus
assensuros, ac cum bigamis communicuros,
lapsisque veniam impertituros. Ac si qui ordinati
reperiantur, sint in eodem ordine, exempli gratia,
qui vere est episcopus, sit episcopus: qui vero
apud Catharos est episcopus, sit chorepiscopus,
vel presbyteri aut episcopi honore gaudeat. Ne-
que enim duo erunt in una urbe episcopi.

10. Qui sine examinatione ordinantur, si dein-
ceps delicti arguantur, e gradu deturbentur.

11. Quicumque ex lapsis ordinati sunt, per
ignorantiam aut dissimulationem eorum qui eos
ordinarunt, deponantur.

12. Qui sine necessitate transgressi sunt, etsi
venia sint indigni, veniam tamen aliquam conse-
cuti duodecim annos sese submittant.

13. Qui vim passi ac restitisse visi sunt: deinde
impietati consenserunt ac resipuerunt, decem
annos excommunicantur. Considerandum est in
omnibus pœnitentiæ genus. Ac si is qui pœnam
suscipit, ferventior se in pœnitendo ostendat,
humanius cum eo agat episcopus: si vero frigi-
diorem, severius. D

14. Qui vita excedunt, communicent. Si vero
quis ipsorum convalescat, sit cum iis tantum qui
orationis sunt participes.

15. Si quis catechumenus lapsus fuerit, hic
tres annos audiat idque solum: deinde cum ca-
techumenis oret.

16. Ex urbe in urbem neque episcopus, neque
presbyter, neque diaconus migret. Siquidem rur-
sus restituentur ecclesiis in quibus ordinati sunt.

17. Quotquot presbyteri et diaconi ab ecclesia

γ'. Ἐπίσακτον μή τις ἐχέτω, μητρὸς δίχα, ἢ
ἀδελφῆς, καὶ τῶν φροσώπων ἃ πᾶσαν ὑποψίαν ἀπο-
διδράσκει.

δ'. Ἐπίσκοπος ὑπὸ πάντων τῶν ἐπαρχιωτῶν καθ-
ίσταται. Εἰ δὲ μὴ, τέως τριῶν, τῶν ὑπολοίπων διὰ
γραμμάτων γινομένων συμφύριον· τὸ μέντοι κρά-
τος ὁ μητροπολίτης ἐχέτω.

ε'. Οἱ δι' ἐτέρων ἀφοριζόμενοι, ὑφ' ἐτέρων μὴ
προσδεχσθῶσαν, πλὴν εἰ μὴ διὰ μικροψυχίαν, ἢ
φιλονεικίαν, ἢ τι τοιοῦτον ὁ ἀγορισμὸς γέγονεν.

ς'. Αἰγύπτου, καὶ Λιβύης, καὶ Πενταπόλεως, ὁ
Ἀλεξανδρεὺς ἐχέτω τὴν ἐξουσίαν· καὶ ὁ Ῥώμης
τῶν ὑπὸ Ῥώμην, καὶ οἱ ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ οἱ λοι-
ποὶ τῶν οἰκείων.

ζ'. Εἴ τις δὲ ἐπίσκοπος τῆς τοῦ πρώτου δίχα γέ-
νηται γνώμης, μὴ ἔστω ἐπίσκοπος· ἐπὶ δὲ τὴν τῶν
πολλῶν ψῆφον γινομένην κατὰ κανόνα, εἰ τρεῖς τι-
νες ἀντιλέγοιεν, εἶεν ἀδέσβαιοι.

η'. Ὁ ἐπίσκοπος Αἰλίας τιμάσθω, σωζομένου τῆ
μητροπόλει τοῦ οὐτῆς ἀξιώματος.

θ'. Οἱ καθαρὸι προσερχόμενοι, πρῶτον ὁμολογεί-
νωσαν, ὅτι συνθήσονται τοῖς τῆς Ἐκκλησίας θε-
σμοῖς· καὶ κοινωνήσουσι διγάμοις, καὶ συγχωρή-
σουσι τοῖς πεπτωκόσι· καὶ οὕτως οἱ εὐρισκόμενοι
κεχειροτονημένοι ἐν τῷ οὐτῷ τάγματι. Οἶον, ὁ μὲν
κυρίως ἐπίσκοπος, εἴη ἐπίσκοπος· ὁ δὲ παρά τῶν
καθαροῖς ἐπίσκοπος, ἢ χωρεπίσκοπος ἔσται, ἢ πρε-
σβυτέρου τιμὴν, ἢ ἐπίσκοπου κεκτήσθω. Οὐ γὰρ
ἔσονται δύο εἰς μίαν πόλιν ἐπίσκοποι.

ι'. Οἱ ἀνεξετάστως χειροτονούμενοι, εἰ ἐξῆς ἐλέγ-
χοιντο ὅτι ἥμαρτον, οὕτω πεπαύσθωσαν.

ια'. Οἱ παραπεπτωκότες ἢ ἀγνοία, ἢ γνώσει τῶν
χειροτονησάντων, προαχθέντες, καθαιρείσθωσαν.

ιβ'. Ὅσοι χωρὶς ἀνάγκης παρέδωκαν, εἰ καὶ συγ-
γνώμης ἦσαν ἀνάξιοι, συγγνώμης τινὸς ἀξιούμενοι,
δώδεκα ἔτη ὑποπιπέτωσαν.

ιγ'. Οἱ βιαζόμενοι καὶ δόξαντες ἀντιστῆναι, εἴτα
καταθέμενοι τῆ ἀσεθείᾳ, καὶ ἀναστρατευσάμενοι,
δεκαετίαν ἀφοριζέσθωσαν. Σπονητέον δὲ ἐφ' ἅπασιν
τὸ εἶδος τῆς μετανοίας· καὶ θερμότερως μὲν μετα-
μελουμένου τοῦ δεξαμένου τὸ ἐπιτίμιον, φιλανθρω-
πότερον ὁ ἐπίσκοπος διατιθέσθω· ψυχρότερως, δὲ,
δραστικώτερον.

ιδ'. Οἱ ἐξοδεύόμενοι κοινωνεῖτωσαν· εἰ δὲ τις αὐ-
τῶν ὑγιάνοι, ἔστω μετὰ τῶν τῆς εὐχῆς κοινωνούν-
των, καὶ μόνον.

ιε'. Εἴ τις παραπέσοιτο κατηχούμενος, οὕτως
τρισὶν ἔτεσιν ἀκροάσθω, καὶ μόνον· εἴτα μετὰ τῶν
κατηχουμένων εὐχέσθω.

ισ'. Ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μήτε ἐπίσκοπος, μήτε
πρεσβύτερος, μήτε διάκονος μεταδαινέτω· ἔπει
πάλιν ἀποδοθήσονται ταῖς ἐκκλησίαις ἐν αἷς κεχει-
ροτόνηνται.

ις'. Ὅσοι πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι τῆς ἐκκλη-

σίς ἀνχωρήσουσιν, ἄδεκτοι εἰς ἑτέρας ἐκκλησίας γενήσονται, ἕως ἐπιστρέψωσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν παροικίας· εἰ δὲ τις τὸν ἑτέρῳ διαφέροντα χειροτονήσῃ δίχα γνώμης τοῦ οἰκείου ἐπισκόπου, ἄκυρος ἢ χειροθεσίαι.

ιη'. Εἴ τις τόκους ἢ ὀμολίας λαμβάνει, ἀλλότριος ἔσται μετὰ τὸν ὄρον τοῦτον τῆς Ἐκκλησίας, καθαιρούμενος.

ιβ'. Οἱ διάκονοι τοῖς ἰδίῳ μέτροις μενέτωσαν, μηδὲ μέτρον πρεσβυτέρων καθεζέσθωσαν· παρὰ κανόνα γὰρ καὶ ἀταξίαν [ἴς. εὐταξίαν] ἔστιν, εἴ τι τοιοῦτον καὶ γένοιτο.

κ'. Οἱ Παυλικιανοὶ ἀναβαπτίζονται· καὶ εἴ τινες κληρικοί ἄμειπτοι δείκνυνται ἀναβαπτισθέντες χειροτονείσθωσαν· εἰ δὲ μὴ ἄμειπτοι δείκνυνται, καθαιρέσθωσαν. Αἱ δὲ διακόνισσαι ἐξαπατηθεῖσαι, ἐπεὶ μὴ χειροτονίας μετέχουσιν, ἐν τοῖς λαϊκοῖς ἐξεταζέσθωσαν.

κα'. Ἐν ταῖς Κυριακαῖς οὐδέον κλίνει τὸ γόνυ, ἀλλ' ὀρθοῦς [ὀρθίους] εὐχεσθαι τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπιστομὴ κανόνων τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ῥη' ἁγίων Πατέρων.

α'. Ἡ κατὰ Νίκαιαν πίστις κρατεῖται· τὰ δὲ τῶν αἵρέσεων τὸ ἀνάθεμα.

β'. Ἵπερόριος εἰς Ἐκκλησιῶν σύγχυσιν, μηδεὶς ἔστω, μήτε χειροτονῶν, μήτ' ἐνθρονίζων, Ἐπὶ μέντοι τῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ἐκκλησιῶν, ἢ τῶν Πατέρων κρατεῖται συνήθεια.

γ'. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως εὐθὺς μετὰ τὸν Ῥώμης τετίμηται.

δ'. Μάξιμος ὁ Κύνων, τῶν ἐπισκόπων ἀλλότριος· καὶ ἅπας ἀνέρος ὅς ἐκεῖνον κεκλήρωται.

ε'. Ὁ Πατέρα, καὶ Υἱόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα τῶν δυτικῶν τόμος ὁμοούσια παρεγγυῶν, εὐαπόδεκτος.

ς'. Καὶ ὁ ἀκρόδοξος πλεονεκτούμενος, ἐγκαλεῖται κατ' ἐπισκόπου· εἰ δὲ τῶν ἱερωτέρων εἴη τὸ ἔγκλημα, μὴ λεγέτω· μὴ λεγέτω δὲ μηδ' ἄλλως, εἰ προκατέγνωσται· μὴ λεγέτω καὶ ὁ ἀκοινωνήτος· μὴ λεγέτω καὶ ὁ ἀπόβλητος, καὶ ὁ κατηγορούμενος ἐν τισιν, ἕως ἀποδύσωνται τὰ οἰκεία. Κατηγορεῖται δὲ ὁ ὀρθόδοξος, ὁ καινωνικός, ὁ ἀκατάγνωστος, ὁ ἀκατηγόρητος· καὶ κοινωνεῖσθω τοῖς ἐπαρχιώταις τὸ ἔγκλημα. Εἰ δ' ἀδυνατοῖεν, πρὸς μείζονα τραπέσθωσαν σύνοδον· καὶ δίχα ἐγγραφῆς τῆς ταυτοπαθείας μὴ ἀκουέσθωσαν· ὁ δὲ παρὰ ταῦτα τῷ βασιλεῖ προσίων, καὶ ἐνοχλῶν, ἀποκήρυκτος.

Ἐπιστομὴ κανόνων τῶν ἐν Ἐφέσῳ ἁγίων Πατέρων.

α'. Ἐὰν ἀποληφθεῖς ὁ μητροπολίτης τῶν Κελεσινοῦ ἀνταχεται, ἢ ἀνθέξεται, ἀπόβλητος, καὶ τοῦ ἐξῆς ἀδιοίκητος.

β'. Ὅστις Νεστορίῳ σύμφρων ὁμόφρων ἐπίσκοπος, ἀποκήρυκτος.

γ'. Ὅς ὑπὸ Νεστορίου τῆς ἱερωσύνης κακώλυται, ἱερώτατος ὁ δὲ δεκτέως ἐκεῖνον, ἀνερός.

A recesserint, in alias ecclesias non recipiuntur, verum ad suas parœcias revertantur. Si quis vero eum quid ad alium pertinet, ordinaverit citra sententiam proprii episcopi, irrita erit ordinatio.

18. Si quis usuras aut sescuplum accipiat post Ecclesiæ determinationem, tanquam alienus deponatur.

19. Diaconi in suis terminis maneat, neque inter presbyteros sedeant; nam contra canonem et decentem ordinem est, si quid tale contingat.

20. Paulianistæ denuo baptizantur: ac si qui clerici irreprehensibiles comperiantur, rebaptizati ordinentur, nisi vero irreprehensibiles videantur, deponantur. Diaconissæ deceptæ, quandoquidem ordinationis expertes sunt, inter laicos versentur.

21. Dominicis diebus non oportet genu flectere, sed rectos homines orare.

Epitome canonum CL Patrum Constantinopoli congregatorum.

1. Nicæna fides obtineat serveturque: hæreses vero anathema.

2. Nullus externus ad Ecclesiarum confusionem neque ordinet, neque in sede collocet. Verumtamen in Ecclesiis quæ sunt apud gentiles, patrum consuetudo servetur.

3. Constantinopolitanus episcopus primum post Romæ episcopum honorem obtineat.

4. Maximus Cynicus ab episcopis alienus: ac quisquis ab eo in clerum ascriptus est, profanus habeatur.

5. Occidentalium tomus Patrem, et Filium et Spiritum sanctum consubstantiales asserens, facile admittitur.

6. Qui mala opinione imbutus est. si injuriam patiat, accuset coram episcopo. Si autem sacerdotum crimen sit, ne dicat, neque etiam alius antea condemnatus dicat, neque excommunicatus, neque dejectus, et qui nonnullorum criminum accusatur dicat, donec intentata sibi crimina diluerint: accuset autem orthodoxus, communionis particeps, non condemnatus, non accusatus, ac provincialibus crimen comunicetur. Si vero non possint, ad majorem se convertant synodum, ac citra professionem ejusdem affectus ne audiantur. Qui autem contra hæc imperatorem adit, eique molestiam exhibet, abdicetur.

Epitome canonum sanctorum Patrum Ephesi congregatum.

1. Metropolitanus qui Cœlestino adhæret aut adhæsurus est, rejiciendus, ac deinceps ab administratione Ecclesiæ removendus est.

2. Quisquis episcopus Nestorio assentitur, abdicandus est.

3. Quicumque a Nestorio sacerdotio dejectus est, sacerdotio dignissimus est: qui vero ab illo susceptus est, profanus.

4. Qui ab episcopo condemnatus, a Nestorio A susceptus est, id nihil ei prosit.

5. Laicus qui synodo resistit, excommunicatur : clericus vero insuper abdicetur.

6. Episcopus aliam a Nicæna fidem proferens, alienus ab Ecclesia habetur : laicus vero expellitur.

7. Serventur sua quique provinciæ jura pura atque inviolata : qui autem contrariam his formam inducit, inutilis est.

8. Eusthathius cum resistere constanter deberet (hoc enim omnis debet episcopus), terga facile dans detrectavit. Theodorus in ejus locum ordinatus est. Ille vero lacrymans atque exorans honorem repetit. Qui illius loco alium ordinavit insons est, cum illius recusationem pro crimine B habeat. Hoc autem justum esse visum est, episcopatus nomen illum habere, ipsamque communionem, quodque hoc benignius visum sit.

Epitome canonum sanctorum Patre Chalcedone congregatorum.

2. Qui emit et qui vendit ordinationem, circa gradus periclitatur. Lex autem etiam usque ad paramonarium.

3. Qui domorum sæcularium curam suscipiunt, corripendi, nisi forte ad minoris administrationem mexcusabilem lex vocaverit, aut episcopus ad pupillarum et viduarum curam incitaverit.

4. Domus orationi dicata, aut monasterium citra episcopi sententiam non sunt extruenda. Omnis autem monachus episcopo subjiciatur, C neque a sua mansione discedat, nisi ab eo invitetur. Servus absque domini consensu monasticam vitam ne amplectatur.

5. Qui e civitate in civitatem transeunt, canonicis de hac re sancitis subjiciantur.

6. In martyriis aut oratoriis, sed non absolute ordinabis. Sin vero qui ordinatus est, gradu excidit.

7. Qui inter clericos aut monachos allectus est, si militiam aut dignitatem arroganter affectet, maledictus.

8. Clericus in medicorum domo, aut in monasterio degens episcopi urbis potestati subjaceat. Qui vero ab eo resilit, pœnam subeat.

9. Clerici litigantes, si relicto episcopo ad sæcularia judicia se conferant, canonicè puniantur : ac clericus cum episcopo contendens synodum expectet : metropolitanus vero episcopus ad Constantinopolitanum provocet.

10. Duarum urbium ecclesiis clericus non addicitur : si vero addictus fuerit, ad primam revertetur. Si quis autem jam translatus fuerit, prioris ecclesiæ rerum nullo modo particeps sit.

11. Pauperes epistolis instructi, at non commendatiis litteris iter faciant : commendatiæ enim existimatione præditis dantur.

12. In duas provincias una provincia non scinditur, qui vero sciderit episcopatu dejicitur. Quæ

δ'. Ὁ κατακριθεὶς ἐξ ἐπισκόπου, καὶ ὑπὸ Νεστορίου δεχθεὶς, ἀνωφέλητος.

ε'. Ἀκοινωνήτος ὁ λαϊκὸς ὁ ἀντοφθαλμῶν τῇ συνόδῳ· ὁ δὲ κληρικὸς, ἔτι καὶ ἀποκήρυκτος.

ς'. Ὁ πίστιν ἑτέραν τῆς ἐν Νικαίᾳ προσάγων ἐπίσκοπος, ἠλλοτριῶται· λαϊκὸς δὲ ἐξωστράκισται.

ξ'. Τηρείσθω τὰ ἐκάστη ἐπαρχίᾳ προσόντα δίκαια, καθαρὰ καὶ ἀβίαστα· Ὁ δὲ τύπαν ἀντικείμενον τούτοις εἰσάγων, ἀνώνητος.

η'. Ἀντέχειν ὀφείλων Εὐστάθιος καρτερῶς· τοῦτο γὰρ ἅπας· νῶτα δοὺς ἀφελῶς παρητήσατο. Θεόδωρος ἀντὶ τούτου κεχειροτόνηται· ὁ δὲ κλαίων καὶ δυσωπῶν τὴν τιμὴν αἰτεῖ· ὁ ἀντ' ἐκείνου χειροτονήσας ἀνεύθυνος, ἔχων δηλαδὴ τὴν ἐκείνου παραίτησιν ἀντ' ἐγκλήματος. ὁ δὲ δεδικαίωται μόνον τοῦτο, τὸ τῆς ἐπισκοπῆς ἔχειν ὄνομα, καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτὴν· καὶ ὅτι χρηστόνερον δέδοκται.

Ἐπιτομὴ καίωνων τῶν ἐν Κολχηδόνι αἰώνων καὶ μακαρίων Πατέρων.

β'. Ὁ ἐξωνύμενος καὶ ὁ πιπράσκων χειροτονίαν, περὶ τοὺς βαθμοὺς ἐπικινδύνοι· ὁ δὲ νόμος ἕως καὶ παραμοναρίου.

γ'. Οἱ κοσμικῶν οἴκων ἐπιμέλειαν ἀναδεχόμενοι, ἐπιτιμητέοι· πλὴν εἰ μὴ καλέσει νόμος εἰς ἀφῆλικος διοίκησιν ἀπραΐτητος· ἢ ὁ ἠπίσκοπος ὀρφανῶν καὶ χηρῶν ἐπιμέλειαν ἐπιτρέψῃεν.

δ'. Εὐκτήριος οἶκος, ἢ μοναστήριον, γνώμης δίχα τοῦ ἐπισκόπου ἄσυστα· ἅπας δὲ μοναστῆς ὑποτετάχθω τῷ ἐπισκόπῳ, καὶ τῆς μονῆς, εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ προτρέποιτο, μὴ ἀφίσταται. Δούλος δὲ, εἰ μὴ γνώμη τοῦ δεσπότου, μὴ μοναζέτω.

ε'. Οἱ μεταβαίνοντες ἐκ πόλεως εἰς πόλιν, τοὺς περὶ τούτου κανόνος ὑποβλεπέτωσαν.

ς'. Ἐπὶ μαρτυρίαις ἢ εὐκτηρίαις, οὐκ ἀμολύτως χειροτονήσεις· εἰ δὲ μὴ, ἀχειροτόνητος ὁ δῆθεν χειροτονοῦμενος.

ζ'. Ὁ κληρωθεὶς ἢ μονασίας, ἢ [γρ. εἰ] στρατείας, ἢ ἀξίαν. ἀπαυθαδιάσει, ἐπάρατος.

η'. Ὁ ἐν πτωχείᾳ ἢ σεμνείᾳ κληρωθεὶς, βλεπέτω τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπισκόπου τῆς πόλεως. Ὁ δὲ τούτου ἀφηνιάζων, γίνωσκέτω τὸ ἐπιτίμιον.

θ'. Κληρικοὶ δικαζόμενοι, εἰ ἀφέμενοι τὸν ἐπίσκοπον, κοσμικοῖς κριτηρίοις ὀρμήσωσι, κανονικῶς εὐθυνέσθωσαν· καὶ κληρικὸς ἐπίσκοπῳ διαφερόμενος μενέτω τὴν σύνοδον· καὶ μητροπολίτης ἐπίσκοπος τὸν Κωνσταντινουπόλεως ἐξαίτησοιτο.

ι'. Δύο πόλεων ναοὶς κληρικὸς οὐ καταλέγεται· εἰ δὲ καταλεχθείη, τῷ προτέρῳ ἐπιστραφήσεται. Εἰ δὲ μετετέθη τις ἤδη, μτ. ἐπικοινωνεῖτω κατὰ τινὰ τρόπον τοῖς τῆς προτέρας πράγμασιν ἐκκλησίαις.

ια'. Οἱ πένητες ἐπιστολαῖς, ἀλλὰ μὴ συστατικαῖς ὀδευέτωσαν· αἱ γὰρ συστατικαὶ τῇ ὑπολήψει παρέχονται.

ιβ'. Εἰς ἐπαρχίας δύο ἢ ἐπαρχία μία οὐ τέμνεται· ὁ δὲ τεμῶν, ἀνεπίσκοπος. Αἱ δὲ γράμμασι βασιλικοῖς

τιμηθεῖσαι πόλεις, τῆς τιμῆς ἀπολαύεωσαν μόνον, καὶ ὁ αὐτόθεν ἐπίσκοπος· τῇ δὲ ἀληθῶς μητροπόλει τὰ οἰκεῖα σωζέσθωσαν δίκαια.

ιγ'. Κληρικὸς διὰ συστατικῶν ἀκοινώνητος εἰς πόλιν ἑτέραν.

ιδ'. Ἐτερόδοξος, καὶ ψάλτης, καὶ ἀνάγνωστος, εἰ γήμας ἐτέκνωσε, προσάγε τῇ κοινωσίᾳ τὰ τέκνα, εἴπερ ἔχεισε βεβάπτιστα· εἰ δ' ἔτι μένει ἀβάπτιστα, οὐκέτι βαπτίζεται τοῖς αἱρετικοῖς.

ιε'. Διακόδισσα εἰ μὴ τεσσαράκοντα ἔτη οὐ γίνεται· τῇ δὲ διὰ γάμου τὴν λειτουργίαν ἐξυβρίσασθαι, ἀνάθεμα.

ις'. Μονάζοντες ἢ μονάζουσαι μὴ γαμείτωσαν· ἐπεὶ ἔστωσαν ἀκοινώνητοι.

ιζ'. Ἐρχώριος καὶ ἀγροικὴ παροικία, εἰ τριακονταετίας ἐσχέθησαν, κατεψέσθωσαν· εἰ δὲ ταύτης ἐντός [f. γεγένηται τις περὶ αὐτῶν ἀμοισθῆταις], εἴεν ὑπόδικοι· εἰ δὲ καὶ κανόνισται [ἴσ. κεκαίνισται] βασιλικῆς ἐκκαλέσεως πόλις, ἢ τάξις καὶ ὁ τύπος ἀκολουθεῖτω τοῖς πολιτικοῖς δημοσίοις, καὶ ἐκκλησιαστικοῖς [-στικῆς] παροικίας.

ιη'. Κληρικοὶ καὶ μονάζοντες εἰ φωραθεῖεν ἢ φαρμάζοντες, ἢ συνομνόμενοι κατ' ἐπισκόπων, τῶν βαθμῶν αὐτῶν ἔκτωτοι [ἴσ. ἔκπτωτοι],

ιθ'. Ὁ τὴν οἰκεῖαν ἀπολέσας πατρίδα, εἰ ἐπ' ἄλλην Ἐκκλησίαν ἐλήλυθεν, ἀνεπιτίμητος.

κ'. Ἐπίσκοπος δὲ ξένον κληρικὸν εἰσδεξάμενος, μετὰ τοῦ δεχθέντος ἔξει τὸ ἀκοινώνητον.

κα'. Ἀδοκίμαστος κληρικὸς, ἢ λαϊκὸς ἐπισκόπου κατηγορῶν, ἀνεπίδεκτος.

κβ'. Ὁ ἐξ ἀνθρώπων τοῦ ἐπισκόπου γεγεννημένου, τὰ ἐκείνου ἀρπάζων, τοῦ βαθμοῦ ἀμαρτήσεται.

κγ'. Οἱ ἐπισκόπου διὰ τῆ Κωνσταντίνου διατρίβοντες πελεῖ, καὶ ταραχὰς ἀνεγείροντες [ἴσ. ἀναγείροντες], τῆς πόλεως ἐλαυνέσθωσαν.

κδ'. Μοναστήριον ἐπισκόπου γνώμη παγὲν, μενέτω ἀμεταποίητον· καὶ ὅτι τοῦτο [ἴσ. ὅ τι τούτῳ] ἀνήκοιτο ἀνεκποίητον. Ὁ δ' ἄλλως ἐπιχειρῶν, οὐκ ἀνεύθυνος.

κε'. Ἐἴσω μηνῶν τριῶν αἰ τῶν ἐπισκόπων τελοῦνται χειροτονίαι· παρτείνει δὲ τὸν χρόνον ἀνάγκη τις ἀπαραίτητος. Εἰ δὲ μὴ, ὁ χειροτονῶν τὸ ἐπινίμιον εἴσεται· ἢ μέντοι πρόσδοδος μενέτω τῷ οἰκονόμῳ.

κς'. Οἰκονόμος ἀνα πάσας τὰς Ἐκκλησίας ἔστω ἀπὸ τοῦ κλήρου· ὁ δὲ τοῦτο καταφρονῶν ἐπίσκοπος οὐκ ἀνέγκλητος.

κζ'. Κληρικὸς ἀρπάζων γυναῖκα, ἀνεκκλησίαστος. ὁ δὲ λαϊκὸς ἔστω ἀνάθεμα, κατὰ τοῦτο καὶ ὁ συναϊρῶν [ἴσ. συναινῶν].

κη'. Ὁ τῆς νέας ἐπίσκοπος Ῥώμης τῷ τῆς παλαιότερας ὁμότιμος, διὰ τὴν τῶν σκήπτρων μεταστάσιν.

κθ'. Αἱ [ἴσ. οἱ] Πόντου, καὶ Ἀσίας, καὶ Θράκης, καὶ οἱ βάρβαροι τῷ τῆς Κωνσταντίνου κεχειροτόνηνται.

λ'. Ὁ καταβιδάζων ἐπίσκοπον εἰς πρεσβύτερον,

A autem imperatoris rescripto scissæ sunt civitates, honore fruuntur tantum, et qui ibidem versatur episcopus : ei vero qui vere metropolitanus est, propria conserventur jura.

13. Clericus absque commendatitiis litteris in alius urbis communionem non recipitur.

14. Cantor et lector a recta fide alienus, si ducta uxore liberos sustulerit, eos ad communionem adducit, siquidem ibidem baptizati fuerint. Si vero nondum sint baptizati, non amplius baptizantur apud hæreticos.

15. Diaconissa nisi quadraginta annos nata non ordinatur : ei autem quæ inuito matrimonio, sacro muneri dedecus attulerit, anathema.

16. Monachi aut moniales matrimonium ne contrahant : siquidem hoc fecerint, excommunicentur.

17. Rusticana parœcia, seu pagi curia, si triginta annos possessæ fuerint, possideantur : si autem intra illud tempus fuerit aliqua de his controversia, sint iudicio obnoxii earum possessores. Si vero imperatoris jussu urbs renovata fuerit, ordo ac forma ecclesiæ parœcialis civiles ac publicas ordinationes sequatur.

18. Clerici ac monachi si comperti fuerint conventicula habere ac conjurare contra episcopum, gradibus suis excidant.

19. Qui amissa patria ad aliam Ecclesiam venerit, irreprehensibilis.

20. Episcopus qui extraneum clericum suscepit, cum suscepto excommunicabitur.

21. Clericus aut laicus non probatus accusans episcopum, rejiciendus.

22. Qui episcopo vita functo, illius bona rapit, gradu dejicietur.

23. Qui injussi episcopi Constantinopoli comorantur ac turbas excitant, urbe expellantur.

24. Monasterium de sententia episcopi extructum, maneat immutabile, et quidquid ad ipsum pertinet ne alienetur. Qui vero secus fecerit, non erit innoxius.

25. Intra tres menses episcoporum ordinationes perficiantur ; tempus vero prorogat necessitas aliqua inevitabilis. Si secus fiat, ordinans pœnæ erit obnoxius, reditus tamen penes dispensatorem maneat.

26. Dispensator in omnibus Ecclesiis de clero constituatur : qui vero hoc contemnit episcopus, crimine non caret.

27. Clericus mulierum rapiens, Ecclesia ejiciatur, laicus vero sit anathema, et qui his consentit eidem pœnæ subjiciatur.

28. Novæ Romæ episcopus eodem cum veteris Romæ episcopo honore fruatur propter Imperii translationem.

29. Ponti, Asiæ, Thraciæque episcopi ac barbari a Constantinopolitano ordinentur.

30. Qui episcopum ad presbyteri gradum de-

mittit, sacrilegus : ipse enim culpæ obnoxius et sacerdotio indignus. Qui vero insons dejectus est, sit episcopus.

31. Mos est Ægyptiis, nisi archiepiscopus permiserit non scribere, quo sit ut minime culpandi sint, cum sancti Leonis epistolæ non subscripserint, donec archiepiscopus creatus fuerit.

Scholia ad ix Canonem œcumenicæ quartæ synodi. — Exarchum diœcesis, vocat patriarcham uniuscujusque diœcesis, sub quo censentur annumeranturque provinciæ illius metropolitæ. Dicit igitur canon, quando episcopus aut clericus cujuscunque diœcesis, controversiam habet cum proprio metropolitano, vel hujus diœcesis patriarcham adeat, vel si nolit, libertatem habet ad Constantinopolitanum thronum recurrenti. Quod quidem privilegium nulli aliorum patriarcharum concessum est, vel a sanctis canonibus quos exposuerunt œcumenicæ quatur synodi, vel a religiosis legibus.

Epitome canonum beatorum Patrum Ancyrae congregaturum.

2. Presbyteri et diaconi qui prius sacrificarunt, deinde vere resipuerunt, solius cathedræ et honoris participes sint, nihil sanctorum mysterium peragentes.

3. Qui tormenta ac vim vere passi sunt, et cum tyrannide cibos idolis oblatos sumpserunt, communione ne prohibeantur : laici vero, si hoc ipsis acciderit, ac si nihil deliquissent, si velint ordines consequi, consequantur, modo in aliis irreprehensibiles sint.

4. Quotquot abducti cum animi delectatione ascenderunt et comederunt, sex annos pœnitentiæ sese submittant.

5. Qui cum lugubri veste ascenderunt et comederunt, cum lacrymis triennio submissi pœnitentiam agant : si vero non comederunt, biennio. Præcedens vita et consequens, lapsorum scilicet, bona aut mala, episcopum humaniorem aut severiorem reddit.

6. Vir qui minis tantum cesserit et sacrificaverit, deinde pœnituerit, quinquennio pœnitentiæ subjiciatur.

7. Si quis proprios cibos habens gentilium conviviis interfuerit in eorum festis, biennio pœnitentiæ subjaceat.

8. Qui secundo et tertio sacrificaverit, sed vi adactus, septennio pœnitentiæ subjiciatur.

9. Qui non solum voluntarie sacrificaverit, verum etiam alium coegerit, decem annos, pœnitentiæ submittatur.

10. Qui diaconus ordinandus est, si protestatus fuerit episcopo se non posse cælibem perseverare, uxore ducta sit diaconus. Si vero cum tacuerit, postea uxorem duxerit, ejiciatur.

11. Si desponsata puella ab alio rapta fuerit, priori restituitur.

ἱερόσυλος· ὁ γὰρ ὑπαίτιος, καὶ ἀνίερος. Ὁ δὲ καταβιβασθεὶς ἐπίσκοπος ἀνάτιος.

λα'. Εἰθίσται τοῖς Αἰγυπτίοις, εἰ μὴ ὁ ἀρχιεπίσκοπος ἐπιτρέπη, μὴ γράφειν ἐντέυθεν ἀμειπτοὶ μὴ ἐπιγράφοντες τῇ ἐπιστολῇ τοῦ ἁγίου Λέοντος, ἕως ἀρχιεπίσκοπος γένηται.

Τχόλια εἰς θ' κεφάλαιον τῆς δὲ οἰκουμένης συνόδου. — "Ἐξάρχον οἰκίσεως καλεῖ τὸν πατριάρχην ἐλάστης διοικήσεως, ὑφ' ὃν οἱ τῶν ἐκείνης ἐπαρχιῶν τελοῦσι μητροπολίται. Φησὶν οὖν ὁ κανὼν ὅτι περὶ ὁ ἀμφοισθῶν πρὸς τὸν ἴδιον μητροπολίτην ἐπίσκοπος ἢ κληρικὸς οἰασθῆποτε διοικήσεως, ἢ τὸν αὐτῆς καταλαμβάνετω πατριάρχην, ἢ εἰ μὴ βούλοιοτο, ἄδειαν ἔχει πρὸς τὸν Κωνσταντίνου πόλεως ἀνατρέχειν θρόνον ὑπερπρονόμιον οὐδενὶ τῶν ἄλλων πατριαρχῶν ἐδόθη, οὐδ' ἐκ τῶν ἁγίων κανόνων, οὓς ἐξέθεντο αἱ οἰκουμένικαὶ τέσσαρες σύνοδοι, οὔτε ἐκ τῶν εὐσεβῶν νόμων.

Ἐπιτομή κανόνων τῶν ἐν Ἀγκύρῃ μακαρίων Πατέρων.

β'. Πρεσβύτεροι, καὶ διάκονοι τὸ τὸ πρὶν ἐπιθυσαντες, εἶτα δι' ἀληθείας ἀναπλάκισαντες, μόνης τῆς καθέδρας καὶ τῆς τιμῆς μετεχέτωσαν, μηδὲν τῶν ἁγίων ἐπιτελοῦντες.

γ'. Οἱ βασανισθέντες καὶ βιασθέντες ἀληθῶς, καὶ μετὰ τυραννίδος βρώματα λαβόντες εἰδώλου, τῆς κοινωνίας μὴ κολυέσθωσαν. Καὶ λαϊκοὶ δὲ τοῦτο παθόντες, ὡς οὐδὲν ἡμαρτηκότες, εἰ βούλοιοτο χειροτονίας τυχεῖν, τυθχανέτωσαν, ἕλλως ἀνεπίληπτοι ὄντες.

δ'. "Θσοὶ ἀπαχόμενοι μετ' ἀθυρίας ἀνῆλθον, καὶ ἔφαγον, ἐπὶ ἐξαετίαν ὑποπιπέτωσαν.

ε'. Οἱ μετὰ πενθικῆς στολῆς ἀνεληλυθότες, καὶ φαγόντες, μετὰ δακρύων τριετίαν ὑποπιπέτωσαν· εἰ δὲ μὴ ἔφαγον, διετίαν. Ὁ γὰρ προάγων βίος καὶ ὁ ἐπόμενος, σπουδαῖος ὢν, ἢ οὐ σπουδαῖος, τὸν ἐπίσκοπον φιλανθρωπότερον ἢ ἀφιλανθρωπότερον δείκνυσιν.

ς'. Ἀνὴρ ἀπειλῇ μόνον εἶξας καὶ θύσας, εἶτα μετανοήσας, πενταετίαν ὑποπίπτετω.

ζ'. Ἐάν τις ἴδια βρώματα ἔχων συνειστιάθῃ τοῖς ἔθνεσιν ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῶν, διετίαν ὑποπιπέτω.

η'. Ὁ δεύτερον, καὶ τρίτον θύσας, ἀλλὰ μετὰ βίας, ἑπταετίαν ὑποπιπέτω.

θ'. Ὁ μὴ μόνον ἐθελουσίως τέθυκώς, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ἀναγκάσας δεκαετίαν ὑποπιπέτω.

ι'. Ὁ μέλλων διάκονος χειροτονεῖσθαι, εἰ προεμαρτύρητο τῷ ἐπισκόπῳ μὴ δύνασθαι καρτερεῖ ἀγαμος, γαμήσας ἔστω διάκονος· εἰ δὲ σιωπήσας ἔγημεν ὕστερον, ἀποβαλλέσθω.

ια'. Εἰ ἐμνηστεύθῃ κόρη, ἡρπάγη δὲ παρ' ἄλλου, τῷ προτέρῳ ἀποκαθίσταται.

ιβ'. Ὁ πρὸ τοῦ βαπτίσματος θύσας, ἀνευθύνος ἔστω μετὰ τὸ βάπτισμα.

ιγ'. Χώρεπίσκοπος οὐ χειροτονεῖ ἀνευ ἐπιτροπῆς ἐπισκόπου.

ιδ'. Ἱερατικὸς κρεῶν ἀπεχόμενος, γευσάμενος μόνον, οὕτως ἀπεχέσθω· εἰ δὲ μηδὲ τῶν [f. d. μετὰ] κρέατος γεύοιτο λαχάνων, πεπαύσθω.

ιε'. Ἐάν τι τῆς Εκκλησίας προσκότεροι διαρπάσειαν, ἔστω ἀθέβαια, καὶ μενέτω τῇ κρίσει τοῦ ἐπισκόπου.

ισ'. Ὁ ἀλογευσάμενος πρὸ τῶν εἴκοσι χρόνων, πεντεκαίδεκα ἔτεσιν ὑποπιπέτω· εἰ δὲ καὶ τὴν ἡλικίαν ταύτην ὑπερβάς, καὶ γυναῖκα ἔχων περιπέπτωκε, πέντε καὶ εἴκοσι ἔτεσιν ὑποπιπέτω· ὁ δὲ καὶ γυναῖκα ἔχων, καὶ ὑπὲρ τὰ πενήκοντά τετάρτων ἔτη, ἄχρι τῆς ἐξόδου ὑποπιπέτω.

ις'. Ὁ λεπρὸς ἀλογευσάμενος, ἢ καὶ λεπρωθεὶς, τοῖς χειμαζομένοις συνεύχοιτο.

ιη'. Ὁ ἐπίσκοπος καταστάς, εἰ οὐ δέχεται παρὰ τὴν παροικίαν εἰς ἣν ἐκλήθητι ἀλλ' ἑτέροις ἐπισκόποις ἐνοχλεῖ, ἀφορίζεσθω· εἰ δὲ τοῖς πρεσβυτέροις ἐτέλοι [συναριθμεῖσθαι, συναριθμοῦτο [ἴσ. συναριθμεῖσθαι]]. Εἰ δὲ καὶ τοῖς ἐκεῖ ἐπισκόποις διαστασιάζει, ἀπωθεῖσθω καὶ τῆς τοῦ πρεσβυτέρου τιμῆς.

ιθ'. Ὁ ἐπαγγειλάμενος παρθενίαν, καὶ ἀθετῶν, τετραετίαν ἀφορίζεσθω· αἱ δὲ παρθένοι ὡς ἀδελφοὶ τισὶ μὴ προσίτωσαν.

κ'. Ἡ μοιχαλὶς καὶ ὁ μοιχὸς ἐπαστίαν ἀφορίζεσθωσαν.

κα'. Αἱ πόρνοι λαμβάνουσαι φθόρια, δεκαετίαν ὑποπιπέτωσαν.

κβ'. Ὁ ἀθθαίρετως ἀνδροφόνος, ἐν τῷ τέλει τοῦ βίου τυγχανέτω.

κγ'. Ὁ ἀκούσιος φονευτὴς πενταετίαν ὑποπιπέτω.

κδ'. Ὁ καταμαντευόμενος, καὶ ὁ εἰσάγων τινὰ τοῖς οἴκοις ἐπὶ ἀνευρέσει φαρμακείας, ἢ καθάρσει, πενταετίαν ὑποπιπέτω.

κε'. Κόρην τις μνηστευσάμενος, προσεφθάρη τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς, εἶτα τὴν μνηστὴν ἔλαβεν, πρώτη ἀπήγγεστο· καὶ οἱ συνειδότες δεκαετίαν ὑποπιπέτωσαν.

Τῆς ἐν Νεοκαισαρείᾳ συνόδου.

α'. Γήμας πρεσβύτερος, μετατιθεσθω. Ἐξωθεῖσθω δὲ πορνεύσας, καὶ μοιχεύσας.

β'. Ἡ ἀδελφὸς γημαμένη δισσοῖς, διὰ βίου παντὸς ἐξωθεῖσθω· εἰ δὲ κατὰ τὸν θάνατον ἀρνοῖται τὸν γάμον, ἔξει μετανοίαν· εἰ δὲ τελευτήσει, τῷ μείναντι κἀκίστον.

γ'. Τῶν πολυγάμων ὁ χρόνος σαφῆς, τὸ δὲ τῆς μετανοίας σπουδαῖον αὐτῶν ὑποτέμνεται.

δ'. Αἱ πρὸ τῶν πορνικῶν ἔργων ἐπιθυμίαι εἰ ἐμποδίζονται, οὐκ ἀθεῖ ἐμποδίζονται.

12. Qui ante baptismum sacrificavit, post baptismum insons habeatur.

13. Chorepiscopus non ordinatur sine licentia episcopi.

14. Sacerdos a carnibus abstinens, ubi tantum gustaverit, sic abstineat : si vero neque olera quæ cum carnibus sunt gustet, a fungendo munere desistat.

15. Si quid ad Ecclesiam pertinens presbyteri distraxerint, id invalidum sit, ac penes episcopi iudicium maneat.

16. Qui contra rationem venere abusus fuerit ante viginti annos, quindecim annis pœnitentiæ subjiciatur : si vero hanc ætatem transgressus uxoremque habens in hoc peccatum incidit, viginti quinque annis pœnitentiam agat : uxorem autem habens, ac supra quinquaginta annos natus, usque ad exitum vitæ.

17. Leprosus qui contra rationem versatus, aut etiam lepra infectus fuerit, cum iis qui a dæmone infestantur oret.

18. Episcopus constitutus, si ab Ecclesia ad quam vocatus est non recipiatur, sed aliis episcopis negotium facessat, excommunicatur. Si autem presbyteris annumerari velit, annumeretur. Si vero ab episcopis qui ibi degunt dissideat, etiam presbyteratus honore expellatur.

19. Qui virginitatem professus est, ac votum irritum facit, quadriennio excommunicetur. Virgines vero ne ad aliquos tanquam fratres accedant.

20. Adultera et adulter septem annos excommunicentur.

21. Meretrices medicamenta enecandis fetibus adhibentes, decem annos pœnitentiæ subjiciantur.

22. Voluntarius homicida in fine vitæ communionem consequatur.

23. Involuntarius homicida quinquennio pœnitentiæ subjiciatur.

24. Qui vaticiniis utitur, atque introducit aliquem in domos exquirendi venificii aut lustrationis gratia, quinquennio pœnitentiæ subiaceat.

25. Quidam puella desponsata, sorori ejus vitium attulit, deinde sponsam accepit, prima suspendio vitam finit : ii etiam qui facti conscii sunt, decennio pœnitentiæ subjiciantur.

Synodi Neocæsariensis.

1. Presbyter qui uxorem duxerit, deponatur : si vero scortatus fuerit aut mœchatus fuerit, expellatur.

2. Mulier quæ duobus fratribus nupsit, per totam vitam expellatur : si vero morti proxima nuptias repudiet, pœnitentiam consequetur : si vero obierit, superstiti viro pessimum.

3. Eorum qui multa matrimonia contrahunt tempus certum est : pœnitentiæ vero studium illud præcidit.

4. Concupiscentiæ fornicationis opera præcedentes si impediuntur, non sine divino auxilio impediuntur.

5. Qui dum fidei mysteriis instituitur peccat, A
audiat non peccans : si autem adhuc perseveret,
penitus ejiciatur.

6. Prægnans quodocunque vult baptizatur :
uniuscujusque enim voluntas judicatur.

7. Presbyter non debet interesse convivio ejus
qui secundas nuptias celebrat ; quomodo enim
ipsum venia dignum judicabit ?

8. Laicus cujus uxor adulterium commisit, non
ascribitur clerum ; et qui in clero versatur, si
post adulterium detinet ipsam, expellitur.

9. Si confessus fuerit presbyter se peccasse, ab
oblacione tantum absteineat: quædam enim peccata
ordinationes remittunt. Si vero non confiteatur,
neque vincatur, ipse sui potestatem habet.

10. Diaconus etiam eodem crimine obstrictus, B
minister maneat.

11. Ne fiat presbyter nisi tricesimum annum
agens, etiamsi dignus sit, exemplum habens
Servatoris baptismum.

12. Propter morbum baptizatus ne liat presby-
ter : nisi ob certamen quod postea subierit, atque
hominum raritatem.

13. Presbyter ruri degens in urbis templo non
offerat, nisi absit episcopus totusque presbytero-
rum cætus : si autem absint, et vocetur, offert: et
chorepiscopi ut comministri offerunt.

14. Septem diaconi secundum Acta apostolorum
etiam in magna urbe, septuaginta locum tenentes.

*Epitome canonum sanctorum Patrum Sar-
diciæ congregatorum.*

1. Episcopus ex majore civitate in minorem
transire non comperitur.

2. Qui igitur ex humili sede sublimiorem tran-
silit, tanquam arrogans et avarus compertus, per
totam vitam excommunicatur.

3. Episcopus in alterius episcopi urbem ne tran-
seat non invitatus: ac provincialis si aliquam litem
habeat, alienos episcopos ne evocet, præterquam
a Romano pontifice, si expedire judicaverit.

4. Episcopo deposito, si affirmet se defensionem
allaturum, non constituitur alius, nisi episcopus
Romæ definierit ; dispiciet enim depositionem
aut per nuntios, aut per litteras.

5. Silaicis petentibus episcopum, episcopi præ-
sentes sint, unus vero quidam absit, vocetur etiam
ille. Si vero vocatus neque scribere, neque acce-
dere voluerit, is qui peritur ordinetur.

6. Cum metropolitans constituitur, vicini etiam
episcopi accersendi sunt. In parva urbe et pago, cui
unus sufficit presbyter, episcopus non constituitur:
si vero populo frequentissima sit urbs, non in-
digna est episcopo.

8. Si pupillus et vidua, et qui tutore caret vi op-
primatur, iis suppetias feret episcopus. Verumtam-
en ne ejusmodi prætextu in aula imperatoris ver-

ε'. Ὁ ἐν τῷ κατηγοῖσθαι ἀμαρτάνων, ἀκροάσθω
μὴ ἀμαρτάνων· εἰ δ' ἔτι ἐπιμένει, τέλειον ἀπωθεί-
σθω.

ς'. Ἡ κυφοροῦσα ὅτε θέλει βαπτίζεται· ἐκάστου
γὰρ ἡ προαίρεσις κρίνεται.

ζ'. Οὐχ ἔστιται πρεσβύτερος ἐπὶ διγάμῳ· πῶς γὰρ
αὐτὸν ἀξιώσει συγγνώμης ;

η'. Λαϊκὸς οὐ ἡ γυνὴ μεμοίχευται, οὐ κληροῦται·
καὶ ὁ ἐν κλήρῳ, εἰ μετὰ τὴν μοιχείαν κατέχει αὐ-
τὴν, ἐκδιώκεται.

θ'. Ἐὰν ὁμολογήσῃ πρεσβύτερος ὅτι προήμαρτε,
μὴ προσφερέτω καὶ μόνον· τινὰ γὰρ τῶν ἀμαρτη-
μάτων αἱ χειροτονίαι ἀφαιῶσιν. Εἰ δὲ μὴ ὁμολογήσῃ,
μήτ' ἐλέγχεται, αὐτὸς ἔχέτω τὴν ἐξουσίαν.

ι'. Καὶ διάκονος τῷ αὐτῷ συσχεθεὶς, ὑπηρέτης
μένεται.

ια'. Εἰ μὴ τριακονταέτης μὴ γινέσθω πρεσβύτε-
ρος, κἂν ᾖ ἀξιόλογος, ἔχων ὑπόδειγμα τοῦ Σωτῆ-
ρος φῶτισμα.

ιβ'. Ὁ διὰ νόσον βαπτισθεὶς, μὴ γινέσθω πρεσβύ-
τερος, εἰ μὴ διὰ τὸν ἐξῆς ἀγῶνα, καὶ σπάνην [f. σπα-
νίαν] ἀνθρώπων.

ιγ'. Ἐπιχώριος πρεσβύτερος εἰς ναὸν πόλεως οὐ
προσάγει, εἰ μὴ ἄπεστιν ὁ ἐπίσκοπος, καὶ τὸ πρε-
σβυτέριον ὄλον· ἐὰν δὲ ἀπῶσι, καὶ καλοῖτο, προσ-
άγει· καὶ οἱ χωρεπίσκοποι ὡς συλλειτουργοὶ προσ-
φέρουσι.

ιδ'. Τῶν ἑβδομηκοντα τὸν τύπον [f. τόπον] ἑπτὰ
διάκονοι κατὰ τὰς Πράξεις καὶ εἰς μεγάλην πόλιν
ἕστωσαν ὑπέχοντες.

C Ἐπιτομὴ κανόνων τῶν ἐν Σαρδικῇ μακαρίων Πα-
τέρων.

α'. Ἀνεξερευνητὸς ἐπίσκοπος ἐκ μεζονος ἐπὶ
ἥτιονα πόλιν.

β'. Ὁ τοίνυν ἐκ ταπεινῆς ἐφ' ὑψηλοτέραν μεταπη-
δῶν, ὡς ἀλαζῶν καὶ πλεονέκτης ὑποβλεπόμενος, διὰ
βίου πικρὸς ἀκοινώνητος.

γ'. Ἐπισκόπου εἰς πόλιν, ἀκλητος μὴ διαβαίνων
[ἴσ. διαβαίνετω] ἐπίσκοπος· καὶ ὁ ἐπαρχιώτης, εἰ
δὲ δικάζοιτο, ἀλλοτρίους ἐπισκόπους οὐκ ἐκκαλέσει-
ται, ἢ περὶ τοῦ Ῥώμης, εἰ ἐπικρίνοι.

δ'. Ἐπισκόπου καθαιρεθέντος, καὶ διαθεβαιουμέ-
νου φέρειν ἀπολογία, εἰ μὴ ὁ Ῥώμης ὀρίξοι, οὐ
καθιδρυσεται ἕτερος. Διασκοπήσει γὰρ τὴν καθαίρε-
σιν ἢ ἀποστόλις ἢ γράμμασιν.

D ε'. Εἰ τῶν λαϊκῶν ἐπιζητούντων ἐπίσκοπον, οἱ
ἐπίσκοποι παρουσιάσουσιν, εἰς δὲ τις ἐλλείποι, προ-
καλείσθω κάκενος· εἰ δὲ προσκαλούμενος οὔτε
γράφειν, οὔτ' ἐνδῆμεῖν βούλοιο, ὁ ζητούμενος χει-
ροτονείσθω.

ς'. Μητροπολίτου καθισταμένου, καὶ οἱ πλησιόχω-
ροι μετάπεμπτοι ἔσονται. Καὶ εἰς ὃ λέγειν [ἴσ. ὀλίγην]
πόλιν καὶ κώμαν, ἢ καὶ εἰς αὐτάρκτης πρεσβύ-
τερος, ἐπίσκοπος οὐ καθίσταται. Εἰ δὲ πολυανθρω-
ποτάτη γένοιτο πόλις, οὐκ ἀνάξιον.

ζ'. Ὀρφανοῦ, καὶ χήρας, καὶ ἀπεριστάτου βιαζο-
μένων, εἰς βοήθειαν, κατανολήσει ἐπίσκοπος· ἀλλὰ
μὴ τῇ τοιαύτῃ προφάσει διατρέβῃ εἰς τὸ στρατόπε-

δον· ἀλλὰ μαλλον διάκονος στέλλοιτο. Τοῖς εἰς τὴν A
ἐκκλησίαν προσφεύγουσι παντὶ σθένει βοηθητέον.

η'. Ἀδελφοῦ πρὸς ἀδελφὸν ἀποστέλλοντος, ὁ μη-
τροπολίτης τὸν ἀπόστολον ἰσχυετω· καὶ γράφει πρὸς
τοὺς ἐν οἷς ἡ ἀξιῶσις ἐπισκόπου, τοῦ ἀποστόλου ἀν-
τιλαμβάνεσθαι.

θ., Ἀγοραῖος σχολαστικός, ἢ πλούσιος, εἰ μὴ τοὺς
ιεροὺς διέλθῃ βαθμοῦ· ἐπίσκοπος οὐ καθίσταται· τὸ
δὲ τῶν βαθμῶν διάστημα οὐ λίαν ὀλιγοστον· δι' οὗ
τὸ δόκιμον τῆς πίστεως· καὶ καλοκάγαθίας αὐτοῦ
δοκιμάζοιτο. Ὁ γὰρ ἕτερος, νεόφυτος.

ι'. Ὁ προσκαλούμενος ἐπίσκοπον ἐξ ἐπισκόπου,
τοῦ προσκαλουμένου ἰδιώτου τυγχάνοντος, μὴ συνεχέ-
στερον δημηγοροῖη· μῶμος γὰρ τοῦ ἰδιώτου, καὶ B
μνηστῆρα τῆς ἐπισκοπῆς ἐκείνῳ, καὶ ἀμφοτέρω οὐκ
ἀμώμητα. Ἀνάγκης δὲ ἕνεκα βαρείας, δυσχερὲς τὸ ἐπι-
πλεῖστον τὸν ἐπίσκοπον τῆς οἰκείας ἐκκλησίας ἀπο-
λιμπάνεσθαι.

ια'. Ἐπίσκοπος κτήσεις κεκτημένος ὑπερορίους,
εἰ μέλλει ταῦταις ἵεναι, χρονιζέτω μὴ πλέον Κυρια-
κῶν τριῶν διαστήματος. Οὕτω γὰρ ἡ οἰκρία τοῦτον
ποίμνη καταπλουτήσῃ, καὶ αὐτὸς ἄτυφος διαμέ-
νοιτο.

ιβ'. Ὁ τὸν ἀκοινώνητον ἄλοθεν κοινωνίας ἀξιῶν,
μετὰ γνώσιν οὐκ ἀνεύθυνος.

ιγ'. Ὁ πρὸ ὀξύχολου κατάκριτος ἐπικουρίας δεό-
μενος, οὐκ ἀνάκουτος. Ἀχρι δὲ τῆς ἐπικουρίας
δηλαδὴ ἀκοινώνητος.

ιδ'. Τὸν ἀλλότριον ὑπηρέτην, ἀλλότριος δὲ ἕνεκα τῆς
ἐκείνου γνώμης ἔμβαθμον καθίστας, καθίστησιν, ἀλλ' C
ἀδέδαιον.

ιε'. Οἱ ἐπὶ τῆς τῶν ἐπισκόπων βραδύτητος, ὄροι, καὶ
ἐπὶ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων ἔχουσι δύναμιν.

ισ'. Ἀδίκως ἐπίσκοπος ἐλχυνόμενος, εἰ ἐπὶ τὴν
ἀλλοτρίαν διάγοι, δεκτός, ἕως τὴν ὕβριν ἐπανασώ-
σοιτο.

ιζ'. Ἀδέκτος ὁ κληρικὸς ὁ μὴ τελῶν εἰς τὴν ἐκ-
κλησίαν ἐν ἧ κεκλήρωται. Εὐτυχιανὸς μέντοι καὶ
Μουσαῖος ἐπίσκοπος κλησιν οὐκ ἐκδικήσουσιν. Κοι-
νωνικὰς [ἴς. κοινωνίας] μέντοι κατὰ τοὺς λαϊκοὺς,
ἐὰν ἐθέλωσιν, ἐπιτεύξονται.

ιη'. Ὁ τὰ καλῶς καὶ θεαρέστως ἐνηνεγμένα τύφῳ
παρσαλεῦσαι πειρώμενος, οὐκ ἐπίσκοπος· τεθεα-
μένος δὲ ἐπίσκοπος ἐπίσκοπον ἐρχόμενον ἐν στρατο-
πέδῳ, ἐμποδῶν μὴ γινέσθω, εἰ γνοίῃ κατὰ τι τῶν D
προειρημένων ἐρχόμενον· εἰ δ' ἄλλως, προαγγελλέτω
τὸ ἀκοινώνητον.

Ἐπιτομή κανόνων τῶν ἐν Γάγγρα μακαρίων Πα-
τέρων.

α'. Τῷ ἀθετοῦντι τὸν νόμιμον γάμον, καὶ τῷ κα-
τακρίνοντι τὸν κρεοφαγοῦντα, δίχα πνικτοῦ καὶ εἰ-
δωλοθύτου, ἀνάθεμα.

β'. Τῷ πείθοντι δοῦλον ἀναχωρεῖν τοῦ δεσπότου,
θεοσεβείας προφάσει, καὶ τῷ διακρινομένῳ μετα-
λαμβάνειν ἀπὸ πρεσβυτέρων, ὑπογοναίων ἀνάθεμα.

γ'. Ὁ τὸν θεῖον οἶκον εὐκαταφρόνητον ὀνομάζων,

setur, quin potius diaconus mittatur. Iis vero qui ad
ecclesiam confugiunt totis viribus succurrendum.

8. Si frater ad fratrem mittat, metropolitanus
nuntium litteris suis munit, scribatque ad eos,
quos episcopus rogat ut nuntium suscipiant.

9. Forensis scholasticus aut dives, nisi per sa-
cros orbines transierit, non creatur episcopus.
Graduum autem interstitium ne nimis breve sit,
quo major fidei morumque probitatis ejus pro-
batio haberi possit. Qui enim aliter constituitur,
neophytus est.

16. Episcopus ab episcopo accersitus, si is qui
accersit imperitus sit, ne nimis assidue concio-
netur : hoc enim imperito erit dedecori, illeque
episcopatum ambire videbitur, ac utraque repre-
hendenda. Sine gravi necessitate diutissime epi-
scopum a sua abesse ecclesia, indignum est.

11. Episcopus qui possessiones extra diœcesis
suae limites habet, si eas sit invisurus, ne am-
plius quam tres Dominicas moretur. Sic enim
ipsius grex eo fruetur, ipseque fastus suspicione
carebit.

12. Qui excommunicatum ab alio communione
dignatur, re cognita non est insons.

13. Ab iracundo condemnotus si auxilio indi-
geat, audiendus est. Quousque vero auxilium
impetraverit, excommunicatus maneat.

14. Alienum ministrum si quis citra illius epi-
scopi consensum in aliquo gradu constituat, con-
stituit quidem, sed ordinatio invalida est.

15. Ea quæ de longiori episcoporum mora de-
finita sunt, in presbyteris et diaconis vim habent.

16. Episcopus injuste expulsus, si in aliena ec-
clesia degat, suscipiendus est, donec propulsata
injuria pristino statui restitutus sit.

17. Clericus non degens in ecclesia in qua or-
dinatus est, non est recipiendus. Eutychianus
tamen et Musæus episcopi appellationem non
sibi vindicabunt : communionem vero cum laicis,
si voluerint consequentur.

18. Quisquis ea quæ recte et ex divino præscripto
edita sunt, per arrogantiam labefactare conatur,
non est episcopus. Episcopus si viderit episcopum
ad aulam principis euntem, ne sit ei impedimento,
siquidem cognoverit eum ob aliquid eorum quæ
prædicta sunt, proficisci. Si secus, excommuni-
cationem ei denuntiet.

*Epitome canonum sanctorum in Gangra
congregatorum.*

1. Improbanti legitimum matrimonium, et con-
demnanti carnes manducantem, absque suffocato
et idolothyto, anathema.

2. Ei qui servo persuadet ut a domino recedat,
pietatis prætextu, atque ei qui dubitat communi-
onem a presbyteris matrimonio junctis accipere,
anathema.

3. Qui Dei domum contemptibilem esse dicit, et

qui privatim ecclesiasticos conventus habet, ac præter episcopi aut presbyteri sententiam Ecclesiæ munia obit, sit anathema.

4. Quisquis dat aut accipit fructum oblationes extra ecclesiam, ac præter sententiam episcopi aut presbyteri, anathema.

5. Qui non honestatis causa virginitatem colit, sed eo quod nuptias abominetur, aut etiam in eos qui matrimonio juncti sunt sese extollat, sit anathema.

6. Qui spernit eos qui ad agapas vocant, et qui vocatus cum his non communicat: item qui contemptui habet eos qui biros gestant: ac quæcunque mulieres virorum abutuntur vestimentis, quæque a viris separantur eo quod matrimonium fastidiant: item qui liberos relinquunt, ac non ad pietatem eos instruunt, nec non liberi qui a parentibus infidelibus discedunt, anathema.

7. Quæcunque mulieres comas tondent pietatem simulantes: et qui Dominica cibo abstinet, ac jejunia Ecclesiæ evertit: necnon quisquis conventus qui ad martyrum ædes fiunt despicit, anathema.

Epitome canonum synodi Antiochenæ.

1. Qui legibus sancitam Paschæ traditionem mutare conatur, siquidem laicus sit ejiciatur: clericus vero ab Ecclesia arceatur.

2. Qui ecclesiam ingressus sacram Scripturam attente audit, deinde egressus despicit aversaturque communionem, ejiciendus est.

3. Qui cum excommunicato communicat, excommunicatus censetur: et qui orat cum iis qui cum Ecclesia non orant, reus est. Item qui suscipit eum qui Ecclesiæ conventibus non interest, culpa non caret.

4. Episcopus a synodo depositus, ac presbyter et diaconus ab episcopo gradu motus, si per contumaciam munus obeat, deploratæ spei est.

5. Omnis presbyter aut diaconus episcopum contemnens, et ab eo recedens, aliudque altare extruens, si ab episcopo bis terque accersitus in arrogantia persistat, deponatur, curationis spe destitutus.

6. Excommunicatum ab episcopo clericum aut laicum, si major synodus susceperit, aut eondemnaverit, acquiescere oportet sententiæ.

7. Peregrinus pacificas non afferens epistolas, non est suscipiendus.

8. Presbyter ruri degens ne canonicas det epistolas, nisi ad solum vicinum episcopum.

9. A metropolitani sententia pendere oportet episcopos, nihilque citra illius consilium instituere nisi ea sola quæ ad suam cujusque diocesim pertinent, ac viris reprehensioni non obnoxiiis manus imponere.

10. Exorcistas, lectores, subdiaconos, et cantores constituit chorepiscopus: non tamen presbyterum aut diaconum absque civitatis episcopo: qui autem

καὶ ὁ ἐκκλησιάζων ἰδίᾳ, καὶ παρὰ γνώμην ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου τὰ τῆς Ἐκκλησίας τελῶν, εἶη ἀνάθεμα.

δ'. Ὁ διδοὺς ἢ λαμβάνων καρποφορίας ἔξω τῆς ἐκκλησίας, καὶ παρὰ γνώμην ἐπισκόπου ἢ πρεσβυτέρου, ἀνάθεμα.

ε'. Ὁ μὴ διὰ τὸ καλὸν παρθενεύων, ἀλλὰ διὰ τὸ τὸν γάμον βδελύσσεσθαι, ἢ κατεπαίρεσθαι τῶν γαμούντων, εἶη ἀνάθεμα.

ς'. Ὁ τοὺς καλοῦντας εἰς ὑγάπην ἀθετῶν, καὶ τούτων οὐ κοιωνῶν κεκλημένος· καὶ ὁ φυλίζων τοὺς φοροῦντας τοὺς βίβρους· καὶ ὅσαι γυναικῶν [γυναῖκες] ἀνδρῶν ὑποκρίνονται ἱματίοις, καὶ ὅσαι τῶν ἀνδρῶν διαζεύγυνται, βδελυσσόμεναι τὸν γάμον, καὶ οἱ τὰ τέκνα καναλιμπάνοντες, καὶ οὐχὶ πρὸς θεοσέβειαν ὑπαλείφοντες, καὶ τέκνα ὡς [γρ. ὅσα] ἀπίστων ἀποσκιρτῶσι γονέων, ἀνάθεμα.]

ζ'. Ὅσαι γυναῖκες τὰς κόμας τίλλουσι, θεοσέβειαν ὑποκρινόμεναι· καὶ ὁ τὴν Κυριακὴν ἀσιτῶν, καὶ τὰς ἐκκλησιαστικὰς νηστείας ἐκτρέπων· καὶ ὁ τὰς μαρτύρων συνάξεις περιφρονῶν, ἀνάθεμα.

Τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ συνόδου τῶν κανόνων ἐπιτομή.

α'. Ὁ τὴν ἔνθεσμον τοῦ Πάσχα παράδοσιν διαμετφαι πειρώμενος, λαϊκὸς μὲν τελῶν, ἔστω ἀπόβλητος· κληρικὸς δὲ, ἀνεκκλησίαστος.

β'. Ὁ εἰς ἐκκλησίαν εἰσιὼν, καὶ προσέχων τῇ ἱερᾷ Γραφῇ, εἶτα περιφρονῶν καὶ ἀξιῶν [γρ. ἐξιῶν], καὶ ἀποστρεφόμενος τὴν μετάληψιν, ἀπόβλητος.

γ'. Ὁ δὲ ἀκοινωνήτω κοιωνῶν, ἀκοινωνήτος· καὶ ὁ συνευχόμενος τοῖς μὴ τῇ ἐκκλησίᾳ προσευχομένοις [γρ. συνευχομένοις], ὑπεύθυνος· καὶ ὁ τὸν εἰς ἐκκλησίαν μὴ συναγόμενον ὑποδεχόμενος, οὐκ ἀνάτιος.

δ'. Ὁ ὑπὸ συνόδου καθηρημένος ἐπίσκοπος, καὶ ὁ ὑπὸ ἐπισκόπου πρεσβύτερος καὶ διάκονος, εἰ αὐθαδιαζόμενος λειτουργήσῃ, ἀνέλπιστος.

ε'. Πᾶς ὁ ἐπίσκοπος καταφρονῶν, καὶ ἀφιστάμενος πρεσβύτερος ἢ διάκονος, καὶ οἰκοδομῶν ἄλλο θύσιαστήριον, εἰ προσκαλουμένου δις καὶ τρίς τοὺς ἐπίσκοπου ἐπιμένοι τῇ ἀπονοίᾳ, καθάρουμένος ἔστω καὶ ἀθεράπευτος.

ς'. Τὸν ἀφορισθέντα παρ' ἐπισκόπου κληρικὸν ἢ λαϊκὸν, ἐὰν μελῶν σύνοδος προδέξοιτο, ἢ κατακρίνοιτο, στέργειν χρεῖον τῇ ἀπόφασιν.

ζ'. Ὁ ξένος εἰρηνικῶς οὐ προσύγων, ἀπροσδεκτος.

η'. Ὁ ἐπὶ χώρας πρεσβύτερος μὴ διδῶτω κανονικὰς ἐπιστολάς, ἢ πρὸς μόνον ἐπίσκοπον γείτονα.

θ'. Τοῦ μητροπολίτου τῆς γνώμης ἀναρτᾶσθαι τοὺς ἐπίσκοπους, καὶ μὴ τι τῆς αὐτοῦ προνοίας οἰκονομεῖν δίχα, ἢ μόνα τὰ τῇ ἰδίᾳ ἐνορίᾳ προσπίπτοντα. Καὶ χειροθεσίας ἀνεπιπλήπτοις ἀνδρήσιν ἐπιτελεῖν.

ι'. Ἐπορκιστὰς, καὶ ἀναγνώστας, καὶ ὑποδιακόνους, καὶ ψάλτας καθίστησι χωρεπίσκοπος, οὐ μέντοι πρεσβύτερον ἢ διάκονον, ἄνευ τοῦ κατὰ τὴν

πόλιν ἐπισκόπου · ὁ δὲ τοῦτο τελευτῶν ὑπερβαίνειν, *A hoc audeat, deponatur. Urbis episcopus facit chorepiscopum.*

ιβ'. Ὁ προσίων αὐτομάτως τῷ βασιλεῖ ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος, καὶ οὐχὶ κελευστὸς πρὸς τοῦ τῆς χώρας μητροπολίτου, μετὰ τῆς κοινωνίας ἐκπιπέτω καὶ τῆς ἀξίας.

ιγ'. Ὁ καθηρημένος εἰ ἐνοχλοῖται τῷ βασιλεῖ, αἰτείτω σύνοδον μείζονα, καὶ τὸ ἐκεῖθεν δόξαν στοιχείτω. Εἰ δὲ καὶ αὐθις ἀποδυσπετοῖται, ἔστω ἀνέλπιστος.

ιδ'. Εἰ μηδενὸς ἀξιούντος, ἐπίσκοπος εἰς ἄλλην ἐπαρχίαν ἀπίη, καὶ χειροτονοῖται, καὶ διοικοῖται πράγματα · αὐτὰ τε ἄκυρα μένει, καὶ ἐκεῖνος καθιρεθίσεται.

ιε'. Εἰ ἐπισκόπου κρινομένου, οἱ τῆς ἐπαρχίας ἐπίσκοποι διαφέρουντο, μετακλητέον ἀπὸ τῶν πέλας ἑτέρους, εἰς ἀναμφίβολον ἀμφισβήτησιν.

ις'. Ἐπισκόπου δικαζομένου, εἰ πᾶς ἐπαρχιωτῆς ἐπίσκοπος ἀδιάφωνος κρίνεται, παλινδικία οὐ γίνεται.

ιζ'. Ὁ δίχα συνόδου τελείας, καὶ αὐτοῦ τοῦ μητροπολίτου ἐπὶ σχολάζουσιν ἐκκλησίαν ἐπιπηδῶν, κἂν ἡ σχολάζων ἀπόβλητος.

ιη'. Ἀκοινοῦντος ὁ δεξιόμενος χειροτονίαν, καὶ ταύτης ἀποσκιρτῶν, ἕως μεταγνοῦς καταδέξοιτο.

ιθ'. Μετεγέτω τῆς τιμῆς ἐπίσκοπος ὁ χειροτονηθεὶς, καὶ μὴ δεχόμενος πρὸς τῆς πόλεως · καὶ λειτουργεῖτω μόνον, ἀναμένων ὅτι ἂν ἡ τῆς ἐπαρχίας ἀποπαίνοιτο σύνοδος.

ια'. Εἰ μὴ σύνοδος εἴη, καὶ ὁ μητροπολίτης μὴ γινέσθω ἐπίσκοπος. Εἰ δὲ διὰ τι δυσχερὲς μὴ συναγοῖντο ἅπαντες, τέως οἱ πλείους ἢ γράμματιν ἔποιντο σύμφηφοι. Εἰ δ' οὕτω τοῦ πράγματος τελουμένου φιλονεικοῦντινες, ἢ τῶν πλεόνων ψῆφος ἐνισχυέτω.

ιβ'. Ἐπίσκοπος καὶ ὑπολαβῶν [ἴσ. ὑπὸ λαῶν] βιβαζόμενος, καὶ ὑπὸ ἐπισκόπων ἀναγκαζόμενος μὴ μεθιστάσθω εἰς παροικίαν ἑτέραν.

ιγ'. Ἐπιχειροτονεῖν τινὰς ἐπίσκοπος ἐκ πόλεως εἰς πόλιν μὴ ἐπιέτω, ἀλλ' ἡ γνώμη τοῦ ἐπισκόπου τῆς πόλεως. Εἰ δ' οὖν, ἀδέσχιος ἢ χειροτονία, καὶ ἐκεῖνος ὑπόδικος.

ιδ'. Μὴ μεθιστᾶν ἕτερον ἐπὶ τῇ ἐξόδῳ ἐπίσκοπον ὁ ἐπίσκοπος · ἐκείνου δὲ κοιμηθέντος, μετὰ συνόδου τῶν ἐχόντων τὴν ἐξουσίαν, ὁ ἀξίος προεδεβλήσθω.

ιε'. Παντὶ τῷ κλήρῳ τὰ τῆς ἐκκλησίας θέμις διαγινώσκεισθαι, ἵνα τοῦ ἐπισκόπου τελευτῶντος, τὰ οἰκεῖα τῆς ἐκκλησίας διαφυλάττηται · τὰ δὲ τοῦ ἐπισκόπου κατὰ τὴν ἐκείνου διοικῆται διάταξιν.

ις'. Κύριος ὁ ἐπίσκοπος τῶν τῆς ἐκκλησίας ἔστω πραγμάτων · εἰ δὲ μὴ ἱκανοῖτο, τοῖς ἱκανοῦσιν αὐτῶν, τὰ δὲ πράγματα καὶ τοὺς πόρους μεταβάλλοι τῆς ἐκκλησίας, μὴ μετὰ γνώμης τοῦ κλήρου, εἰσπραττέσθω δίκας πρὸς τῆς συνόδου. Εἰ δὲ καὶ τὰ πέντησιν ὀφειλόμενα εἰς ἑαυτὸν σφετερίζεται, καὶ οὕτω τῇ συνόδῳ λόγον ἀποδιδότω.

11. Si episcopus, aut presbyter sponte ac sine provinciae metropolitani jussu imperatorem adierit, communione ac dignitate excidat.

12. Depositus si molestiam imperatoris auribus exhibeat, synodum majorem petat, illiusque decreto stet. Quod si rursus indignetur, pristinae dignitatis recuperandae nulla ei spes esse potest.

13. Si nemine rogante episcopus in aliam provinciam se conferat, ordinetque ac res administrat : ipsa irrita manent, atque ille deponetur.

14. Si accusato episcopo provinciae episcopi inter se discrepent, alii sunt e vicinis locis advocandi ad controversiam certo dirimendam.

15. Accusato episcopo, si omnium provinciae episcoporum sententiae concordēs sint, redintegratio actionis non datur.

16. Qui citra integram synodum, atque ipsum metropolitanum in vacantem ecclesiam invadit, quamvis ipse munere vacet, ejiciendus est.

17. Qui suscepto ordine ab eo resilit, excommunicatur, quousque poenitentia ductus munus suscipiat.

18. Episcopus ordinatus honore fruatur, licet a civitate non recipiatur, tantumque munus obeat exspectans quidquid provinciae synodus pronuntiaverit.

19. Absque synodo et metropolitano ne fiat episcopus. Si autem propter aliquam difficultatem non convenerint omnes, interim plures vel litteris assentiantur. Si vero re ita peracta contendat aliqui, plurium suffragium valeat.

20. Episcopus, nisi vi a populis illata et ab episcopis cogatur, in aliam parœciam ne transeat.

21. Episcopus ex urbe in urbem ad ordinandos aliquos ne abeat, praeterquam de urbis episcopi sententia. Sin vero, invalida est ordinatio, ipseque judicio obnoxius.

22. Episcopus in exitu vitae constitutus alium pro se episcopum ne constituat : postquam autem ille obdormierit, cum eorum qui potestatem habent conventu, dignus creetur.

23. Toti clero res ecclesiae cognoscere licet, ut decedente episcopo, ecclesiae quae sua sunt conserventur ; quae vero sunt episcopi, juxta illius dispositionem administrantur.

24. Episcopus rerum ad ecclesiam pertinentium potestatem habeat : si autem non sit contentus iis quae sufficiunt, res vero ac redditus ecclesiae in alienos usus transferat, absque cleri consilio, synodi judicium subeat. Si vero ea etiam quae pauperibus debentur, sibi ipsi vindicet, ita etiam synodo rationem reddat.

Epitome canonum synodi Laodicenæ.

1. Bigamus si non occulte matrimonium inierit, ubi paululum pœnas subierit, insons habeatur.
2. Qui variis delictis obstricti sunt, si iis agnitis confiteantur, ac pro eorum ratione pœnitentiam agant, facile recipiuntur.
3. Recens illuminatus, sacris ordinibus non est idoneus.
4. Sacerdos fenora non accipit.
5. Ordinationes coram audientibus tantum non fiunt.
6. Hæreticis sacra ædes inaccessa.
7. Novatiani et Quartodecimani, nisi cæteras hæreses suamque abjurent, non sunt suscipiendi: post tamen abjurationem uncti, communicent.
8. Phryges pœnitentiam agentes denuo baptizandi sunt, licet apud illos in clerum cooptati sint.
9. Qui in cœmeteriis et martyriis hæreticorum orat, excommunicatus est.
10. Viduæ seniores in ecclesia ne baptizantor.
11. Cum hæretico affinitatem ne contrahas.
12. Qui fide ac vitæ ratione probatissimus atque eruditissimus est, idoneus est qui in episcopum elibatur.
13. A sæcularibus electus, non est ordinandus episcopus.
14. Sancta ad aliam parœciam mitti, indignum.
15. Nullus in ambonem ascendit, exceptis iis qui de codice legunt.
16. Evangelia atque apostoli legantur Sabbatis.
17. In conventibus lectiones psalmos intersecant.
18. Horis Nonis ac Vesperis eadem preces peragantur.
19. Post catechumenorum orationem pœnitentium preces offerantur, postea vero fidelium: ac post pacem oblatio fiat, solis sacerdotibus pro suggestu sedentibus.
20. Diaconus nisi jussus sedeat.
21. Vasa minister ne tangat, neque enim orarium induitur.
22. Cantor et lector non ferunt orarium.
23. Omnis clericus cauponam ingredi non debet.
24. Panem et calicem minister non dat.
25. Non exorcissat, nisi qui ab episcopo ad hoc munus provectus est.
26. Ab altari clericus partes non offert.
27. Accubitus et Agapæ in ecclesiis non fiunt.
28. Christianus ne sabbatizet, sed prima hoc est Dominica die ferietur.
29. Cum mulieribus lavari nefas.
30. Accipiendi sunt, non dandi hæreticis in matrimonium liberi.
31. Hæreticorum benedictiones maledictiones sunt censendæ.

- A** Ἐπιτομή κανόνων τῆς ἐν Λαοδικείᾳ συνόδου.
- α'. Ὁ μὴ λάθρα γαμήσεως δίγαμος, ὀλίγα τοῖς ἐπιτιμίοις σχολάσας, ἀνεύθυνος.
 - β'. Οἱ διαφόροις ἀγνοήμασιν ἐαλωκότες, εἰ ἐπιγνόντες ὁμολογοῦντο, ἀναλόγως μετανοοῦσιν, εὐπρόσδεκτοι.
 - γ'. Ὁ νεοφώτιστος, ἀνιεράτευτος.
 - δ'. Τόκους ἱερτικῶς [f. d. οὐ] λαμβάνει.
 - ε'. Αἱ χειροτονίαι ἐπ' ἀκρωμένους οὐ γίνονται.
 - ς'. Αἱρετικοῖς τὸ ἱερὸν ἀνεπίδατον.
 - ζ'. Νουκτιανοὶ καὶ Τεσσαρεσκαίδεκατῖται, εἰ μὴ τὰς τε ἄλλας αἱρέσεις ἀνθεματίζουσιν, καὶ τὴν οἰκίαν, ἀπρόσδεκτοι. Μετὰ μέντοι τὸ ἀνάθεμα χρισμένοι, κοινωνοῦσιν.
 - η'. Φρύγας μεταμέλους ἀναβαπτίζεσθαι, εἰ καὶ παρ' ἐκείνοις κεκλήρωται.
 - θ'. Ὁ κοιμητηρίοις καὶ μαρτυρίοις αἱρετικῶν ἐπευχόμενος, ἀκοινωνήτος.
 - ι'. Πρεσβύτερος ἐν ἐκκλησίᾳ μὴ βαπτίζεσθωσαν.
 - ια'. Αἱρετικῶ μὴ συνάλλασσε.
 - ιβ'. Ὁ πίστει καὶ πολιτείᾳ εὐδοκιμώτατος καὶ λογιώτατος, ἐπιτίθειος εἰς ἐπίσκοπον.
 - ιγ'. Ἀνεπίλεκτος ὁ κοσμικὸς ἐκλεγόμενος.
 - ιδ'. Διαπεμπέσθαι τὰ ἅγια εἰς παροικίαν, ἀνάξιον.
 - ιε'. Εἰ μὴ ἀπὸ διφθέρας, οὐδεὶς ἀμβωνίζεται.
 - ισ'. Εὐαγγέλια καὶ ἀπόστολοι ἀνγινωσκέσθωσαν τοῖς Σάββασιν.
 - ις'. Ἐν ταῖς συναξέσιν αἱ ἀναγνώσεις τοῦς ψαλμοῦς περικοπτέσθωσαν.
 - ιη'. Ἐννάταις, ἑσπέραις αἱ αὐταὶ εὐχαὶ ἐπιτελεσθωσαν.
 - ιθ'. Μετὰ τὴν τῶν κατηχομένων εὐχὴν, τῶν ἐν μετανοίᾳ προσάγεσθαι, καὶ μετὰ τοῦτο τὴν τῶν πιστῶν καὶ μετὰ εἰρήνην, τὴν ἀναφορὰν γίνεσθαι, βηματιζόντων μόνων τῶν ἱερέων.
 - κα'. Ἀκέλευστος μὴ καθεζέσθω διάκονος.
 - κβ'. Σκευῶν ὑπηρέτης μὴ ἀπτοίτο· οὐ γὰρ ὠράριον ἀμφιέννυται.
 - κγ'. Ψάλτης καὶ ἀναγνώστης οὐ φοροῦσιν ὠράριον.
 - κδ'. Ἄπας κληρικὸς ἀναπήλευτος.
 - κε'. Ἄρτον καὶ ποτήριον ὁ ὑπηρέτης οὐ δίδωσιν.
 - κε'. Οὐκ ἐφορίζει ὁ μὴ παρ' ἐπισκόπου ἀγόμενος.
 - κς'. Ἀπὸ ἐστίας κληρικὸς μερίδας οὐκ ἄγεται.
 - κζ'. Ἀκούβιτα καὶ ἀγάπαι ἐπ' ἐκκλησίας οὐ γίνονται.
 - κη'. Οὐ σκόδατίζει Χριστιανὸς, ἀλλὰ σχολάσει τῇ α' ἡμέρᾳ, ἡγούσῃ τῇ Κυριακῇ.
 - κθ'. Γυναῖξί τῶν ἀθεμίτων συλλοῦσασθαι κωλυτέον.
 - λ'. Λαμβάνειν οὐ δίδοναι τοῖς αἱρετικοῖς εἰς συνάφειαν τέκνα.
 - λα'. Ἀλογίαι αἱ τῶν αἱρετικῶν εὐλογίαι.
- B** μνηστοὶ, κοινωνοῦσιν.
- C** ις'. Εὐαγγέλια καὶ ἀπόστολοι ἀνγινωσκέσθωσαν τοῖς Σάββασιν.
- D** κη'. Οὐ σκόδατίζει Χριστιανὸς, ἀλλὰ σχολάσει τῇ α' ἡμέρᾳ, ἡγούσῃ τῇ Κυριακῇ.

λβ. Ὁ ψευδομάρτυρος αἰρετικούς τιμῶν, εἶη τὸ ἀνάθεμα.

λγ. Ὁ παρασυνάγων, καὶ ὀνομάζων ἀγγέλους, εἰδωλολατρίας πλησίον.

λδ. Οὐκ ἔσται μάγος, ἢ ἐπαιδός, ἢ μαθητικός [ἴσ. μαθηματικός], ἢ ἀστρολόγος, ἢ περιάπτης, ὁ ἱερατεῖαν ἐπαγγελλόμενος.

λε. Οὐ συνευρτάσεις, οὐδὲ δεξιωθείης Ἑβραίοις καὶ ἔθνεσιν.

λς. Ὁ κηλούμενος ἐπὶ σύνοδον, καὶ ἀθετῶν, εἰ μὴ ἀνώμαλος, αἴτιος.

λζ. Ἀκανόνιστος κληρικός, ἢ ἀνεπίτακτος, οὐ πρόσεισιν.

λη. Ὑπηρέτης τὰς θύρας ἀρεῖς οὐ προσεύχεται.

λθ. Γυναίξι τὸ ἱλαστήριον ἄδατον.

μ. Εἴποι τὴν πίστιν τῇ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος ὁ βαπτιζόμενος.

μα. Καὶ ἐν νόσῳ, μετὰ βραχύ.

μβ. Τῇ Τεσσαρακοστῇ μὴ προσάγειν, μηδὲ διαλύειν καθόλου, μηδὲ μνείας μαρτύρων τελεῖν, εἰ μὴ Κυριακῆς τε καὶ Σάββατον.

μγ. Οὐ τελεῖται τῇ Τεσσαρακοστῇ γάμος, οὐδὲ γενέθλιον.

μδ. Βυλλίζειν [ἴσ. Αὐλλίζειν] ἐν γάμοις, ἢ ὀρχεσθαι, ἀνάξιον.

με. Τὸν μέντοι ἱερατικὸν καὶ πρὸ τῆς θυμέλης ἀπέρχεσθαι.

μς. Ἐράνους οὔτε κληρικός, οὔτε λαϊκός ἐκτελέσεται.

μζ. Πρεσβύτερος ἐπὶ βήματος πρὸ τοῦ ἐπισκόπου οὐκ εἴσεισιν, οὐδὲ κάθηται.

μη. Εἰς κώμην, ἢ χώραν ἐπίσκοπον [ἴσ. ἐπίσκοπος] οὐ καθίσταται· εἰ δέ τις κατέστη, μήτι διοικεῖτω τοῦ ἐπισκόπου διχα τῆς πόλεως.

μθ. Ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος εἰς οἶκον μὴ προσαγέτω προσφοράν.

ν. Ἰδιωτικὰ βιβλία ναοῖς οὐκ ἀναγινώσκειται.

Ἐπιτομὴ κανόνων τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου.

α. Εἰ καθέλωσιν ἐπίσκοπον ἐπίσκοποι, ἐὰν τὸν Ῥώμης ἐγκλητὸν ἐπάγοιντο τούτων [leg. sic, ἐκκλητὸν ἐπάγοιτο, τοῦτον εὐάκουστον,] τοῦ Ῥώμης γράφοντος ἢ ἐπιτάττοντος.

β. Ἐπεὶ μὴ εὐρηται τὰ εἰς Νίκαιαν πεπραγμένα, ἀξίος ὁ Ῥώμης τῷ Κωνσταντίνου ἢ Ἀλεξάνδρου [f. Ἀλεξανδρίνου] γράψαι, καὶ λάβοι ἐκεῖθεν αὐτὰ, καὶ ἡμῖν ἐμφανίσει.

γ. Πρεσβύτερος καὶ διάκονος ἀφωρισμένος ἄδειαν ἔχει τοῖς ὁμόροις ἐγκαλεῖν [γρ. ἐκκαλεῖν]. Εἰ μέντοι φέρειν ἀνεξικάκως ὁ ἀφορίσας, τὸ κυρωθησόμενον ἔμορφίεται.

δ. Τὰ ἐπιτραπέντα τοῖς κατὰ Νίκαιαν ἄπασιν, ἄτρεπτα.

ε. Οὐδὲν τῆς Τριάδος διάφορον ἢ γινώσκειται, ἢ διδάσκειται, κατὰ τὴν τῶν ἐν Νικαίᾳ βεβαίωσιν.

ς. Ἐπίσκοπος, καὶ πρεσβύτερος, καὶ διάκονος

32. Qui falsos hæreticorum martyres honorat, anathema.

33. Qui alienos ab ecclesia conventus agit, angelorumque nomina invocat, idololatriæ proximus est.

34. Qui sacerdotium profitetur, non erit magus aut incantator, aut mathematicus, aut astrologus, aut ex eorum numero qui amuleta collo appendunt.

35. Festa non celebrabis, neque societatem inibis cum Hebræis et gentilibus.

36. Qui vocatur ad synodum et spernit, nisi infirmus sit, culpa non vacat.

37. Clericus sine commendatitiis litteris, aut injussus nusquam proficiscitur.

38. Minister non debet ostiis relictis orare.

39. Mulieribus altare inaccessum.

40. Baptizatus dicat fidem quinta feria hebdomadæ.

41. Et qui in morbo constitutus est paulo post.

42. Quadragesima non oportet offerre, neque jejunium omnino dissolvere, neque memorias martyrum celebrare, nisi Dominicis et Sabbatis.

43. Quadragesima non celebrantur nuptiæ, neque natalitia.

44. Tibia canere in nuptiis, aut saltare indignum.

45. At vero sacris deservienti ante thymelicorum ingressum abeundum est.

46. Convivia ex collatis symbolis neque clericus, neque laicus celebrabit.

47. Presbyter in suggestum ante episcopum ne ingrediatur, neque sedeat.

48. In vicis aut pagis episcopus non constituitur: si quis vero constitutus sit, nihil quidquam administret sine urbis episcopo.

49. Episcopus aut presbyter in privatis ædibus ne offerat.

50. Libri a privatis compositi in templis non leguntur.

Epitome canonum concilii Carthuginensis.

1. Si episcopum episcopi deposuerint, si episcopum Romanum ad quem appellatum est accerserit, hic benigne audiendus, rescribente præsertim aut jubente pontifice Romano.

2. Quandoquidem non inventa sunt acta concilii Nicæni, dignetur episcopus Romanus scribere ad episcopum Constantinopolitanum vel Alexandrinum, eaque inde accipiat, nobisque representet.

3. Presbyter et diaconus segregatus, libertatem habet ad vicinos appellandi. Enimvero qui segregatus fuit tenetur æquo animo ferre quod confirmatum fuerit.

4. Quæ a concilio Nicæno omnibus permissa sunt, ea immutabilia sunt.

5. Nihil quod a Trinitate discrepat, vel cognoscitur vel docetur, secundum Nicæni concilii constitutionem.

6. Episcopus, presbyter et diaconus castus sit et

continens, et ab uxore abstineat, ut postulata impetrent.

7. In quibus laicus corrigitur, in his multo magis clericus prædamnatur.

8. Presbyter a proprio episcopo condemnatus, facultatem habebit ad vicinos episcopos appellandi; sin autem appellaverit, sacrificia tamen offerat Deo schisma faciens et inflatus, anathema sit.

9. Episcopum e gradu suo dejectum, si non sit perfecta synodus, interea duodecim observant episcopi, et presbyterum sex, et diaconum tres.

10. Primate jubente, et tres episcopi constituent episcopum: qui autem propriæ confessioni aut subscriptioni adversatur, suomet judicio ignominia notabitur.

11. Propter inopiam quæ est in Tripoli, unus episcopus ad legationem sufficit.

12. Episcopus aut clericus causâ criminali ei instituta, si relicta Ecclesia ad judicia publica recurrat et absolvatur, proprium amittit gradum: si vero et in civili negotio vincit, si hoc sequatur, proprium etiam amittet gradum.

13. Si gratia aut odio judices ecclesiastici judicasse convinci nequeant, qui appellavit non defenditur.

14. Si partes elegerint judices, ab his non abscedant.

15. Sacerdos non fit curator.

16. Lector pubes factus, aut continentiam, aut conjugium profiteatur.

17. Qui ad diaconum ante xxv annos provecus est, non est diaconus.

18. Lector non salutabit populum.

19. Placita conciliorum auribus ejus qui ordinandus est, inculcabuntur.

20. Defuncti corpori Eucharistia non datur: non enim comedit aut bibit.

21. Per ignorantiam presbyter non baptizat mortuum.

22. Episcopus qui accusatur et in judicium adducitur, habeat duorum mensium spatium, si quidem altera pars alicujus moræ auxilio indigeat. Postea autem si non occurrerit a communione privatur; si vero præsentem accusatore, accusatus aufugiat, a communione privabitur.

23. Accusator qui calumniatur, accusator non est.

24. Clericorum filii cum hæreticis matrimonio non junguntur.

25. Qui res sacras tractant, ab uxoribus secundum propria statuta abstineant.

26. Res Ecclesiæ vendi non debent; si vero redditus non habeat, sententia episcoporum venduntur. Si autem necessitas non ferat ut consulatur, vendens vicinos episcopos vocabit. Si vero hoc ita non faciat, Deo et concilio reus teneatur.

27. Presbyter convictus et pœnitens ut promovendus non rebaptizatur, neque ut laicus iterum ordinatur.

Α ἀγνός ἔστω καὶ ἐγκρατῆς, καὶ γυναικὸς ἀπεχόμενος, ἵνα τῶν αἰτουμένων ἐπιτυχάνοιεν.

ζ'. Ἐν οἷς ὁ λαϊκὸς εὐθύνεται, τούτοις ὁ κληρικὸς περισσότερον.

η'. Πρεσβύτερος παρ' ἐπισκόπου καταγινωσκόμενος, τοῖς πλησίον ἐπισκόποις ἐγκαλεῖν [γρ. ἐκκαλεῖν] ἐαθήσεται· εἰ δὲ μὴ, ἀγίασμα τῷ θεῷ προσάγοι, σχίζων καὶ πεφυτιωμένος, ἔστω ἀνάθεμα.

θ'. Ἐπίσκοπον ἐκδληθέντα, ἐὰν μὴ τελεία σὺνὸδος, τέως καὶ δώδεκα ἐπιτηροῦσιν ἐπίσκοποι, καὶ πρεσβύτερον ἕξ, καὶ διάκονον τρεῖς.

ι'. Τοῦ πρωτεύοντος ἐπιτάττοντος, καὶ τρεῖς ἐπίσκοποι καθιστώσιν ἐπίσκοπον· ὁ δὲ τῆς οἰκείας ὁμολογίας ἢ ὑπογραφῆς ἐναντίος, οἰκοθεν ἕξοι τὸ ἀτιμον.

ια'. Διὰ τὴν εἰς Τρίπολιν ἔνδειαν, καὶ εἰς ἐπίσκοπος εἰς τοποτηρησίαν ἐπάρκιος.

ιβ'. Ἐπίσκοπος, ἢ κληρικὸς ἐγκληματικοῦ κερνημένου πράγματος, εἰ τὴν ἐκκλησίαν ἀφείξ, τοῖς δημοσίοις προσδράμοι, καὶ δικαιοῦμενος, τὸν ἴδιον ἀπολέσει βαθμόν· εἰ ὑπὲρξεί δὲ καὶ ἐπὶ πολιτικοῦ κεφαλήν, εἰ τούτῳ στοιχεῖ, τὸν ἴδιον ἀπολέσει βαθμόν.

ιγ'. Δικαστὰς ἐκκλησιαστικούς, εἰ μὴ ἐλέγχονται κατὰ προσπάθειαν ἢ ἀντιπάθειαν προδεδιμηκότες, ἐγκλητος [f. ἐκκλητος] γινόμενος, οὐκ ἀμύνεται.

ιδ'. Ἐὰν τὰ μέρη ἐπιλέξωνται δικαστὰς, τούτων μὴ ἀφιστάθωσαν.

ιε'. Ὁ ἱερεὺς κουράτωρ οὐ γίνεται.

ισ'. Ὁ ἐνηθὸς ἀναγνώστης ἢ ἐγκράτειαν, ἢ συζυγίαν ὁμολογείτω.

ιζ'. Ὁ πρὸ τῶν κε' χρόνων διάκονος, οὐ διάκονος.

ιη'. Ἀναγνώστης οὐ προσκυνήσει τὸν δῆμον.

ιθ'. Τὰ ταῖς συνόδοις δόξαντα ὁ χειροτονηθεὶς ἐνωτίεται.

κ'. Τῷ τελευτήσαντος σώματι εὐχαριστία οὐ δίδεται· οὐ γὰρ ἐσθίει ἢ πίνει.

κα'. Ἀγνοία πρεσβύτερος οὐ βαπτίζει τὸν τελευτήσαντα.

κβ'. Κατηγορούμενος ἐπίσκοπος, καὶ ἀγόμενος, ἐχέτω μηνῶν δύο ἐνηθισιν· εἴπερ ἐτέρωθεν ἔστι τῆς βραδυτῆτος βοήθεια. Ἐξῆς δὲ τὸ ἀκοινωνήτον ἔχει μὴ ὑπαντήσας· ἐὰν δὲ παρουσιάζοντος τοῦ κατηγορουμένου ὁ κατηγορούμενος ἀποφεύγη, ἕξει τὸ ἀκοινωνήτον.

κγ'. Διαβαλλόμενος κατήγορος, οὐ κατήγορος.

κδ'. Αἰρετικοῖς τέκνα κληρικῶν οὐ συνάπτεται.

κε'. Οἱ τὰ ἱερά χειριζόμενοι, καὶ ἀπὸ τῶν συμβίων κατὰ τοὺς ἰδίους ὄρους ἐγκρατευσθῶσαν.

κς'. Ἀπρατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα. Εἰ δὲ μὴ πρόσδοτον ἔχη, γνώμη τῶν ἐπισκόπων πιπράσκειται. Εἰ δὲ ἀνάγκη οὐχ ὑπομένη τὸ βουλευσασθαι, τοὺς γείτονας ἐπιπράσκων καλέσεται. Εἰ δ' οὐχ οὕτω, θεῷ καὶ τῇ συνόδῳ ὑπεύθυνος.

κζ'. Πρεσβύτερος ἐλεγχόμενος, καὶ μεταγινώσκων ὡς προκόψων, οὐκ ἀναβαπτίζεται, οὐδὲ ὡς λαϊκὸς αὐθὺς κεχειροτόνηται.

κη'. Ὁ ἀκοινωνήτος κοινωνήσας, συμπαθείας ἀ- A
τοκατάκριτος.

κθ'. Κατήγορος ἐάν ὁδοῦ μῆκος προβάλληται, καὶ
ἔγγιστα προσκομίσει τοὺς μάρτυρας.

λ'. Ὁ πρὸς μείζονα τιμὴν ἐγκαλούμενος [γρ. ἐκ-
καλ.] καὶ ἀπειθῶν, καὶ τὴν ἣν ἔχει προσαπολέ-
σεται.

λα'. Ὁ μετὰ τὸ προκόψαι ἀγρὸν ἐξωνούμενος,
οὐδὲν ἔχων, ἴστω τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦτον προσάγων, εἰ
μὴ ἐκ διαδοχῆς συγγενείας, ἢ καθαρᾶς φιλοτιμίας
τοῦτο περιελήλυθε. Πρεσβύτερος ἐκκλησιαστικὸν πρᾶ-
γμα, τοῦ ἐπισκόπου χωρὶς, οὐ πιπράσκει· οὐδέ χωρὶον
ἐπίσκοπος, συνόδου μὴ ἐπιγινωσκούσης.

λβ'. Οὐ χειροτονεῖται ὁ μὴ τοὺς εἰς τὸν οἶκον
ἄμνητας ὀρθοδόξους ποιήσας.

λγ'. Ἄρτος καὶ οἶνος ὕδατι κεκραμένος προσ- B
αγέσθω, καὶ μόνον.

λδ'. Κληρικοί, καὶ ἐγκρατεούμενοι, χήραις ἢ
παρθέναις μὴ προσιέτωσαν, εἰ μὴ ἐπισκόπων καὶ
πρεσβυτέρων ἐπιταγῇ· καὶ οὕτω μὴ μόνοι, ἀλλ' ἢ
μεθ' ὧν ὁ ἐπίσκοπος καὶ οἱ πρεσβύτεροι βαίνου-
σιν.

λε'. Εἰ μὴ ἀπὸ νηστικῶν ἄγια οὐ προσάγεται.

λς'. Κληρικός ἐπ' ἐκκλησίας ἀσυμποσίαστος.

λζ'. Ἡ διὰ παρθενίαν τοῦ πατρὸς ἀφισταμένη,
ταῖς τιμιωτάταις τῶν γυναικῶν παρατίθεται.

λη'. Σκηνικὸς ἐπιστρέφων δεκτὸς ἐστὶν εἰς μετὰ-
νοιαν.

λθ'. Ἀναβαπτίσεις καὶ ἀναχειροτονήσεις, καὶ
μετακινήσεις ἐπισκόπων οὐ γίνονται.

μ'. Κρεσκώνιος τοῦ ἰδίου λαοῦ ἀποστάς, τῇ Του- C
θηκένῃ ἐκκλησίᾳ ἐπέβη. Καὶ ἐπεὶ ἐκκλησιαστικῶς
καταγγελλόμενος οὐ μεθίσταται, ἀρχοντικῶς κεκω-
λόσθω.

μα'. Ὁ τοῖς ἰδίοις ὄχλοις ἀρκεῖσθαι δοκῶν, καὶ
τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καταφρονῶν, καὶ τῶν ἰδίων
ἀρχοντικῶς στερηθήσεται.

μβ'. Τὸν Ἐπιγονάτου [ἴσ. Ἐπιγόνου] ἀναγνώστην
Ἰουλιανὸς χειροτονήσας διάκονος [γρ. διάκονον], εἰ
μὴ τῇ πρὶν αὐτὸν αὐθεντίᾳ παραστήσῃ, τὸ κατά-
κριμα τῆς μενοτονίας καταπλουτήσῃ.

μγ'. Διάκονος, οὐδὲ γράμματος [γρ. γραμματεὺς] ἐν
τῇ χώρᾳ τῶν Ἀφρων διὰ σπάνιν εὐρίσκεται· πόσον
οἱ ἀνώτεροι·

μδ'. Διὰ τὴν ἔνκειαν, οἱ τοῖς Δονατισταῖς νήπιοι
βαπτισθέντες, εἰ μεταμελημένοι [f. μεταμελούμε-
νοι], καὶ ἀναθέμῃ τὴν ἀίρεσιν παραπέμποντες, εἰ C
ἄλλως ἐπάξιτοι εἶεν, χειροτονεῖσθωσαν.

με'. Τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν εἰδώλων, τέλεον
ἀφανίζέσθωσαν,

μς'. Θεάτρα Κυριακῆς καὶ ἑορταῖς οὐ συν-
άγεται.

μζ'. Τὰ ἐκ τῆς ἐθνικῆς ἐθάρδος τελούμενα ἔτι συμ-
πόσια, παραιεῖσθωσαν.

μη'. Οἱ ὑπὸ τῶν Δονατιστῶν κεχειροτονημένοι,
εἰ καὶ τῇ πέραθεν συνόδῳ μεταμελούμενοι ἀποκέ-
κληνται· ἀλλ' ἐπεὶ τὸ σωθῆναι πάντας καλὸν, διορ-
θούμενοι προσδεχέσθωσαν.

μβ'. Εἰ μάρτυρες [ἐπεὶ] ὑπὲρ τῶν ἀλλοδαπῶν οὐχ

28. Excommunicatus qui communicaverit, ipse
in se condemnationis sententiam tulit.

29. Si accusator itineris longitudinem objiciat,
et proximo loco testes producet.

30. Qui ad majorem honorem evocatur, et non
obtemperat, etiam ipso quem habet honore pri-
vabitur.

31. Qui post promotionem nihil habens agrum
emerit, Ecclesiae conferat qui illum acquirit, nisi
successione cognationis, vel pura liberalitate ei
obvenerit. Presbyter rem quae ad Ecclesiam perti-
net sine episcopo non vendit, neque praedium
episcopus, nisi synodus id exploratum habuerit.

32. Non ordinatur nisi qui omnes domesticos
orthodoxos fecerit.

33. Panis et vinum aqua mistum offeratur,
idque solum.

34. Clerici et continentes ad viduas vel virgi-
nes non accedant, nisi ex jussu episcoporum et
presbyterorum, et sic non soli, sed vel cum iis
quos episcopus vel presbyteri secum ducunt.

35. Sancta nisi a jejunis non offeruntur.

36. Clericus in ecclesia non convivetur.

37. Quae a patre propter virginitatem seces-
serit, gravioribus feminis commendetur.

38. Scenicus sese convertens ad poenitentiam
recipiendus est.

39. Rebaptizationes, et reordinationes, et tran-
slationes episcoporum non fiunt.

40. Cresconius plebe sua derelicta Tubiensem
invasit Ecclesiam; et quia ecclesiastico monitus
non mutatus est, auctoritate judiciaria ab ea pro-
hibeatur.

41. Qui sibimet putat plebes suas sufficere,
fraternam dilectionem contempta, etiam propriis pu-
blica carebit auctoritate.

42. Epigonati lectorem cum Julianus diaconum
ordinaverit, nisi eum, priusquam ad id auctori-
tate judiciaria cogatur, representet, poenas suae
contumaciae augebit.

43. Diaconus, etiam non litteratus in Africa ob
raritatem non invenitur, quanto minus superioris
gradus ministri.

44. Propter necessitatem, parvuli qui apud
Donatistas baptizati sunt, si poenitentiam egerint,
et illam haeresim anathematizaverint, et alias
digni inveniantur, ordinentur.

45. Idolorum reliquiae penitus aboleantur.

46. Theatra Dominicis aut festis diebus non
frequententur.

47. Quae ex gentili consuetudine adhuc cele-
brantur convivia, tollantur.

48. Qui a Donatistis ordinati sunt, etiamsi poe-
nitentes a concilio transmarino exclusi sint, reci-
pantur, si se corrigant: cum bonum sit omnes
salvari.

49. Si testes non inveniantur qui parvus alie-

nigenas baptizatos esse testentur, nec ipsi se A
baptisma accepisse meminerint, baptizentur.

58. Ut episcopus non turbetur, adsint defensores.

51. Clericus crimine convictus si adesse suæ causæ velle dicat, intra annum causam defendat : postea vero non admittatur.

52. Qui aliquem de alieno monasterio suscipit, et ad clericatum promovet, vel suo monasterio præficit, erit a communione alienus.

53. Episcopus qui hæreticos vel ethnicos scribit hæredes, anathema sit.

54. Altaria quæ in agris aut vineis exstructa sunt in quibus reliquiæ alicujus martyris non sunt repositæ, nisi populi tumultus fiat, evertuntur.

55. Similiter et quæcunque per insomnia va- B
nasque revelationes eriguntur male cohærentes statuæ, et simulacra omnia.

56. Non antepones iis qui te præcedunt teipsum : sed sequeris. Qui autem priores contemnit, contemnendus ipse est.

57. Qui intra Africam ordinatus est, afferat litteras manu propria scriptas illius qui manum imposuit.

58. Imperatores qui in pietate nati sunt, et in fide enutriti, Ecclesiis opem ferre debent, cum B. Paulo indigente militum manus factiosorum conspirationem dissolvit ¹.

59. Hæreticus nec legandi potens nec legati capax est, et indignus qui reliquendi vel capiendi consuetudine fruatur : qui autem se convertit, C
dignus.

60. Exsecutores dantur propter ecclesiasticas difficultates.

61. Et defensores qui potestatem defendendi habeant.

62. Qui ex Donatistis convertuntur, et postulant proprios episcopos qui conversi sunt, non sunt repellendi : hoc vero defuncto nec alterum susceperint, si ad aliam confugerint maneat.

63. Quæ conjugia dissolvunt, nisi reconcilientur, sic permaneant : quod si id contempserint ad pœnitentiam adigantur.

64. Cui publicum ab imperatore judicium petit, non est episcopus.

65. Qui primum hominem dicit, etiam sine peccato fuisse moriturum propter naturæ necessitatem, anathema sit.

66. Qui dicit infantes qui recens nati baptizantur, nihil ex Adami peccato trahere quod baptismo expurgetur, exsecrandus est. Per unum enim et mors et peccatum in universo mundo ².

67. Qui docet Dei gratiam remissionem solam peccatorum jam commissorum continere, non vero etiam ad auxilium contra futura dari, bis exsecrandus est.

εὐρίσκονται νηπίων ὅτι βεβάπτισται, οὐδὲ αὐτὰ ἐπιμέμνηνται βαπτίζεσθωσαν.

ν'. Ἴνα μὴ ὁ ἐπίσκοπος παρενοχλῆται, ἔστωσαν ἔκδικοι.

να'. Ἐλεγγόμενος κληρικὸς ἐπ' ἐγκλήματι, ἐὰν ἐπαγωνίσασθαι λέγοι, ἐντὸς ἐκαστοῦ ἀγωνίζοιτο. Μετὰ δὲ τοῦτο, ἔστω ἀπρόσδεκτος.

νβ'. Ὁ ἐξ ἀλλοτρίας τινὰ μονῆς προσδεχόμενος, καὶ ἐνάγων τὴν προσκλήρωσιν, ἢ τῆς οἰκείας μονῆς ἡγεμονίαν, ἔξει τὸ ἀκοινωνήτων.

νγ'. Ἐπίσκοπος αἰρετικὸς ἢ Ἑλληνας κληρονομοῦς γράφων, ἔστω ἀνάθεμα.

νδ'. Θυσιαστήρια ἐν ἀγροῖς ἢ ἀμπελώσι συνιστάμενα, ἐν οἷς οὐ λείψανον κεῖται μάρτυρος, εἰ μὴ δημόσιος θόρυβος γίνεται, καταστρέφεται.

νε'. Καὶ δι' ἐνουπίων καὶ ἀποκαλύψεων συνίσταται ματαίων, ἀσύστατα, ξόανα ὑπαντα, καὶ εἰδωλα.

νς'. Οὐ προτιμήσεις τὸν πρὸς οὐ [τῶν πρὸ σου] σεαυτὸν, ἀλλ' ἐπακολουθήσεις. Ὁ δὲ περιφροῦν τοὺς προτέρους, εὐκαταφρόνητος.

νζ'. Ὁ εἰς τὴν Ἀφρικὴν χειροτονημένος, ἐπιφερῆτω τοῦ ἐπιτεθεικότος χεῖρα γραφὴν ἰδιόχειρον.

νη'. Οἱ γεννηθέντες δὲ εὐσεβεῖα, καὶ πίστει διατραφέντες βασιλεῖς, χεῖρα παρεχειν ταῖς Ἐκκλησίαις ὀφείλουσιν· ἐπὶ καὶ Παύλου δεομένου, στρατιωτικὴ χεῖρ τὴν τῶν ἀτάκτων διέλυσε σύμπνοιαν.

νθ'. Αἰρετικὸς ἀλεγάτευτος, καὶ καταλιμπάνειν, καὶ λαμβάνειν συνήθειαν ἀνάξιος· ὁ δὲ μεταστρέφων, ἐπάξιος.

ξ'. Ἐκβιβασταὶ δίδονται διὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς δυσχερείας.

ξα'. Καὶ ἔκδικοι τὴν κυρίαν τῆς ἐκδικήσεως ἔχοντες.

ξβ'. Οἱ ἀπὸ τῶν Δονατιστῶν μεταστρέφοντες, καὶ τοὺς ἰδίους αἰτούμενοι ἐπισκόπους μεταστρέψαντας, ἀπαράιτητοι· τούτου δὲ τελευτήσαντος, εἰ μὴ δεχόμενοι ἕτερον, εἰ ἐπ' ἄλλον ἐπίσκοπον καταφεύγουσι, μένοιεν.

ξγ'. Αἱ τεμνόμεναι συζύγια, εἰ μὴ καταλλάττοντο, διαμενέτωσαν οὕτως· εἰ δὲ μὴ, πρὸς μετάνοιαν ἀναγκάζονται.

ξδ'. Δημοσίαν κρίσιν ὁ παρὰ βασιλέως αἰτῶν, οὐκ ἐπίσκοπος.

ξε'. Τὸν πρωτόπλαστον ὁ λέγων καὶ δίχα ἀμαρτίας τεθνῆξαι δι' ἀνάγκην τῆς φύσεως, ἔστω ἀνάθεμα.

ξς'. Ὁ τὰ νεογνὰ καὶ βαπτιζόμενα λέγων μηδὲν ἔλκειν ἐκ τῆς τοῦ Ἀδάμ ἀμαρτίας τὸ καθαιρόμενον, ἐπάρατος· διὰ γὰρ τοῦ ἐνὸς καὶ ὁ θάνατος, καὶ ἡ ἀμαρτία παγκόσμιος.

ξζ'. Ὁ δοξάζων τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν μόνην ἄφρουν τῶν πλημμελημάτων ὑπέχειν, ἀλλὰ μὴ καὶ τῶν μελλόντων βοήθειαν, δις ἐπάρατος.

¹ Act. XIII, 12. ² Rom. V, 12.

ζη'. Ὁ κηρύττων ὅτι δίχα τῆς χάριτος δυσχερε- A
στερίως μὲν, ἀλλ' οὖν ἐκπληροῦμεν τὰς ἐντολάς,
ἐπάρατος· Χωρὶς γὰρ ἐμοῦ, ὁ Κύριος εἶπεν, οὐ δύ-
νασθε ποιεῖν οὐδέν.

ζθ'. Ὁ τοῦ Θεολόγου θεολογοῦντος, Ὅτι ἐὰν εἴ-
πωμεν ὅτι ἁμαρτία ἐν ἡμῖν οὐκ ἔστιν, ἐαυτοὺς
ἀπα-ῶμεν, παρερμηνεύον ὅτι οὐκ ἀληθῶς, ἀλλὰ
ταπεινοφρόνως εἶρηκε τοῦτο, ἀνάθεμα.

ο'. Ὁ παραφράζων τὸ, Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα
ἡμῶν, τὰ τῶν πολλῶν λέγειν [ἴτ. λέγων], καὶ οὐχ
ἕκαστον καὶ τὰ οἰκεία, ἀνάθεμα· μετὰ πολλῶν καὶ
τὸν Δανιὴλ λέγοντα βλέπων. Ἐξομολογοῦμεν τὰς
ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ.

οα'. Οἱ μεταστρέψαντες ἀπὸ τοῦ Δονάτου διέλωσι
τὰς διοικήσεις, καὶ ὁ μὲν παλαιότερος ἐπιμερίζοι, ὁ
δὲ νέος ἐκλέγοιτο. B

οβ'. Τόπον μεταστρέφων ἐπὶ τὴν ὀρθόδοξον, καὶ
τοῦτον ἐπὶ τριετίαν κατέχων, ἔστω ἀνέγκλητος· καὶ
ὁ μεταστρέφων ἐπίσκοπος ἀπὸ Δονάτου, εἰ ἐντὸς
τριετίας ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν ἐνάγοιτο, ἐναγέτω.

ογ'. Κριτῆς ἐπιζητηθεὶς ἐκ τῶν δύο μερῶν, ἀπα-
ράγραπτος.

οδ'. Περιφρονῶν ἐπίσκοπος τὴν ὑπὲρ τῶν αἰρετι-
κῶν ἐπιμέλειαν καὶ ὑπομιμησκόμενος, εἰ ἐπὶ τῆς
ἰδίας διαίτης ἐπὶ ἕξ μῆνας, ἀνεύθυνος. Ἐπιμένων
δὲ καὶ μετὰ τοῦτο τῇ ῥαθυμῳ, ἔξοι τὸ ἀκοινώ-
νητον.

οε'. Πρεσβύτερος καὶ διάκονος ἐπιμεμφομένος τῷ
ἐπισκόπῳ ἐγκαλείτω [γρ. ἐκκαλείτω] γείτοσιν ἐπι-
σκόποις, καὶ μὴ διαπεράτω τὸ πέλαγος.

ος'. Ἐπὶ πολὺ μὴ δυναμένων περιμένειν τῶν εἰς
τὴν σύνοδον ἐπισκόπων ἐληλυθότων, ἀνὰ τρεῖς ἐξ
ἐκάστης ἐπαρχίας ἐπιλεγῶσιν.

οζ'. Οὐ μαρτυρεῖ ὁ ἀφωρισμένος.

οη'. Καὶ ὁ δοῦλος.

οθ'. Καὶ ὁ ἀπελεύθερος, καὶ ὁ προκτητορηθεὶς
ἐπὶ τι τῶν αὐτῶν προσδεχομένων τῷ δημοσίῳ, καὶ ὁ
μίμος.

οι'. Καὶ ὁ Ἕλληνας, καὶ ὁ αἰρετικὸς, καὶ ὁ Ἰου-
δαῖος.

οια'. Καὶ ὁ κατηγορήσας πολλὰ, καὶ ἐλέγξας οὐ-
δέν· καὶ ὁ μὴ ἐνιαυτῶν ἰδ'.

οιβ'. Ὁ κατήγορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου μάρτυρας οὐ
καθίστησιν. D

οιγ'. Λέγων ὁ ἐπίσκοπος ὅτι τὸ ἔγκλημα κατὰ
μόνας ὁ πέλας μοι ὡμολόγησεν, εἰ ὁ πέλας ἀρνεῖται,
οὐκ εὐπιστος.

οιδ'. Τὸν μὴ ἐλεγχθέντα κοινωνίας στερήσας ἐπί-
σκοπος, στεροῖτο καὶ αὐτὸς τῆς ἐτέρων ὁμοίως.

Ἐπιτομὴ κανόνων τοῦ ἁγίου Βασιλείου.

α'. Αἰρετικὸς, ὁ κατὰ τὴν πίστιν ἀλλότριος· ὁ δὲ
κατὰ τι ἰσχυρὸν ζήτημα, σχισματικὸς. Οἱ δὲ συν-
άγοντες ἀνοπότακτοι τούτους ἐκείνους, παρσυν-

68. Qui prædicat, absque gratia difficilius qui-
dem nos, attamen adimplere mandata, maledic-
tus est : dixit enim Dominus : *Sine me nihil 3*
potestis facere.

69. Qui Theologo divinitus dicente: *Quod si di-*
camus quod peccatum in nobis non est, nos ipsos se-
ducimus 4, perperam interpretatur quod non vere,
sed præ humilitate hoc dixerit, anathema sit.

70. Qui exponit illud, et dimitte nobis debita
nostra, quæ multorum sunt dicere, non quæ sin-
gulorum et propria, anathema sit : cum Danie-
lem cum multis dicentem videat : *Confitemur*
peccata nostra, et peccata populi 5.

71. Qui conversi sunt ex parte Donati dividant
dioceses, senior dividat, junior vero eligat.

72. Si quis locum aliquem ad fidem orthodoxam
converterit, eumque per triennium retinuerit, sit
sine culpa. Similiter et episcopus conversus a par-
te Donati, si intra triennium ex quo conversus
est repetat, jure agat.

73. Judex ab ambabus partibus expetitus, recu-
sari non potest.

74. Episcopus quam de hæreticis curam debet
suscipere negligens, atque admonitus, si in sua
diocesi degat usque ad sex menses crimine caret.
Quod si postea in desidia persistat, excommuni-
cabitur.

75. Presbyter et diaconus qui de episcopo suo
queruntur, ad vicinos episcopos appellent et mare
non trajiciant. C

76. Episcopi qui ad concilium venerunt, cum
ibi diu permanere non possunt, ternos de singu-
lis provinciis eligant.

77. A communione segregatus non fert testi-
monium.

78. Nec servus.

79. Nec libertus, nec ante accusatus aliquo
eorum criminum ob quæ a publico arcetur judi-
cio. Nec histrio.

80. Nec ethnicus, nec hæreticus, nec Judæus.

81. Nec qui multa objecerit crimina, et nihil
probaverit, nec qui natus non fuerit annorum
quatuordecim.

82. Accusator e domo sua testes non producit.

83. Episcopo qui dicit, quod vicinus mihi soli
crimen suum confessus est, et vicinus negat, non
facile fides adhibetur.

84. Episcopus qui privavit communione non
convictum crimine, similiter et ipse aliorum
communione privetur.

Sancti Basilii epistola prima.

1. Hæreticus est, qui a fide alienus : qui vero
circa aliquam levem quæstionem errat, schisma-
ticus. Inobedientes vero qui hos congregant, ab

Ecclesiæ conventu arceadi sunt. Hæretici baptisma rejiciendum : schismatici vero atque ab Ecclesia alieni, recipiendum. Paracletum Pepusiani Montanum vocant. Unde et qui in ipsum baptizantur, non censentur baptizati. Catharorum, Hydroparastarum, atque Encratitarum baptisma, quamvis non recipiendum, propter Spiritus sancti apud eos defectum, tamen dispensationis gratia recipiatur.

2. Quæ de industria fetum corrumpit, quando-cunque corruerit, homicidio tenetur.

3. Diaconus qui fornicatus fuerit, in laicorum locum relegatus, communione ne prohibeatur.

4. Unum aut duos annos excommunicatur bigamus, tres vero et quatuor trigamus, atque etiam quinque, juxta consuetudinem quæ hactenus invaluit.

5. Hæreticus in fine vitæ pœnitens, discretionem adhibita suscipiendus.

6. Canonicus si matrimonio junctus sit, disjungitur.

7. Masculorum animaliumque corruptores atque homicidæ, et venefici, ac idololatræ juxta antiquam formam suscipiendi.

8. Homicida est qui uxorem iratus securi percusserit.

9. Involuntarius homicida est, qui lapide in canem misso, hominem assecutus est, et qui loro ac vimine corripit. Qui vero in rixa fuste aut manu lethale vulnus inflixerit atque interfecerit, ad voluntarium prope accedit.

10. Qui gladio aut aliquo ejusmodi instrumento usus fuerit prorsus voluntarius est homicida. Idem latro, hostis, et qui propter aliam causam venenum dederit atque interfecerit, voluntarius.

11. Necnon etiam quæ abortivos fetus dant et accipiunt.

12. Juxta Domini sermonem, vir et mulier fornicationis causa separati pariter condemnantur : consuetudo vero adulterum et fornicatorem a conjugibus non disjungit. Si qua autem mulier dimisso ab uxore viro juncta fuerit, non est adultera ; culpa enim in eam quæ sine ratione dimisit rejicienda est ; aut quæ etiam adultera est, si cum alio jungatur : dimissus vero, venia dignus est. Qui vero, relicta uxore ad aliam se confert, mœchus ipse est, atque ipsam mœchari facit, ea etiam cum qua consuetudinem habet.

13. Non coges eum, qui se non ordinatum esse juraverit.

14. Involuntarius homicida decennio pœnitentiæ subjacebit.

15. Bigamus non est in clerum recipiendus.

16. Pietatis hostis triennio pœnitentiæ subjiciatur.

Ejusdem epistola II.

1. Presbyter Bianor cum juraverit ac pœnitentiam egerit, propter illius juramenti levitatem, suscipiendus.

2. Virgines post professionem lapsas exacto anno Patres recipiebant. Quoniam autem validior

ἀγωγοί. Τὸ ἐξ αἰρετικοῦ βάπτισμα, ἄδεκτον • δεκτὸν τοῦ σχιστοῦ, καὶ παρασυναγωγίου. Παράκλητον οἱ Πεπουζινοὶ τὸν Μοντανὸν ὀνομάζουσιν. Ὅθεν καὶ εἰς αὐτὸν ἀβάπτιστοι βαπτίζομενοι. Τὸ τῶν Καθάρων, καὶ Ὑδροπαραστατῶν, καὶ Ἐγκρατιτῶν βάπτισμα, εἰ καὶ ἄδεκτον, διὰ τὸ ἐπιλήψαι [ἴσ. ἐπιλείψαι] τοῦτοις τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἀλλ' οὖν οἰκονομίας χάριν ἔστω δεκτὸν.

β'. Ἡ κατ' ἐπιτήδευσιν φθείρασα, ὅτε ἂν φθείρη, φονεύτρια.

γ'. Διάκονος πορνεύσας, εἰς τὸν τῶν λαϊκῶν μεταστάς τόπον, ἔστω τῶς κοινωνίας ἀκώλυτος.

δ'. Ἐνα χρόνον ἢ δύο ἀφορίζεται δίγαμος • τρεῖς δὲ καὶ τέσσαρας ὁ τρίγαμος, καὶ πέντε, κατὰ τὴν ἄρτι συνήθειαν.

ε'. Αἰρετικὸς πρὸς τῷ τέλει μετανοῶν δεκτέος μετ' ἐπικρίσεως

ς'. Ὁ κανονικὸς εἴπου καὶ ζεύγνυται, διαζεύγνυται.

ζ'. Ἀφρονοφθόρους, καὶ φονεῖς, καὶ φαρμακοὺς, καὶ εἰδωλολάτρους, κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον εἰσδέδεξαι.

η'. Φονεὺς, ὁ κατὰ τῆς γυναικὸς διὰ θυμοῦ ἀξίνη χρησάμενος.

θ'. Ἀκούσιος φονεὺς ὁ λίθον ἀφείς ἐπὶ κίονα, καὶ ἀνθρώπου τυχῶν, καὶ ὁ παιδεύων ἱμάντι, καὶ λόγῳ • ὁ δὲ ἐν μάχῃ ξύλιπ ἢ χειρὶ δοὺς ἐπὶ τὰ καίρια, καὶ ἀνελῶν, ἄγχι τοῦ ἐκουσίου.

ι'. Ὁ ξίφει χρησάμενος, ἢ τοιούτῳ τινὶ, πάντως ἐκούσιος • καὶ ὁ ληστής, καὶ ὁ πολέμιος, καὶ ὁ δι' ἄλλην αἰτίαν ἐπιδοῦς φάρμακον, εἰ ἀνελεῖ, ἐκούσιος.

ια'. Καὶ αἱ τὰ ἀμβλωθρίδια καὶ διδοῦσαι, καὶ λαμβάνουσαι.

ιβ'. Κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον, ἴσως καταδικάζεται καὶ ἀνήρ, καὶ γυνή, διὰ πορνείας ἀποζευγνύμενοι. Ἡ δὲ συνήθεια, τὸν μοιχὸν, καὶ τὸν πόρνον οὐ διαζεύγνυσι τῶν συμβίων. Εἰ δὲ τις ἀφέτω ἀνδρὶ συζευχθεῖν, οὐκ ἐνι τυχὸν μοιχαλῖς • τὸ γὰρ αἴτιον ἐπὶ τὴν ἀλόγως ἀφήσαν • ἢ καὶ μοιχαλῖς, εἰ πρὸς ἕτερον ζεύγνυται • ὁ δὲ ἀφθεῖς συγγνωστός. Ὁ δὲ τὴν γυναῖκα καταλιπὼν, καὶ ἐπ' ἄλλην ἰὼν, καὶ αὐτὸς, καὶ αὐτὴν μεμοιχεῦσθαι ποιεῖ, καὶ ἡ αὐτῷ συνοικοῦσα γυνή.

ιδ'. Οὐκ ἀναγκάσεις τὸν μὴ χειροτονηθῆναι ὁμόσαντα.

ιε'. Ὁ ἀκούσιος φονευτὴς δεκαετίαν ὑποπιπτέτω.

ισ'. Ὁ δίγαμος, καὶ ἀκλήρωτος.

ισς'. Ὁ πολεμιστὴς τῆ εὐσεβείᾳ, τριετίαν ὑποπιπτέτω.

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ β'.

α'. Ὁ πρεσβύτερος Βιάνωρ ὁμόσας καὶ μεταμελούμενος, διὰ τὴν εὐκολίαν ἐκείνου τοῦ ὅρκου, δεκτέος.

β'. Μετ' ἐνιαυτὸν τὰς μετὰ τὴν ὁμολογίαν ἐκπιπτούσας παρθένους οἱ Πατέρες ἐδέχοντο. Διὰ δὲ τὸ

κραταιοτέραν γενέσθαι τὴν Ἐκκλησίαν, μειγαλίδα τὴν παρθενίαν ὁμολογήσασαν ὀνομάζομεν παραπίπτουσαν, καὶ μοιχὸν τὸν τοιαύτην κατέχοντα. Ὁμολογεῖ παρθενίαν ἢ περὶ τὰ ἑπτακαίδεκα ἔτη, καὶ ἀνακρινομένη, καὶ παραμόνωσ ἐκλιπαροῦσα.

γ'. Καὶ ὁ ἀποτασσόμενος ἐρωτάσθω, καὶ ἐναργῶσ ὁμολογεῖτω, ἵνα μετατιθέμενος ἐπιτιμαται.

δ'. Εἰς ἀΐρεσιν οὔσα παρθένος, εἴτα μεταγνοῦσα, καὶ λαμβάνουσα, εὐθύνεται.

ε'. Ἐνδρα πεπαρνευκότα ἢ ἰδία παραλήφεται. Μιανθεῖσαν δὲ γυναῖκα ὁ ἀνὴρ ἀποπέμφεται· πόρνος γὰρ, οὐ μοιψός, ὁ εἰς ἐλευθέραν ἐκπεσὼν ὑπογύναιος.

ς'. Ὁ μνηστευθεῖσαν ἀρπάζων, ἀποκαταστήσει τῷ μνηστευσασμένῳ· εἰ δὲ ἀμνήστευτον, τοῖς οἰκείοις ἐγκαταστήσει, καὶ ἀτὰρ τὴν ἐκείνων γνώμην προβήσεται τὰ συνοικέσια, εἴγε βούλονται. Ὁ δὲ, τὸ τῆσ παρνείας ἐπιτίμιον, εἴσεται.

ζ'. Ἀδελφὸν ἀδελφὴν γυναῖκα ἔχειν ἀδόνατον.

η'. Εἰ γήμη διακονομένη χήρα, παροᾶται. Ὁ δὲ χηρεύων, γήμης μόνον, τὸ τῶν διγάμων ἐπιτίμιον γνοίη. Ἡ δὲ μεθ' ἐξήκοντα ἔτη λαμβάνουσα χήρα, ἀκοινωνήτος, ἕως ἀπὸ τῆσ ἀκαθαρσίας ἀποστῆ. Εἰ δὲ τις πρὸ τῶν ἐξήκοντα χρόνων ἐγκαταλεξῆται, ἐκείνης τὸ ἔγκλημα ἄψεται.

θ'. Ὅσ ἔχει προέφθειρε, συγχωρούμενος ἔχει, τὸ ἐπιτίμιον γνώσεται.

ι'. Εἰ ὁ συζυγεῖς κανὰ πορνείαν διαζεύγνυται, βέλτιον· εἰ δὲ ἀδιασπάστως συνέζευκται, συγχωρεῖσθω δεχόμενος ἐπιτίμιον.

ια'. Ἀθέσμῳ περιπαρεῖς γάμψ ἐν ἀγνοίᾳ πρεσβύτερος, μόνης ἀπολαυέτω [γρ. ἀπολοδέτω] τῆσ προεδρίας, τῆσ ἐναργείας στερούμενος.

ιβ'. Ὁ κρεῶν ὑείων ἀποχρῆν ἐπευζάμενος, γελατος. Δεκτέος δὲ, εἰ μεταλήψοιτο.

ιγ'. Εἰ ἀπηγόρευται τὸ ὀμνῶειν, τὸ ἐπὶ κακῷ μαλλον· ὥστε μὴ μόνον τὸ ἔργον κωλύσεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ὄν ἀπερευγεται ὄρκον.

ιδ'. Τὴν πρὸς θάνατον ὀμαρτήσας κληρικὸς, μετὰ τοῦ λαοῦ κοινωνεῖ· οὐ γὰρ δις τὸ ἐν ἐκδεδίχεται.

ιε'. Ἡ κυήσασα καθ' ὄδον, καὶ ἀμβλήσασα, φονεύτρια.

ισ'. Ἀδημοσιεύτους μὲν τὰς μοιχευθείσας καὶ ἐλεγχομένας ἐγνώκαμεν· ἀκοινωνήτους δὲ ἰστώμεν, ἕως τὸ ἐπιτίμιον ἀποπληρώσωσιν.

ις'. Ἐὰν ἀλόγως ἀνεχώρησεν ἡ γυνὴ, αὐτὴ μὲν οὐκ ἀνεύγυνοσ, ὁ δὲ ὑπομαίνας, ἀνεύθυνος.

ιη'. Αἱ στρατιώτιδες, αἱ διὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀφάνειαν ἄλλοις ζευγνύμεναι, συγγνωστότεραι τῶν ἄλλων, αἱ διὰ τὰς ἀποδημίας οὐ περιμένουσιν.

ιθ'. Ὁ τὴν ἀλλοτρίαν ἀφείσ, καὶ λαμβάνων ἐλευ-

facta est Ecclesia, eam quæ virginitatem professa lapsa est, adulteram vocamus et qui talem detinet, mæchum. Virginitatem profitemetur, quæ profitemetur, quæ post septemdecim annos probata, ut in eo vitæ instituto permaneat deprecatur.

3. Qui sæcule renuntiat interrogetur, ac perspicue et clare profiteatur, ut si sententiam mutet, corripiatur.

4. Virgo quæ in hæresim lapsa est, ac deinceps resipuit, atque accipit, pœna non multatur.

5. Virum qui fornicatus fuerit, uxor recipiet; inquinatam vero adulterio mulierem vir remittet. Fornicator enim, non mæchus, qui uxori junctus cum soluta rem habuerit.

6. Qui desponsatam rapit, sponso eam restituet: si vero non desponsatam, suis reddet, atque ex eorum sententia contrahetur matrimonium, siquidem velint. Ipse vero fornicationis pœnas dabit.

7. Fratrem sororem habere uxorem, impossibile est.

8. Si vidua in ministerium allecta nupserit, despicitur: qui vero viduus est, si solum uxorem duxerit, bigamorum pœnam subeat. Vidua autem quæ post sexaginta annos matrimonium contraxerit, excommunicetur, donec ab impuritate recesserit. Si quæ vero ante sexaginta annos allecta fuerit, crimine obstringetur.

9. Qui habet eam quam prius corrupit, modo ei permittatur habere: multæ subiacebit.

10. Si conjux propter fornicationem disjungatur, melius: si vero indivulse copulatus sit, id ei concedatur, suscepta pœna.

11. Presbyter qui per ignorantiam in illicitum incidit matrimonium, sola fruatur præsentia, functione privatus.

12. Qui se a sullis carnibus abstinere jactaverit, ridiculus: suscipiendus est vero, si iis utatur.

13. Si interdictum est jurare simpliciter, id magis propter malum. Itaque non solum opus prohibebis, verum etiam ipsum quod ex eo nascitur juramentum.

14. Clericus qui mortale peccatum commiserit, cum populo communicat: non enim bis idem vindicatur.

15. Quæ pepererit in via, ac neglexerit, homicidii rea est.

16. Adulterii convictas non esse publice traducendas novimus, excommunicatas vero statuimus, donec pœnæ tempus expleverint.

17. Si mulier sine ratione recesserit, ipsa quidem non est insons: qui vero remanserit, culpa vacat.

18. Uxores militum, quæ eo quod eorum viri nusquam appareent, aliis junguntur, venia digniores sunt aliis, quæ propter eorum peregrinationes non exspectant.

19. Qui alienam dimisit, et accepit liberam ac

solutam, corripendus quidem est propter primam : propter secundam vero, crimine vacat.

20. Quæ contra voluntatem patris secuta est, scortum censetur : si vero parentes reconciliati fuerint, factumque remedium accipere videatur, tamen triennio pœnitentiæ subjaceat.

21. Quæ cum adultero vivit, mœchatur.

22. Ancilla quæ se viro tradiderit, fornicatur ; matrimonio vero jungitur, quæ cum domini consensu id facit. Quæ enim sunt ab iis qui alienæ potestati subditi sunt, invalida.

23. Vidua quæ virum accipit, criminis expers est.

24. Filius patris potestati subditus, et servus citra dominorum consensum, matrimonium contrahens, culpæ obnoxii sunt.

29. Qui percusserit ad mortem, tum lacessit, tum qui ulciscitur, homicida.

26. Diaconisa cum gentili fornicata, ac pœnitentia ducta, septennio pœnitentiæ subjiciatur.

27. Christianus contumelia Christum afficiens, nullum fructum ex vocatione sua percipiat.

28. Nupsit quædam per ignorantiam viro dimisso : deinde priori ipse restitutus est, ipsa vero dimissa : scortum reputatur per ignorantiam, ac si velit, nubere potest : melius vero, si non nubat.

29. Encratitas, sarcophoros atque apotactitas denuo baptizabis. Quamvis enim dicant se in Patrem, et Filium, et Spiritum sanctum esse baptizatos, verumtamen quoniam malorum auctorem Deum impie asserunt juxta Marcionem, nisi denuo baptizentur, non sunt recipiendi.

30. Quæ a viro dimissa est, sic maneat ; si enim mœchetur, juxta Domini sermonem, alius communione excluditur.

31. Corruptio per vim admissa, crimine vacat : atque ancilla si vim patiatur a domino, insons est.

32. Qui tertium matrimonium contrahit, contra leges peccat. Prout autem Ecclesiæ res nunc se habent, ejusmodi facinora, si non publice traducantur, dissoluta fornicatione tolerabilia judicantur.

Ejusdem epistola tertia.

1. Clerici qui in delictum incidunt, gradibus dejiciuntur, sive ministrent, sive ordinati sint.

2. Quæ fetum neglexerit, propterea quod amicis rebusque ad vitam necessariis destituta sit, criminis expers est.

3. Non magnum crimen est ancillæ viduæ, si ad secundas nuptias rapiatur : bigamiæ vero pœnam subibit.

4. Homicidarum pœnæ, pro circumstantiarum ratione, augentur aut minuuntur.

5. Voluntarius homicida viginti annos pœnitentiæ subjiciatur.

6. Involuntarius decem annos.

7. Mœchus quindecim annos.

8. Fornicator septennium.

Α θέραν, ἐπιτιμητέως μὲν διὰ τὴν πρώτην· ἐπὶ δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἀνεύθυνος.

κ'. Παρὰ γνώμην πατρὸς ἢ ἀκολουθήσασα, πόρνη κρίνεται· εἰ δὲ καὶ οἱ γονεῖς διαλλογεῖεν, καὶ τὸ γεγονὸς θεραπείαν ἔχειν δοκεῖ, ὁμῶς τριετίαν ὑποπιπέτω.

κα'. Ἡ συζῶσά μοιχῶ, διαμοιχεύεται.

κβ'. Ἐαυτὴν ἀνδρὶ ἐπιδοῦσα δούλη, πορνεύει· συνάπτεται δὲ ἢ μετὰ γνώμης δεσπότου. Τὰ γὰρ τῶν ὑπεξουσίων, ἀδέδβια.

κγ'. Ἀνέγκλητος ἢ χήρα λαμβάνουσα ἄνδρα.

κδ'. Ὁ ὑπεξούσιος υἱὸς, καὶ δούλος, δίχα τῶν κυρίων ζευγνομενοί, ἀνεύθυνοί.

κε'. Ὁ πλήξας πρὸς θάνατον, καὶ ἀρχόμενος, καὶ ἀμυνόμενος ἀνδροφόνος.

κς'. Διάκονος Ἑλληνι προνευθεῖσα καὶ μεταγνοῦσα, ἑπταετίαν ὑποπιπέτω.

κζ'. Ὑβρίζων Χριστιανὸς τὸν Χριστόν, ἀπὸ τῆς κλήσεως ἀνωφέλητος.

κη'. Ἐγήμετό τις ἄνδρὶ κατὰ ἄγνοιαν ἀφεμένῳ, εἶτα τῇ προτέρᾳ ἀνέφηεν, ἢ δ' ἀφείθη· πόρνη λογίζεται κατὰ ἄγνοιαν, καὶ εἰ θέλει ζεύγνυται· κάλλιον δὲ εἰ μὴ ζεύγνυται.

κθ'. Ἐγκρατίτας, καὶ Σαρκοφόρους, καὶ Ἀποτακτίτας, ἀναβαπτίσεις. Εἰ γὰρ καὶ λέγοιεν ὅτι εἰς Πατέρας, καὶ Υἱὸν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα ἐβαπτίσθη, ἀλλ' ἐπεὶ κακῶν ποιητὴν τὸν Θεὸν βλασφημοῦσι κατὰ Μαρκίωνα, μὴ ἀναβαπτίζόμενοι ἄδεκτοί.

λ'. Ἡ παρ' ἀνδρὸς ἀφθεῖσα, μενέτω οὕτως· εἰ γὰρ μοιχᾶται κατὰ τὸν τοῦ Κυρίου λόγον, τῆς πρὸς ἕτερον κλείσται κοινωνίας.

λα'. Φθορὰ κατηναγκασμένη ἀνεύθυνος· καὶ δούλη βιαζομένη παρὰ δεσπότου, ἀνεύθυνος.

λβ'. Ὁ τρίγαμος ἄνομος· ὡς δὲ ῥέπη τῆς Ἐκκλησίας τὰ ταιαῦτα βλεπόμενα, ἀστηλίτευτα, κρείττω τῆς ἀνειμένης πορείας κρινόμενα.

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολῆ τρίτη·

α'. Οἱ κληρικοί παραπίπτοντες, τῶν βαθμῶν ἀποπίπτουσιν, εἴτε ὑπηρετῶσιν εἴτε κεχειροτόνηνται.

β'. Ἡ ἀμήσασα τοῦ κυήματος δι' ἐρημίαν ἢ ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων, ἀνεύθυνος.

γ'. Οὐ μέγα πταίσμα τῇ χήρᾳ δούλῃ πρὸς δεύτερον γάμον ἀρπαζομένη· τὸ δὲ τῆς διγαμίας ἐπιτίμιον ἔξει.

δ'. Τῶν φονόντων [ἴσ. φονευόντων] τὰ ἐπιτίμια, κατὰ τὸ ἴδιωμα τῆς περιστάσεως ἐπιτείνεται, ἢ ὑφίεται.

ε'. Ὁ ἐκούσιος φονευτής, εἰκοσαετίαν ὑποπιπέτω.

ς'. Ὁ ἀκούσιος δεκαετίαν.

ζ'. Ὁ μοιχὸς, πεντεκχιδεκαετίαν.

η'. Ὁ πόρνος, ἑπταετίαν.

θ'. Αἱ παραπίπτουσαι μετὰ τὴν ὁμολογίαν παρθέ- A
νοι, πέντε καὶ δεκαετίαν.

ι'. Ὁ κλέψας καὶ μεταγνοῦς, ἐνικυτὸν, καὶ ἐλεγχθεὶς
δὲ, καὶ ἕτερον ἕνα.

ια'. Ὁ ἀρσενακοίτης, ὡς ὁ μοιχός.

ιβ'. Ὁ ἀλογεῦόμενος, ὁμοίως.

ιγ'. Ὁ ἐπιρκος δεκαετίαν.

ιδ'. Ὁ γόης καὶ φαρμακός, ὡς ὁ φονεύων.

ιε'. Ὁ τυμωρῦχος δεκαετίαν.

ις'. Ὁ ἀδελφόμεικτος, ὡς ὁ φονεύσας.

ιζ'. Ὁ ἀπειρημένος ἐν συγγενείᾳ γάμος, κατὰ
μοιχόν.

ιη'. Ἐπὶ γάμου συναλλάσσω ἀναγνώστης μνη-
στῆ, μενέτω ἀναγνώστης ἀπρόκοπος. Κλεψίγαμος δὲ
ἀπωθείσθω.

ιθ'. Ὁμολογήσας διάκονος καὶ πρεσβύτερος χειλε-
σιν ἀμαρτῆσαι, τῆς λειτουργίας εἰρχθέντες κοινωνεί-
των.

κ'. Ὁ συνεγνωκὸς ἐκάστῳ, καὶ ἀποκρύπτων, τὸ
ἴσον ἐπιτετίμηται.

κα'. Ὁ ἀρνησίχριστος, διὰ βίου μεταμελείσθω.

κβ'. Οὐκ εἴσασιν εἰς ναὸν, ὁ ἀδελφῆ ἢ νόμφη με-
μιασμένος. Ἀποστάς μέντοι ἐπὶ τριετίαν προσκλαίει,
καὶ ἐξαετίαν ὑποπιπέτω.

κγ'. Ὁ τὴν ἰδίαν ἀρεῖς, καὶ λαμβάνων ἕτερον,
μοιχὸς ὢν, ἑπταετίαν ὑποπιπέτω.

κδ'. Ὁ τῆ μητρειᾶ μανεὶς, ὡς ὁ μανεὶς ἀδελφῆ.

κε'. Οἱ πολύγαμοι κτηνώδεις· ἀλλ' οὖν μετὰ τρι-
ετίαν δεχέσθωσαν.

κς'. Οἱ παραβάτες τὴν πίστιν διὰ βασανῶν, ὀκτα-
ετίαν ὑποπιπέτωσαν. Οἱ δὲ ἀβθαιρέτως, δωδεκα-
ετίαν.

κζ'. Ὁ ἐκ βίης ἐπιρκήσας, μετὰ ἐξαετίαν δεκτός·
ὁ δὲ ἄνευ ἀνάγκης, μετὰ δύο καὶ δέκα.

κη'. Μὴ χρόνῳ κρίνης, ἀλλὰ τρόπῳ τὰ ἐπιτίμια·
εἰ δὲ ἐμμένωσι ταῖς ἀμαρτίαις, καὶ ἀντιλέγοιεν, οὐ
σῶζε τὴν οἰκείαν ψυχὴν.

Ἡ ἐν τῷ Τρούλλῳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ρξε'
τῶν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ἐπιτομήτου συνελ-
θοῦσα.

α'. Ἡ τῶν ἀποστόλων πίστις ἀκαιοτόμητος. Καὶ
ἢ ἐν Νικαίᾳ ὁλόκληρος, ἢ τοῦ Ἀρείου δόγμα, βη-
θμοὺς εἰσάγων θεότητος, διὰ τοῦ ὁμοουσίου κατέστρε-
ψεν. Ἡ ἐπὶ Θεοδώρου [ἴ. Θεοδοσίου] τοῦ μεγίστου
σύνοδος ἀπαράτρωτος, ἢ Μακεδόνιον, δοῦλον εἰπόντα
τὸ ἅγιον Πνεῦμα, καθήρηκεν. Οἱ ἐπὶ τοῦ μικροῦ
Θεοδοσίου εἰς Ἐφεσον συνιόντες διακόσιοι, τὸν ἀσε-
βέστατον Νεστόριον, ἄνθρωπον ἰδικῶς, καὶ Θεὸν ἰδι-
κῶς εἰπόντα τὸν Κύριον ἐξελάτταντες. Οἱ κατὰ τὴν
Καλχηδόνα τῷ Μαρριανῷ συνελήλυθοι ἀείμνηστοι,
εὐτυχῆς δοκῆσαι τελεσθῆναι τὸ μέγα μυστήριον
φράσαι τολμήσαντα καθελόντες· καὶ Νεστόριον, καὶ
Διόσκορον τοὺς ἐκ διαμέτρου τὰ ἴσα παρκληρήσαντας·
εἰς τὴν βασιλεύουσαν πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ρ' ἐπὶ

9. Virgines post professionem lapsæ, quindecim
annos.

10. Qui furatus est ac resipuit, annum pœni-
tentiam agat : convictus vero, duos annos.

11. Masculorum concubitor sicut adulter.

12. Qui contra rationem versatus est similiter.

13. Perjurus, decennio.

14. Incantator et veneficus, ut homicida.

15. Qui sepulcra deprædatur, decennio.

16. Qui cum sorore miscetur, ut homicida.

17. Prohibitum in consanguinitate matrimo-
nium, eadem qua adulterium pœna vindicatur.

18. Lector qui ante nuptias rem habet cum
sponsâ, maneat lector, ita ut ad majores gradus
non promoveatur : qui vero furtivum iniit matri-
B monium, expellatur.

19. Diaconus et presbyter confessi se labiis
peccasse, a ministerio remoti communicent.

20. Qui conscius est unicuique, et celat, æquali
pœna multatur.

21. Qui Christum negaverit, per totam vitam
pœnitentiam agat.

22. Non ingrediatur in templum, qui cum soro-
re aut sponsa inquinatus est : ubi tamen a pec-
cato destiterit, triennio lugeat, ac sexennio pœ-
nitentiæ subjaceat.

23. Qui propria uxore dimissa, aliam accipit,
cum sit mœchus, septennio pœnitentiæ subjaceat.

24. Qui insano in novercam amore exarsit, ut
C qui sororem deperit.

25. Polygami, belluini sunt : verumtamen post
triennium recipiantur.

26. Qui fidem per tormenta violarunt, octo an-
nos pœnitentiam agant : qui vero sponte et ultro,
duodecim.

27. Qui vi coactus pejeravit, post sexennium
susceptus : si vero citra necessitatem, post
duodecim.

28. Ne tempore, sed modis pœnas expendas : si
vero in peccatis permaneant ac contradicant, tu
vero conserva animam tuam.

*Synodus CLXV Patrum convocata in Trullo Con-
stantinop. sub Justiniano qui ab amputato na-
so Ἐπιτομήτος dictus est.*

1. Apostolorum fides ne immutetur. Nicæna in-
tegra servetur, quæ Arii opinionem divinitatis gra-
dus introducentem per ὁμοούσιον evertit. Synodus
sub Theodosio Maximo habita inviolata permaneat,
quæ Macedonium, servum dicentem Spiritum sanc-
tum gradu deturbavit. Ducenti qui sub Theodosio
Juniore apud Ephesum convenerunt, impiissimum
Nestorium, hominem seorsim ac Deum seorsim Do-
minum dicentem expulerunt, Qui apud Calchedo-
nem cum Marciano convenerunt æternæ memoriæ
digni, Eutychem opinione tantum peractum esse
magnum mysterium dicere ausum deposuerunt :
ac Nestorium et Dioscorum, qui similia e diametro
perverse ratiocinati fuerant. Apud regiam urbem

centum sexaginta quinque Justiniano imperante A convenerunt, qui Origenem corporum animarum- que circuitus affirmantem, necnon etiam Theodoritum contra duodecim Cyrilli capita audacter in- vectum, anathemate perculerunt. Byzantii a Con- stantino coacta est synodus, quæ Honorium Romæ, ac Sergium Constantinopolis, episcopos unam voluntatem unamque operationem dogmatibus suis docentes ejecit.

2. Quæ apostolorum sanctionibus Clementis opera editis, furtim ab hæreticis inserta sunt, re- pudianda.

3. Sacerdotes bigami atque impoenitentes gra- du moti sunt : qui vero malum a se removerunt, sacro munere usque ad certum tempus abstine- bunt. Neque enim benedicit vulneratus, et qui B contra leges matrimonium contraxerunt.

4. Et qui post viduitatem conjugium inierunt, post certum tempus gradibus suis restituantur, ita tamen, ut ad altiores non promoveantur, conjugio scilicet dimisso. Qui vero etiam post definitum tempus, dissoluti et depositi maneant.

5. Clericus cum Domini sponsa matrimonio copulatus, deponatur : laicus vero excommuni- cetur.

6. Eunuchus sacerdos ancillas aut alias excep- tis personis quæ suspicione vacant, ne habeat.

7. Ordinatus, si matrimonio junctus sit, de- ponitur.

8. Diaconus etiam officium habens, nisi vica- C rius sit patriarchæ aut episcopi, si ante presby- teros sedeat, sit omnium postremus.

9. Ingredi cauponam prohibitus est clericus, magis etiam habere prohibebitur.

10. Azyma Judæorum respuenda : qui vero etiam medicos ipsos ad se vocat, aut cum iis la- vatur, ejiciendus est.

11. Et si dictum sit non esse ejiciendam uxo- rem, tamen profectui in melius prospicientes, præsi- di qui ordinatur, ne amplius cum uxore ha- bilet, denuntiamus.

12. Quamvis Romani eum qui ad diaconatum et presbyteratum promovetur, uxorem dimittere vo- luerint : nos diaconorum ac presbyterorum con- nubia valere volumus : qui autem dissolvere coe- D gerit, deponetur.

13. Presbyter triginta annis minor, et diaconus viginti quinque, et diaconissa quadraginta, ac subdiaconus viginti, deponendi sunt.

14. Qui dicit septem diaconos esse, juxta id quod in actibus dictum est, sciat non de iis qui mysteriis deserviunt, sed de iis qui mensis mi- nistrabant, sermonem esse.

15. Qui suscipit externum clericum, eumque ordinat, cum male ordinato deponitur.

16. Qui propter Barbarorum incursionem locum mutavit, ubi cessaverit incursio, revertatur ad eam

Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου συνεληλύθασιν ὁ Ἄρι- γένην σωμάτων καὶ ψυχῶν περιόδους ἀποφηνάμενον, καὶ Θεοδώρητον κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων θρα- συθέντα Κυρίλλου ἀνεθεμάτισαν. Ἐπὶ τὴν Βύζαν- τον ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγωνάτου συνέλεχται σύνοδος, ἣ Ὀνώριον τὸν Ῥώμης, καὶ Σέργιον τὸν τῆς Κωνσταντίνου, ἐν θέλημα καὶ μίαν ἐνέργειαν δογματίσαντας ἀποβέβληκεν.

β'. Τὰ παρὰ τῶν ἑτεροδόξων κλοπιμαίως ἐμβε- βλημένα, τὰς Κλήμεντος τῶν ἀποστόλων διατάξεις ἀποκλήρυκτα.

γ'. Ἱερεῖς δίγαμοι καὶ ἀμεταμελέτητοι καθήρη- ται. Οἱ δὲ τὸ κακὸν ἀπελάτταντες, τῆς λειτουργίας ἐπὶ ῥητὸν παύσονται χρόνον ὅτι οὐκ εὐλογεῖ γὰρ ὁ τραχυματίας, καὶ οἱ παρανόμως γαμήσαντες.

δ'. Καὶ οἱ μετὰ τὴν χειροτονίαν συζυγόντες, μετὰ τὸν ῥητὸν χρόνον τοὺς βραχίονας γνωρίζετωσαν, ἀπρόκο- ποι μένοντες, δηλαδὴ τὴν συζυγίαν ἀφέμενοι. Οἱ δὲ μετὰ τὸν ὄρον, καὶ λυόμενοι, ἐκκαθηρημένοι μενέτω- σαν.

ε'. Κληρικὸς νόμφη Θεοῦ συναπτόμενος καθαιρεῖσθω. Λαϊκὸς δὲ ἀφορίζεσθω.

ς'. Καὶ εἰνούχος Ἱερεὺς, θεραπαινίδας, ἢ ἑτέρας, πλὴν τῶν ἀνοπόπτων μὴ κεκτήσθω προσώπων.

ζ'. Ὁ χειροτονηθεὶς, εἰ ζεύγεται, καθαιρεῖται.

η'. Καὶ ὀφθαλμίων ἔχων διάκονος, εἰ μὴ τοποτηρη- τῆς ἢ πατριάρχου, ἢ ἐπισκόπου, πρὸ τῶν πρεσβυτέρων καθεζόμενος, ἀπάντων ἐσχάτωτος ἔσται.

θ'. Εἰσιέναι καπηλείῳ κεκώλυται κληρικὸς, καὶ ἔχειν κωλυθήσεται μᾶλλον.

ι'. Ἄζυμα Ἰουδαίων ἀπόπτυστα. Ὁ δὲ καὶ ἰα- τρούς αὐτοὺς προσκλούμενος, ἢ συλλουόμενος, ἐκ- πτωτος.

ια'. Εἰ καὶ λέλεκται μὴ ἐκβάλλειν γυναικὰ, ἀλλὰ τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον προκοπῆς προμηθούμενοι, τῷ χειροτονοῦμένῳ προῆδρῷ μηκέτι συνοικεῖν γυναικί παραγγέλλομεν.

ιβ'. Κἂν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν εἰς διάκονον καὶ πρε- σβύτερον προαγόμενον ἀφεῖναι τὴν γυναῖκα βεβού- ληται, ἡμεῖς ἐρῶσθαι τὰ διακόνῳ καὶ πρεσβυτέρῳ βουλόμεθα συνοικέσια. Ὁ δὲ βιαζόμενος λῦται, καθ- ηρημένος.

ιγ'. Πρεσβύτερος τριακονταετίας ἐνδέων, καὶ διάκονος εἰκοσάπενταετίας, καὶ διακόνισσα τεσσαρα- κονταετίας, καὶ εἰκοσαετίας ὑποδιάκονος, εὐκαθαί- ρετοι.

ιδ'. Γινωσκέτω ὁ λέγων ἐπτὰ διακόνους εἶναι κατὰ τὸ εἰρημένον τὰς Πράξεις, ὅτι οὐκ περὶ τῶν διακο- νουμένων τοῖς μυστηρίοις ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ τῶν τὰς τραπέζαις ὑπηρετούντων.

ιε'. Ὁ προσδεχόμενος ξένον κληρικὸν, καὶ χειροτονῶν, σὺν τῷ κακῶς χειροτονηθέντι καθ- ἦρηται.

ισ'. Ὁ διὰ βραχυρικήν ἐπιδρομὴν μεταναστὰς, παυσαμένης τῆς ἐπιδρομῆς, παλινοστέτω τῇ καθ'

ἢν ἐκκλησίαν κεκληρωται. Εἰ δὲ μὴ, μετὰ τοῦ Ἀ
προσεληφότος ἀφορίζεσθω.

ιζ'. Ὁ προεστὼς Ἐκκλησίας κατ' ἐξαιρετον, τὰς
Κυριακὰς διδασκέτω τὰ δόγματα, καὶ διερμη-
νεύετω, μὴ οἰκοθεν, ἀλλ' ὡς οἱ θεοὶ Πατέρες δι-
έλαβον.

ιη'. Ὁ διηνεκῶς καθηρημένος, καὶ εἰς τοὺς λαϊ-
κούς ἀπωσθεὶς, μεταμελούμενος κειρέσθω καὶ μόνον,
εἰ δὲ μὴ, τὴν κόμην ἐπιτρεφέτω.

ιβ'. Καὶ ὁ τῆς ἀχράντου μεταδιδούς κοινωνίας,
ὁβολὸν ἀπικετῶν, ἢ ἕτερον εἶδος, καθαιρέσθω.

κ'. Κληρικὸς ἰπποδρομίαις ἀνίων, εἰ καὶ μελλόν-
των εἰσιέναι θυμηλικῶν ἐν γάμῳ μὴ ἀφιστάμενος,
καθαιρέσθω.

κα'. Ἀγροικαὶ καὶ ἐγγύριοι παροικίαι τριακον- Β
ταστίαν ἔχουσαι, κατεχέσθωσαν. Ἐἶδον δὲ τὸ ἀμφι-
σθητήσιμον ἔξουσιν.

κβ'. Πρεσβύτερος ἀθέσιμῳ περιπεσὼν γάμῳ καθ-
αιρεθεὶς, καθέδρας μετεχέτω καὶ μόνον, παντὸς
διχλοθεὶς τοῦ μιάσματος.

κγ'. Σταφυλαὶ πρὸς τινῶν τῇ ἀναμακτῶ θυσίᾳ
συνάπτονται. Τὸ δὲ μηκέτι τολμᾶσθαι διωρισταί.

κδ'. Τινὲς τῶν Πατέρων τὴν ἡμέραν τοῦ θεοῦ
δειπνοῦ μετὰ τὸ δειπνῆσαι προσῆγον. Ἐδοξε τοίνυν
τῇ συνόδῃ τοῦτο μὴ γίνεσθαι.

κε'. Καὶ οἱ ἐν βαρβαρικῆς ἐκκλησίαις ἱερεῖς, εἰ
τῆς τῶν συμβίων προσκάρου ὁμιλίας ἀπέχονται,
ἀλλ' οὖν μηκέτι ταύταις καθ' οἰονδηποτοῦν ὁμιλεῖ-
ωσαν τρόπον.

κς'. Εἰ μὴ μετὰ γνώμης ἐπισκόπου, ἐνδον οἴκου C
εἰς εὐκτήριον οὐ προσάγεις.

κζ'. Τὴν ὕδροπκραστατῶν ἀναίρων ἀΐρεσιν ὁ
Χρυσόστομος ἠνίκα φησὶ, καὶ πέπονθεν ὁ Κύριος,
καὶ ἐγήγερται, οἶνον ἐχρήσατο· τοῦτο λαθόντες οἱ
Ἀρμένιοι, οἶνον προσάγουσι μόνον, οἷα εἰδότες καὶ
αὐτὸν τὸν Χρυσόστομον, καὶ Βασιλείον, καὶ Ἰάκωβον
οἶνον μεμιγμένῳ ὕδατι κεχρημένους, καὶ ἡμῶν οὕτω
παραδεδωκότας προσάγειν. Εἴ τις οὖν ἢ οἶνον μόνον,
ἢ ὕδατι μόνον, ἀλλ' οὐχὶ μεμιγμένοις χρῆται, καθαι-
ρέσθω.

κη'. Ὁ χειροτονίας ἐπάξιος, καὶ ἐξ ἱερατικοῦ
τελῶν γένους, καὶ ἐξ ἐτέρου, χειροτονεῖσθω. Ὁ δὲ μὴ
κεκαρμένος, καὶ εὐλογίας τυχὼν, ἐπ' ἀμβωνος ἱεροῦς
λόγους οὐκ ἀναγνώσεται.

κθ'. Τελευτῶντος ἐπισκόπου, ὁ κληρὸς διαφυλάξει D
τὰ πράγματα· εἰ δὲ μὴ ὑπολέλειπται κληρικὸς,
ὁ μητροπολίτης αὐτὰ διαφυλάξει ἕως τῆς ἐτέρου
χειροτονίας.

λ'. Ὁ διὰ Βαρθάρων ἔφυδον ἐπίσκοπος μὴ ἐπι-
στάς τῷ θρόνῳ, καὶ καθέδραν τὴν οἰκειάν ἐχέτω,
καὶ χειροτονεῖτω, καὶ πάντα τῆς ἱερωσύνης ἐνεργεῖτω
βεβαιότατα.

λα'. Ὁ μονάζων μονάσει δεκαετίαν· εἰ γὰρ καὶ ὁ
θεὸς Βασίλειος τὴν ἀποκειραμένην τὸν ἐπτακαιδέ-
κατον χρόνον ἀνύειν ἀπέφηνεν· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἀπο-
στόλου ἐξήκοντα ἔτη οὕσαν τὴν ἐν Ἐκκλησίᾳ γήραν
ἐγγυῶντος, οἱ Πατέρες τὴν διακόνισσαν ἔφασαν τεσ-

Ecclesiam in cuius clerum ascitus est : sin vero,
cum eo qui ipsum suscepit segregetur.

17. Qui Ecclesiae eximio quodam modo præpo-
situs est, Dominicis doceat dogmata, atque inter-
preletur non suo Marte, sed sicut sancti Patres
exposuerunt.

18. Qui in perpetuum depositus est, atque in
laicorum ordinem redactus, pœnitens tondeatur,
idque solum : sin vero, comam nutriat.

19. Et qui immaculatam communionem imper-
tindo obolum exigit, aut aliam speciem, depo-
natur.

20. Clericus qui ad circenses ascenderit, aut
thymelicis ad nuptias ingressuris non recedit, de-
ponatur.

21. Rusticanæ et quæ in vicis sunt parœciæ si
per triginta annos possessæ fuerint, teneantur :
infra vero, controversia de iis moveri poterit.

22. Presbyter qui in illicitum incidit matri-
monium, depositus cathedræ solum particeps sit,
omni piaculo expurgatus.

23. Quæ a quibusdam incruento sacrificio adhi-
bentur : hoc vero quominus quisquam amplius
audeat, decreto cautum est.

24. Patrum nonnulli die divinæ cœnæ post-
quam cœnassent, offerebant : visum est igitur
synodo hoc non amplius fieri.

25. Presbyteri qui in Barbarorum ecclesiis ver-
santur, etsi uxorum commercio ad tempus absti-
neant, tamen ne amplius cum iis quolibet modo
consuetudinem habeant.

26. Nisi cum consensu episcopi, in oratorio
quod est intra domum non offeres.

27. Eorum, qui solam aquam in sacrificium ad-
hibebant, hæresim tollens Chrysostomus, quando,
inquit, passus est Dominus et resurrexit, vino usus
est. Hoc accepto Armenii vinum solum offerunt,
nescientes ipsam etiam Chrysostomum, et Basi-
lium, ac Jacobum vino aqua misto usos fuisse,
nobisque ut ita offerremus tradidisse Si quis igitur
aut vino solo, aut aqua sola, non vero mista
utatur, deponatur.

28. Ordinatione dignus, et qui in sacro censetur
genere, atque alio, ordinetur : qui vero non est
tonsus, ac benedictionem consecutus est, in am-
bone sacros sermones non leget.

29. Episcopo vita excedente, clerus acta illius
servabit : si autem non relictus est clericus, me-
tropolitanus ipsa custodiet usque ad aliam ordina-
tionem.

30. Episcopus qui propter Barbarorum incur-
sionem throno non præsidet, propriam sedem
obtineat, ordinetque, atque omnia sacerdotii mu-
nera validissime fungatur.

31. Monachus decennio solitariam vitam deget.
Licet enim divus Basilius eam quæ detonsa est
septemdecim annos exigere censuerit : verum quo-
niam præcipiente Apostolo viduam in Ecclesia sexa-
ginta annos natam eligendam esse, Patres diaconis-

sam quadragenariam fieri dixerunt, validiore facta Ecclesia, nos quoque citius sigillum monacho imponimus.

32. Qui includendus est. triennium in monasterio prius degat; ac priusquam includatur ubi alium annum exegerit sic ingrediatur, neque egrediatur, nisi mors aut communis utilitas cogat.

33. Solitarius pulla veste indutus, atque indotus, nisi tondeatur monasterioque includatur, urbe expellatur.

34. Quilibet vitæ procellam fugiens, atque in monasterium ingredi cupiens, ejus rei licentiam habeat.

35. Monachus matrimonio junctus aut fornicans, fornicatoris pœnam subeat.

36. Parentes filiam, quæ solitariam vitam degere instituerit, sericis vestibus non induent, sicque habitum ei circumponent: hoc enim labentis mundi admonitio est.

37. Monialis non egredietur e monasterio nisi cum benedictione præpositæ: ac neque vero sola, sed cum altera seniore: foris autem nequaquam pernoctet: similiter et monachus, nisi cum præfecti venia, monasterio non egrediatur.

38. Neque mulierem in virorum monasterio, neque virum in muliebri dormire oportet.

39. Quæ a futuro episcopo separata est, post ordinationem ingrediatur monasterium, procul ab episcopi domo, ac episcopi cura fruatur.

40. Quæcunque ex consensu episcopi exstructa sunt monasteria, non amplius sæcularia diversoria fiunt, neque sæcularibus hominibus elocantur.

41. Neque laicum alea ludere oportet: neque histrionem esse.

42. Neque spectaculis et venationibus indulgere.

43. Per totam quadagesimam, exceptis Dominicis et Sabbato, sancta offeruntur.

44. Susceptos a baptisate filios, eorum matribus copulari non sines. Si quis vero copulatus fuerit, post separationem, pœnam quoque subeat.

45. Non permittes patrueli matrimonio jungi patruelem, neque filiæ et matri filium et patrem, neque duobus fratribus matrem et sororem, neque duabus sororibus fratres. Si quid vero tale factum fuerit, post dissolutionem, septennio pœnitentiæ subjiciantur.

46. Romani Quadagesimæ Sabbatis jejunant. Admonet igitur synodus in his etiam canonem valere.

47. Armenii ova et caseum Quadagesimæ Sabbatis manducant. Statutum est igitur totum orbem ab his etiam abstinere: Sin vero, penitus excommunicari.

48. Laicus sibi ipsi communionem non imperit: sin vero, septem diebus excommunicatur.

σπαράκοντα ἔτι, γίνεσθαι, κραταιοτέρας τῆς Ἐκκλησίας γεγεννημένης, καὶ ἡμεῖς ὀξύτερον τὴν σφραγίδα τῶ μονάζοντι σημαϊνόμεθα.

λβ'. Ὁ ἐγκλεισθησόμενος τριετίαν προδιάγων ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καὶ πρὸ τῆς ἐγκλείστρας ἕτερον ἐνικυτὸν μετιῶν, οὕτως εἰσίστω, καὶ μὴ ἐξίστω, εἰ μὴ βιάζοιτο θάνατος, ἢ πρὸς τὸ κοινὸν λυσιτέλεια.

λγ'. Μελανείμων, καὶ ἀκερσενώμης ἐρημίτης, εἰ μὴ κειρόμενος ἐγκαταλέγοιτο μοναστηρίῳ, τῆς πόλεως ἀπελκυνέσθω.

λδ'. Ἄδειαν ἄπας, ὅτι [ἴσ. ὁ τὴν] ζάλην τοῦ βίου φεύγων, καὶ εἰς μοναστήριον εἰσιέναι βουλόμενος, ἀπενέγκοιτο.

λε'. Ὁ μοναχὸς ζευγνύμενος, ἢ πορνεύων, δεχέσθω τὸ τοῦ πορνεύοντος ἐπιτίμιον.

λς'. Οὐκ ἀμφιάσουσιν οἱ γονεῖς συρικῶ τὴν προελομένην μονάσαι, καὶ οὕτω τὸ σχῆμα περιθήσουσιν ἀνάμνησις γὰρ τοῦτο τοῦ βέοντος κόσμου.

λζ'. Οὐκ ἔξεισι μονάσατα τῆς μονῆς, εἰ μὴ μετ' εὐλογίας τῆς προεστῶτης· καὶ μηδὲ μόνη, ἀλλὰ μεθ' ἑτέρας προσούτιδος· ἐξώκοιτος δὲ τὸ ἐπίπαν οὐ γίνεται. Κατὰ ταυτὸ καὶ μονάζων εἰ μὴ μετ' ἐπιτροπῆς ἡγουμένου τῆς μονῆς μὴ ἐξίστω.

λη'. Οὔτε γυναῖκα χρεῶν ἀνδρῶν καθευδῆσαι μοναστηρίῳ, οὔτε γυναικῶν ἀνδρα.

λθ'. Ἡ διαζευχθεῖσα τοῦ ἐπισκόπου [ἐπισκοπῆν] δεῖσθαι μέλλοντος, μετὰ τὴν χειροτονίαν, εἰσίστω πρὸς μοναστήριον, τοῦ ἐπισκόπου [τῆς ἐπισκοπῆς] πορρωτάτω, καὶ ἀπολαυέτω τῆς προνοίας τοῦ ἐπισκόπου.

μ'. Ὅσα κατὰ γνώμην ἐπισκόπου πέπηγε μοναστήρια, οὐκέτι κοσμικὰ καταγώγια γίνεται, οὐδὲ κοσμικοῖς ἀνδράσιν ἐνδίδονται.

μα'. Οὐδὲ τὸν λαϊκὸν κυβεύειν, δεῖν, οὐδὲ μῆμον εἶναι.

μβ'. Οὐδὲ θεάτρων, καὶ κυνηγίων ἀνέχεσθαι.

μγ'. Δι' ὅλης τῆς Τεσσαρακοστῆς, δίχρα Κυριακῆς καὶ Σαββάτου, τὰ ἁγιασθέντα προσάγεται.

μδ'. Τοὺς ἀναδεχομένους παῖδας ἀπὸ βαπτίσματος, οὐ συναφθῆναι ταῖς τῶν παίδων ἑάσεις μητέρας· εἰ δὲ τις καὶ συναφθῆιη, μετὰ τὸ ἀποσυναφθῆναι καὶ τὸ ἐπιτίμιον γνοίη.

με'. Οὐ συγχωρήσεις ἐξαδέλφῃ συζυγῆναι ἐξ-ἀδελφον, οὐδὲ θυγατρὶ καὶ μητρὶ υἱὸν καὶ πατέρα, οὐδὲ δυσὶν ἀδελφοῖς μητέρα καὶ θυγατέρα· οὐδὲ δυσὶν ἀδελφαῖς ἀδελφούς· εἰ δὲ τι τοιοῦτον καὶ γένοιτο μετὰ τῆς διαλύσεως, ἐπταετίαν ὑποπιπέτωσαν.

μς'. Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ τῆς Τεσσαρακοστῆς νηστεύουσι Σάββατα. Ὑπομιμνήσκει τοίνυν ἡ σύνοδος καὶ ἐπὶ τούτων τὸν ἀποστολικὸν κανόνα κρατεῖν.

μζ'. Οἱ Ἀρμένιοι ὡς καὶ τυρὸν τοῖς τῆς Τεσσαρακοστῆς ἐσθίουσι Σάββασιν· ὠρίσται τοίνυν παταν τὴν οἰκουμένην καὶ τούτων ἀπέχεσθαι. Εἰ δὲ μὴ, πάντως ἀφορίζεσθαι.

μη'. Λαϊκὸς οὐ μεταδίδωσιν ἑαυτῷ· εἰ δὲ μὴ, ἐπταήμερον ἀφορίζεται.

μθ'. Ἐν εὐκτηρίοις οἴκοις, ἐνδοθεν οἴκων οὐκ ἔπιτελέσονται βάπτισμα.

ν'. Εἴ τις ὑποκρίνεται δαιμονῶν, τὰ τῶν δαιμονωνίων ἐπιτίμια ὑποστήσεται.

να'. Ὅς ἑαυτὸν ἑκατοντάρχους ἢ μάντεσιν ἐπιδῶ, ὡς τι τῶν ἀπορόρητων μανθάνειν, ἐξχετίαν ὑποπιπέτω * κατὰ ταυτὰ καὶ ὁ ὄρκους ἐπισυρόμενος. Ὁ δὲ ἀγύρταις [γρ. ἀγύρτευσ] καὶ νεφοδιώκταις κολλώμενος, καὶ εἰμαρμένη καὶ τύχη πιστεύων, τῆς Ἐκκλησίας ἀποσυνάγωγος.

νβ'. Περιαιρείσθω τῆς τῶν πιστῶν πολιτείας τὰ βοτὰ, καὶ τὰ βρωμάτια, καὶ αἱ ὀρχήσεις αἱ εἰς θεοῦς, καὶ τὰ κωμικά, καὶ τὰ σατυρικά, καὶ τραγικά πρόσωπα, καὶ ἡ ἐπὶ ληνοῖς τοῦ Διονύσου ἐπίκλησις, καὶ ὁ ἐπὶ τοῖς πίθοις γέλως. Οἱ δὲ ἐπιμένοντες μετὰ τὸν κενόνα, ὑπεύθυνοι.

νγ'. Τὰ ὑφ' Ἑλλήνων συμπλασθέντα μαρτυρολόγια B μὴ ἐκκλησιάζοιτο.

νδ'. Λαϊκὸς μὴ διδάσκη * μὴ γὰρ πάντες προφήται, μὴ πάντες ἀπόστολοι.

νε'. Αἱ ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις ἐν νομηνίαις πυρκαϊαί, καὶ οἱ ταύτας ὑπεραλλόμενοι, καταργείσθωσαν.

νς'. Τὴν μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἑβδομάδα πᾶσαν, πᾶς ἐκκλησιαζέσθω πιστὸς.

νζ'. Ὁ κληρικὸς αἶμα ἐσθίων καθιρεῖται * ὁ δὲ λαϊκὸς ἀφορίζεται.

νη'. Οὐ διαφθερεῖς θετον βιβλίον, οὔτε δοίης διαφθαρήναι, εἰ μὴ τέλειον κατηχεῖται.

νθ'. Εἰ μὴ βασιλεὺς, οὔτις τῶν λαϊκῶν εἰς ἱλαστήριον εἴσεισι.

ξ'. Γυναιξὶ λαλεῖν ἐπ' Ἐκκλησίας οὐκ ἐπιτέτραπται.

ξα'. Ἀφορίζεται νομομαθῆς ἔθει Ἑλληνικῶ χρώμενος, καὶ θεάτροις ἐπαγόμενος, καὶ κυκλῶν [κυλίων].

ξβ'. Κύρος [ἴσ. Ἀκυρος], ὁ μετὰ τῶν αἰρεικῶν γάμος, οἱ δὲ προλάθοντες, εἰ ἐθέλοιεν, μένοιεν.

ξγ'. Ὁ ἐν ἐδάφει σταυρὸς, ἀφανίζεται.

ξδ'. Ἀγάπαι καὶ ακούδιτα Κυριακῆς οὐ τελεῖται.

ξε'. Ἄτακτος κραυγὴ τοῦ ψάλλοντος ἀναιδιῶς, καὶ ὁ ἐπιλέγων τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἀνάρμοστα.

ξς'. Ἐν ἱερῶ περιβόλῳ καπηλείων ἀσύστατον, καὶ D πωλούμενα βρώματα μάταια.

ξζ'. Χριστιανὸς γυναιξὶν οὐ συλλοβείται.

ξη'. Ὁ φωτισθεὶς τὴν πίστιν ἀπαγγελλέτω τῇ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος.

ξθ'. Ἀφορίζεται ὁ μετὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Θεοτόκου σεμιδάλιν ἢ ἄλλο σκευάζων διὰ τὰ λεγόμενα λόχεια.

ο'. Εἰ μὴ δι' ἀνάγκην ἀπολιμπάνεται τις ἐκκλησίαις, ἐπὶ τρισὶ Κυριακῆς, ἀκοινωνητὸς.

οα'. Τῷ Γρισαγίῳ ὕμνῳ ὁ συνάπτων τὸ, Σταυρωθεὶς, ἑτεροδόξος.

49. In oratoriis quæ sunt intra magnatum ædes, baptismum non peragent.

50. Si quis simulat se a dæmonio agitari, dæmoniacorum supplicia subibit.

51. Quisquis se centurionibus aut vatibus addicit, ut secreti aliquid discat, sex annos pœnitentiæ subjaceat : eodem modo et qui juramenta extorquet. Qui circulatoribus et nebulonibus adhæret, ac factio et fortunæ credit, ab Ecclesiæ conventu arcendus est.

52. A fidelium vitæ ratione auferantur pascua et brumalia, et saltationes in deorum honorem, necnon comicæ, satyricæ et tragicæ personæ, atque invocatio Bacchi in torcularibus, risusque in doliis. Qui vero post hunc canonem in his perstiterint, criminis erunt obnoxii.

53. Conficta a Græcis martyrologia, in ecclesiis ne recitentur.

54. Laicus ne doceat : non enim omnes prophætæ, neque omnes apostoli.

55. Rogi qui in tabernis noviluniis exstruuntur, quique eos transiliunt, abrogentur.

56. Tota post resurrectionem hebdomada, quilibet fidelis ecclesiastico conventui intersit.

57. Clericus sanguinem manducans deponitur : laicus vero excommunicatur.

58. Non corrumpes divinum codicem, neque corrupendum dabis, nisi prorsus inutilis sit reditus.

59. Præter imperatorem, nullus laicorum propitiatorium ingreditur.

C 60. Mulieribus loqui in Ecclesia, non permissum est.

61. Excommunicatur legis peritus, qui more gentili utitur, ac theatris adhibet, et sese volutat.

62. Invalidum cum hærelis matrimonium : qui autem antea contraxerunt, si velint, in eo permaneant.

63. Crux solo impressa, obliteratur.

64. Agapæ et accubitus Dominicis non peraguntur.

65. Inconditus clamor canentis imprudenter, quique ea quæ in Ecclesia dicuntur effert, minime congruunt.

66. Intra sacrum septum caupona constitui non debet : ac ibidem cibos vendi, ineptum.

67. Christianus cum mulieribus non lavatur.

68. Illuminatus quinta hebdomadæ fidem profiteatur.

69. Excommunicatur qui post festum Deiparæ similam aut aliud apparat, propter ea quæ vocantur post partum purgamenta.

70. Si quis circa necessitatem per tres Dominicas ab ecclesia absit, excommunicatur.

71. Qui ad Trisagium hymnum adjicit illud, *Crucifixus*, hæreticus censetur.

72. Non sculpes agnum in figuram Christi, sed illum ipsum.

73. Servus a domino manumissus coram duobus testibus, servitutis expers sit.

74. Qui congregat meretrices in perniciem animarum excommunicatur.

75. Quæ a viro ad alium se confert, adultera est; et qui ab uxore ad aliam se applicat, ex Domini sententia, simili crimine tenetur.

76. Intra templam pecus non introducitur, nisi maxima necessitas in via coegerit.

77. Maximo Sabbato circa mediam noctem in jejunio perseverandum est.

78. Post vespertinum ingressum Sabbati, ne genuflectas.

79. Tum qui dat, tum quæ accipit medicinalia abortionem scientia, homicidæ.

80. Viro non comparente, quæ priusquam de illius obitu certi aliquid compererit, alii nupserit, mœchatur: vir autem qui reversus fuerit, siquidem prædictum sit, accipiat ipsam.

81. Qui gentili more jurat, puniendus.

82. Qui capillos artificiosis nexibus intorquent ad spectantium perniciem, excommunicandi.

83. Uxori addictus, ac per contemptum manens in templo, expellatur etiam e catechumenorum ordine.

84. Mœchus est qui alteri desponsatam ducit.

85. Quidam Judaico more in templis coxerunt mel. Qui igitur hoc permiserit, aut tale acceperit, non est habendus sacerdos. Si quis vero dono attulerit, ipse prout sufficit offerenti, accipiat.

86. Picturæ quæ ad turpia aspectum movent, non sunt pingendæ.

87. Manus in crucis figuram componit, qui Eucharistiam sumpturus est. Qui vero receptaculum aureum, aut aliam materiam vice manus parat, excommunicandus.

88. Delicti qualitas in omnibus consideratur, conversioque perspicitur: atque ita misericordia ad mensuram tribuitur.

οβ'. Οὐ χαράξεις ἀμνὸν εἰς τύπον Χριστοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνον αὐτόν.

ογ'. Ἐλευθερούμενος ὑπὸ τοῦ δεσπότου δοῦλος, ἐπὶ δυοὶ μάρτυσιν, εἴη ἀδούλωτος.

οδ'. Ὁ συνάγων πόρναις ἐπ' ὀλίσθῳ ψυχῶν, ἀφορίζεται.

οε'. Ἡ ἐξ ἀνδρὸς ἐπ' ἄλλον ἰοῦσα, μοιχαλὶς· καὶ ὁ ἀπὸ γυναικὸς ἐπ' ἄλλην, κατὰ τὸν Κύριον ὁμοίως.

ος'. Ἱεροῦ ἔνδον οὐκ εἰτάγεται κτῆνος, εἰ μὴ καταλαθούσης ἐν ὁδῷ μεγίστης ἀνάγκης.

οζ'. Τῷ μεγίστῳ Σαββάτῳ, περὶ μέσας νύκτας τὴν νηστείαν διαρκετέον.

οη'. Μετὰ τὴν ἑσπερινὴν ἔσθον τοῦ Σαββάτου, μὴ γονυκλίνη.

οθ'. Καὶ ὁ διδοὺς, καὶ ἡ λαμβάνουσα ἀμβλωθρίδια, ἀνδροφόνου.

οι'. Ἀνδρὸς ἀφηντουμένου, ἢ πρὸ τοῦ πεισθῆναι λαθούτων, μοιχᾶται· ὁ δὲ ἐπιστρέψας ἀνὴρ, εἰ προείρηται, λήψοιτο αὐτήν.

οια'. Ὁ Ἑλληνικῶς ὀμνόμενος, ἐπιτιμητέος.

οιβ'. Οἱ τὰς κόμας ἐμπλοκῆς ἐπινοῶν, πρὸς λύμην ἐργαζόμενοι τῶν ὀρώντων, ἀφοριστέοι.

οιγ'. Ὁ ὑπογόναιος, καὶ καταφρονητικῶς μένων ἐν ἱερῷ, ἐξωθείσθω καὶ τῶν κατηχομένων.

οιδ'. Μοιχὸς ἐστὶν ὁ τὴν ἑτέρῳ μνηστρευθεῖσαν [γρ. μνηστρευθεῖς] ἀγόμενος.

οιε'. Ἰουδαϊκῶς ἐν ἱεροῖς τινες ἔφηταν μέλη· ὅς οὖν τοῦτο συγχωρήσειεν, ἢ λάθοι τοιοῦτον, οὐχ ἱερεὺς. Εἰ δὲ τις οἴκοθεν ἄγει αὐδὲ, κατὰ τὸ ἀρκοῦν τοῦ προσάγοντος λήψοιτο.

οισ'. Αἱ πρὸς τὰ εἰσγρά κινεῖσαι τὴν ὄρασι γραφαί, ἀζωγράφητοι.

οις'. Τὰς παλάμας εἰς σταυρὸν τυποῖ ὁ μεταληψόμενος· ὁ δὲ δοχεῖον χρυσοῦν, ἢ ἄλλην ὕλην ἀντὶ χειρὸς σκευάζων, ἀφοριστέος.

οιη'. Ἡ τῆς ἀμαρτίας ἐπὶ πᾶσι σκοπεῖται ποιότης, καὶ ἡ ἐπιστροφή καθοραται, καὶ οὕτω μετρεῖται τὸ ἔλεος.

SYMEONIS LOGOTHETÆ

ANNALES

INDE A REGNO LEONIS ARMENI USQUE AD NICEPHORUM PHOCAM

Vide inter scriptores quos complectitur tomus noster centesimus nonus, col. 665.